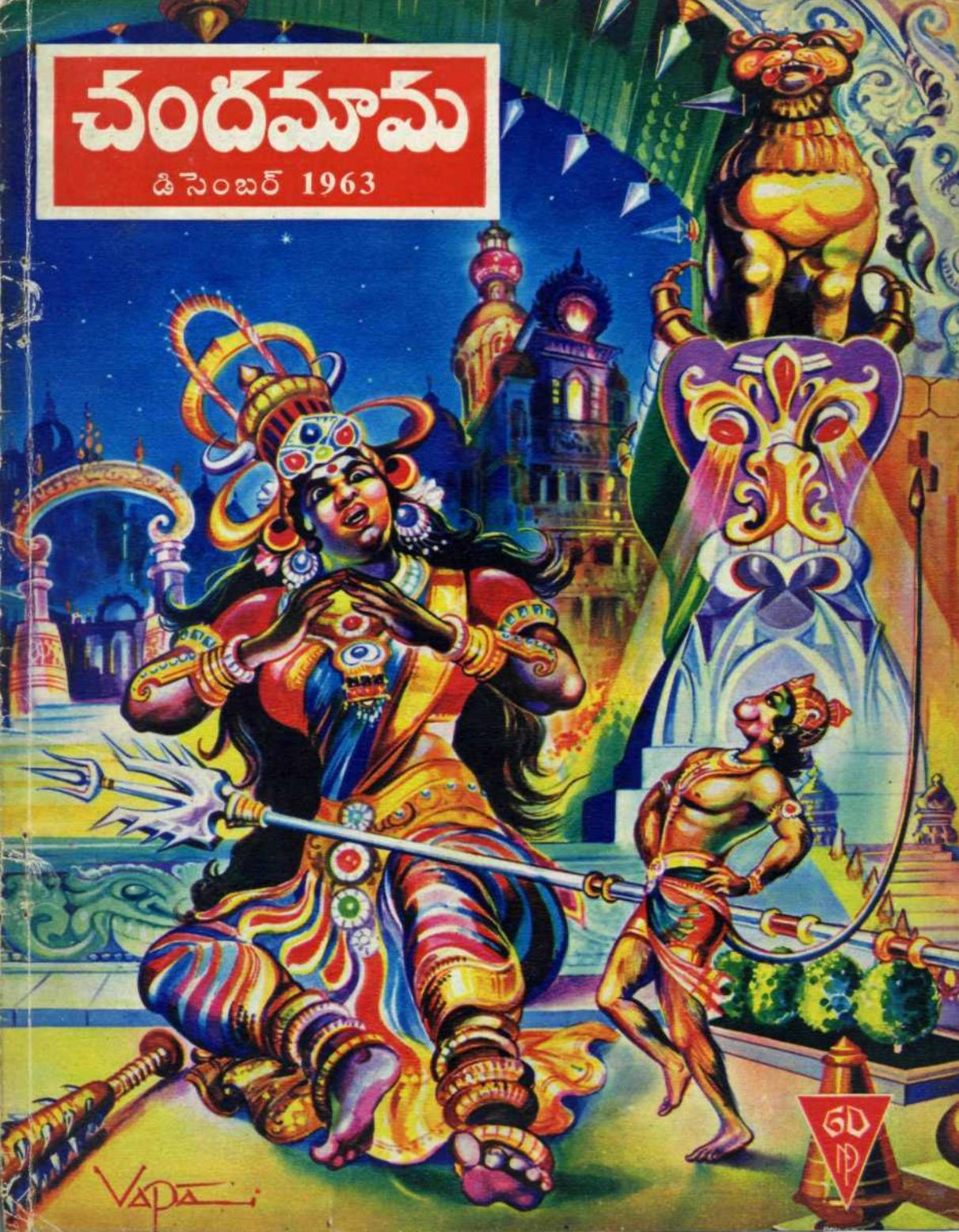

చందులు

డిసెంబర్ 1963

VAPES

60
P

Phone : 41365

Grams : OFFSET

PRASAD PROCESS

PRIVATE LIMITED,
CHANDAMAMA BUILDINGS, MADRAS - 26

..... Started in 1953 we have installed the latest types of Graphic Arts Machinery, employed the best Artists and Artisans who have been specially trained to execute the finest works for

YOU
and
THE TRADE

CALENDAR OR A CARTON..
POSTER OR A PACKAGE SLIP..
LABEL OR LETTER DESIGN..

..... DONE SUPERBLY
IN MULTICOLOR

Bombay Office :
101, Pushpa Kunj, 16-A, Road, Church Gate, Bombay-1

Bangalore Representative :
181, 6th Cross Road, Gandhinagar, Bangalore-9.
Phone : 6555

నోర్ ఎల్పుడ్

సార్ ఇంజినీయర్

బిస్కుట్స్

సార్ బిస్కుట్స్ అండ చాటపెచ్ కంపనీ, తిమిల్ఫం, హైదరాబాద్ - 2

AP/3BC-200 TEL

చందుల్కావు

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

భారత చరిత్ర - 27	...	2	పోయిన అమరత్వం	...	34
మహాభారతం	...	5	కలిన ప్రతం	...	41
రాకాసీలోయ - 30	...	9	రామాయణం	...	49
చందుల్కామ మందహసం	17		ప్రపంచపు వింతలు	...	57
పెళ్ళికూతురు	...	29	సూర్యుడి కిరీటం	...	62

ఈ గాక ఛోటో శిర్మికల పోతీ
మొదలైన మరి ఎన్నో ఆక్రూళలు.

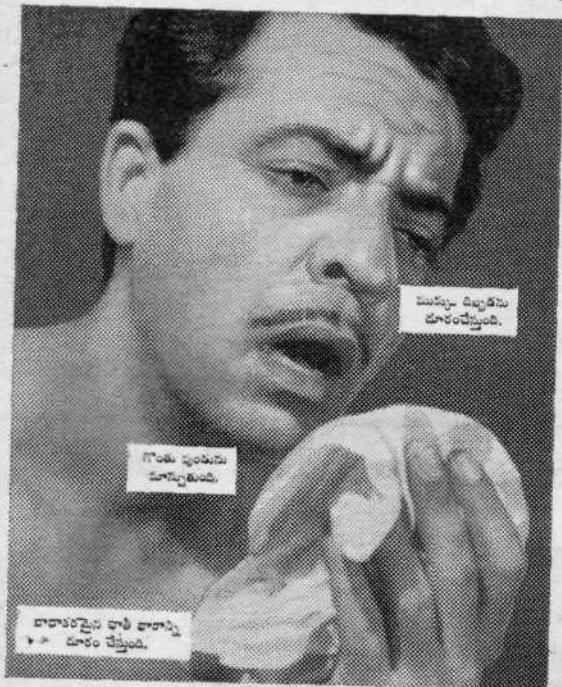
చందుల్కామ (అన్ని భాషలలో)

(విడి కాపీ 60 నయా పైసాలు)

సాలు చందా రు. 7-20 నయా పైసాలు

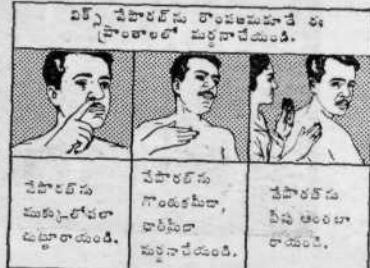
చేవలం విక్స్ వెపొరబ్ మాత్రమే
రొంప జమకూడే మూడుచోట్లా తష్ణం పనిచేస్తుంది...

రాత్రికి రాత్రే రొంపను మాపుతుంది !

విక్స్ వెపొరబ్ రెండు విధాల పని చేస్తుంది—రాత్రి అంతా రూదా—మీ ముహ్కులోనూ, గొంతులోనూ, ఛాతీ లోనూ పునిచేసి, మీ రొంప దాఢను దూరం చేస్తుంది.

రాత్రేలోచిప్పుడు కసింగానే, ముక్కువెంటి రీబిక్ కాలం, గొంతుపుట్టు, బాటలో భాలం, ఈ లింగోగ్లు ఎపటిగానే, విక్స్ వెపొరబ్ ఉపయోగించండి. రొంపం విక్స్ వెపొరబ్ మాత్రమే రొంప అమలకే ఈ మూడు చోట్లా అంట మాన్యు. గొంతుకా, బాటలో పెంటనే పరిశ్రేణి. రొంప దాఢను రాత్రే దూరం చేస్తుంది. విద్ర బోయేమండు, విక్స్ పోరాటు, ముహ్కు మీనా, గొంతుకమీదా, బాటమీదా, పీస్ట్రోఫిదా నా లాయంది. శెంటనే మీడ, విక్స్ వెపొరబ్ రణమ్ము చెప్పుగా దేయడం మీడ కసింగుతుంది. అదే సమయంలో మీ సాంప్రదాయిక రిటర్టు చేసి విక్స్ వెపొరబ్ ను నెఱ్చరి చెంచాల అవిగా మార్పి చేస్తుంది. ఈ అవిగిరి మీద రాత్రేలా ప్రకటసారి అపెరి పీర్పిసంపట్లు లోనికి సీసు కొంచెం. ఈ అధ్యాంశమును ద్విధించర్చు. మీడ నిద్ర పోతున్నంచేషా అటగుతూనే పుటుంది. రొంప పోతుకూ దాడపోత్తే, ముహ్కు, గొంతుకా బాటలో ఉపయోగించ కుగించుంది. ఉపయోగికల్గా మీ రొంప దాఢనించి క్లీప్ కొండి, మీడ తిగి అరోగ్యగా అసందంగా పుటుంది.

పుటుంచులో ప్రతి ఒక్కటి—
రాత్రికి రాత్రే రొంపను
మాపుతుంది.

విక్స్ వెపొరబ్

OSOLIN HERBAL EXTRACTS FOR HEALTHY HOMES...

BACTERICIDES & CLEANSING AGENTS

1. Unique "CITROPINE" - unrivalled for cleansing, unparalleled as Deodorant unexcelled disinfectant extracted of Herbal and floral resoroids.
2. Unequalled "OSAQUA" - pleasant smelling bactericidal spray made of herbal essential oils.
3. Incomparable "BAKUL" a marvellous Hair Tonic & Brain Cooler, a herbal extract with natural fragrance.

★ ★ ★
AVAILABLE AT ALL STORES

Trade enquiries solicited

OSOLIN DISTRIBUTORS, 4, THAMBU CHETTY STREET, MADRAS - I. Phone: 22121

ఏ ఉపాహార, భోజనం కుతూహలముగా నుండుటకు
శుద్ధమైన కాఫీ

స్టేన్

ది యునెటెడ్ కాఫి సిప్ కంపెనీ లి.,
తపాలు పెట్టి నం. 12, కోయింబతూరు.

దిస్టోలు : { 40, సాత మాదాస్టీట్, మైలావూర్.
మెనర్స్. సెవాయ్, 154, పురసువాకం ప్రైసోడ్, వెచేరి, మద్రాస్ - 7.

క్రిచ్చన్: C.V. Ramananda Rao
ముగ్గీఱక్: C. Meher Rao

ఆంధ్ర ముహర్లుక్
నిడక వెంతల్స్టోర
వైజాం-మైసుర్: రాజకీ

సాధనా వాల

ప్రభుమామవలు

REVATHI

Studio Ketha

సాముదాయక కృషితో నాస్తి దుర్బ్రక్షమ్

అధికోత్పత్రిక సహకార వ్యవసాయం ఒక ఆయుధం, సహకార వ్యవసాయం ఒక జీవన విధానం. ఫోనిక వనరులన్నీ సాముదాయికంగా ఉపయోగించుకుని అధికతమ ప్రయోజనాలు పొందడమే ఈ పద్ధతి యొక్క లక్ష్యం. సహకార వ్యవసాయానికి రాష్ట్రాత్మీయ ప్రణాళికలో నలభై లక్షలు కేటాయింపబడ్డాయి.

సహకార వ్యవసాయ సంఘాలకు ప్రభుత్వం ఈ క్రింది సహాయం చేస్తుంది. పైలట్ ప్రాంతంలో ఉన్న ప్రతి సంఘానికి వాటాధనంలో రెండు వేల రూపాయిలవరకు ప్రభుత్వం ఇస్తుంది. అయితే సంఘం రెండు వేలు సమ కూర్చుకోవాలి. గిడ్డంగి నిర్మాణానికి ప్రభుత్వం అయిదువేలు ఇస్తుంది.

**సామ్యవాద లక్ష్య సాధనకు
సాముదాయిక కృషి.**

—ఆం. ప్ర. స. పో. సం. శా.

రెమీ

న్యू రె
ప్రెడర్

అమూర్ పాల ఆహారమందున్న పడువిటమినుల ప్రభావం

విటమినులు

చర్చమును సున్నితంగా, కళ్ళను
ప్రకాశవంతంగా వుంచి పెరుగు
దలను వృద్ధిచేయను.

విటమిను బీ

సరాలను బిలపరచి హృదయాలు
కండరాలను సమంగాపుంచును.

విటమిను బీటి

కండరాలను సడలించును.

విటమిను బీటి

సోరును ఆరోగ్యవంతంగాపుంచును.

విటమిను టై

బిలమైన ఎముకలను, ఆరోగ్యమైన పండ్లను వుంచి పిల్లల రోగాలను నివారించును.

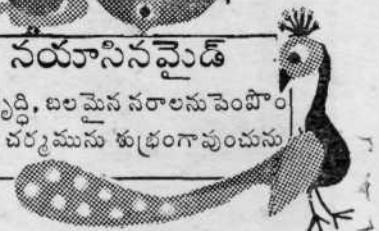
విటమిను నీ

అంటు రోగాలను నివారించి
కీచాదసమును నిరోధించును.

నయాసినవైడ్

జీడిప్పుడి, బిలమైన సరాలను పెంపొం
రించి చర్చమును శుభ్రంగాపుంచును.

అమూర్ పాల ఆహారమలో యా 7 విటమినులేగాక, మాంస కృతులు.

కార్బోప్రైస్ డ్రెయిలు, క్రోవ్వ్యూ, రాల్సియం, ఫాస్టరం సమ పాకలో పున్నివి,

అమూర్ ప్రశస్తమైన ఆహార వియవలే ఆధనిక తల్లులకు మన్నిక.

మీ బిడ్డకు ఎంతో మంచిది.

అమూర్ పాల ఆహారంలో మీ బిడ్డకు వలసిన 7 విటమినులు కలవు!

ASP/ABF-33 TEL

ఆరోగ్యము పెంచుకొనండి

WCRY-10 TEL.

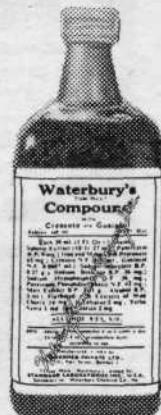
సంవత్సరమంతా
ఆరోగ్యానికి

కుటుంబ మంతా సేవిస్తుంది.

వాటర్బరీస్ కాంపౌండ్ | శైలీ
కేవలం నివారిణియే కాదు నమ్మకమైన టానిక్స్ కూడా.

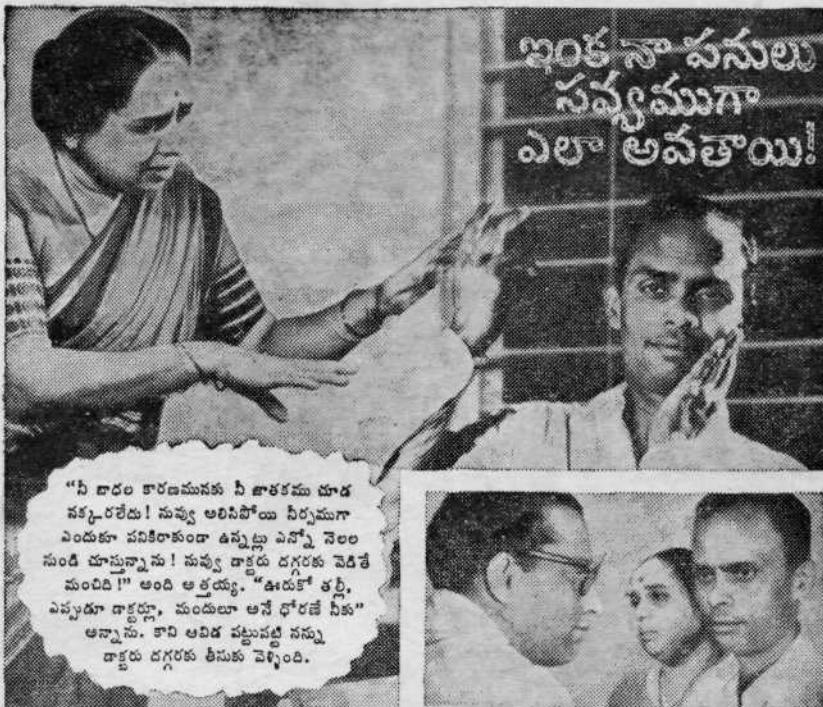
- వాటర్బరీస్ - సంవత్సరమంతా, పిల్లలకూ, పెద్దలకూ, అనందదాయక మైన రుచికరమైన టానిక్స్ .
- వాటర్బరీస్ రక్తాన్ని బిలపరుసుంది — నరాలకు సతువ నిసుంది.
- వాటర్బరీస్ ఆకలి ప్రాచీంచదానికి, జబ్బుమంచి తేరుకొనేవారికి యది మంచిది. అషోర్ లోపాన్ని యది హార్టి చేసుంది.
- వాటర్బరీస్, కోల్స్ యెన ఆరోగ్యాన్ని తిరిగి సమకూర్చుకొనే బందుకు ఇది సాటి లేనిది. అసారోగ్యం, ఆకలి లోపం, అలసట, ఖనిజ లోపం, థోరిక, మానసిక అలసట — వీటిని దూరం చేసుంది.

వార్క్.లెంబర్డ్ ఫార్మాస్యూటికల్ కంపెనీ (పరిమితమైన శాధ్యతలలో యు. ఎస్. ఎల్ స్టాపితము)

అన్ని చేసి చుట్టి చె ఉదాహరణ :

నవు అస్తే ఏలినాటే శని, ప్రో అష్టమ రాసిలో గుర్తువు

“నీ నారం కారణమునకు నీ కాకతము చూడ నక్కలేదు! మహ్నయి అరిసిపోయి నీర్మయా ఎందుకు వచ్చిలాండం ఉన్నట్టు ఎన్నో వెంం సందే చూస్తున్నాడు! మహ్నయి దక్కలు దగ్గరకు వెళతే మంచిది!” అంది అత్యండ్రి. “ఆడకో రథ్య, ఎప్పుడు దాకట్టి, మందులూ అనే దోరకే నీకు” అన్నాసి. కాచి అవిడ పట్టువేస్తే నన్ను దక్కలు దగ్గరకు తీసుకు వెళ్ళండి.

దక్కలు నన్ను వెరీకలేసి ఇఱా అన్నాడు. “మీ ఉండ్నో విషిలేదు, మీటి నీర్మయా, అందుకగా ఉన్నట్టు ఉండడము కగింట పోడిం రేడియోనానికి దిప్పాడు. మీద రాజు చోరిక్కు లాగంది.” నాకు చోరిక్కు ఎందుకు అప్పొని నేను ఎదగున్న స్టోరిక్కు ఆ సంగ్రహి అన్నాడు. అయిన “రాకు తెచ్చినట్టు చేయడమే మంచిది.” అన్నాడు.

అందువఱన, వర మంది రోజు చూసుకొని చోరిక్కు ల్రోగడము ప్రారంభించేము. నాకు క్రెసంగు క్రెసి ఉప్పుపుడు కలిగేయి. ఎంటో అత్యండ్రి బాధు సంకోషించేయి. నా గ్రెంచ్‌స్కి బాగుండచడము బుల్లె దాక్కలు నాకు చోరిక్కు నిశాధు చేసేరాని సెండో సంకోషించేసేను!

చోరిక్కు అదనపు శక్తిని కలిగించును!

LWT-HL-4822

జిన్నవారి సూహా

స్క్రైలు యూనిఫారములకు
సరికొత్త లాంగ్ క్లాష్

గట్టిగా మన్ని ఇతర విన్నీ బణ్ణలలగా
సూహా పిల్లల దివపడి స్క్రైలు
యూనిఫారములకు చాలా
అదర్చుమణి.

సరస్మైన ధరలో విన్నివారి
సూహా రకరకాల లేత
రంగులలోను, మీదియం
మరియు ముదర రంగులలోను
మెలుపులోనూ లభిస్తుంది.

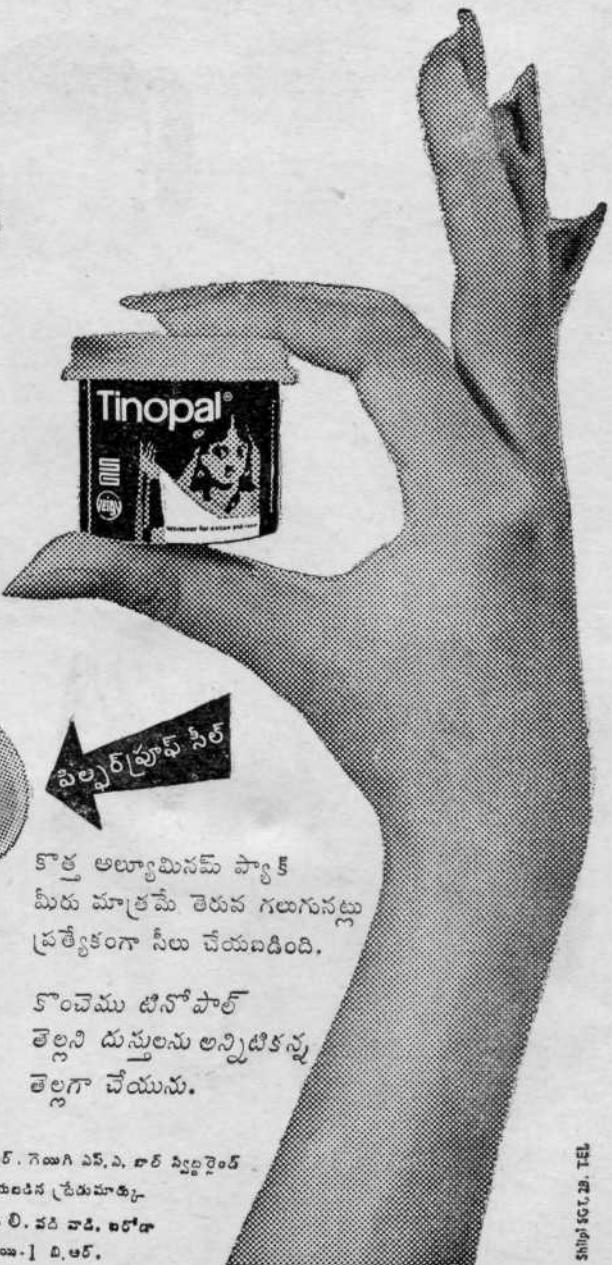

శింగళబాబు ఉమెన్ కామన్ & సిఱ్పు మిల్స్ కంపెనీ రిమోండ్, అగ్రపారం రోడ్, వెంగిలూరు-22
విన్ని & కంపెనీ (మద్రాస) రిమోండ్ వార్క్ రాళు

JWT/BM/H/2328

**ఇదుగో !
మిరు మాత్రమే
తెరువకలిగిన
కొత్త టినోపాల్
ప్యాక్ !**

టినోపాల్ ఇప్పుడు అకర్షించుచున్న
రంగుల రంగుల కొత్త ప్యాక్ లో
...ప్రతిచోటా దొరుకుచున్నది !

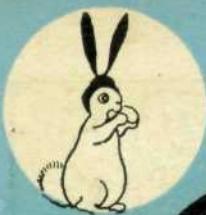
కొత్త అయ్యామునాము ప్యాక్
మీరు మాత్రమే తెరువ గలగునన్న
ప్రత్యేకంగా నీయ చేయబడింది.

కొంచెము టినోపాల్
తెల్లని దుస్తలను అన్నిటికన్న
తెలగా చేయసా.

బిస్ట్ హార్ట, బి.ఆర్. గిల్లి ఎచ్.ఎస్. టార్. స్టోర్స్ లో
వారి రక్షణ రెయిసిస్ ప్రైవెట్ మాక్స్

మారాటోలో రహితమైన సుప్పుద్ గియర్ లి. శర్ఫ వార్క్. బార్స్.
సెట్టు అఫీస్: ఎంజ్యూనెన్ బ్రింగ్, డర్జిస్ బాంబాల్. లి. బి.ఆర్.

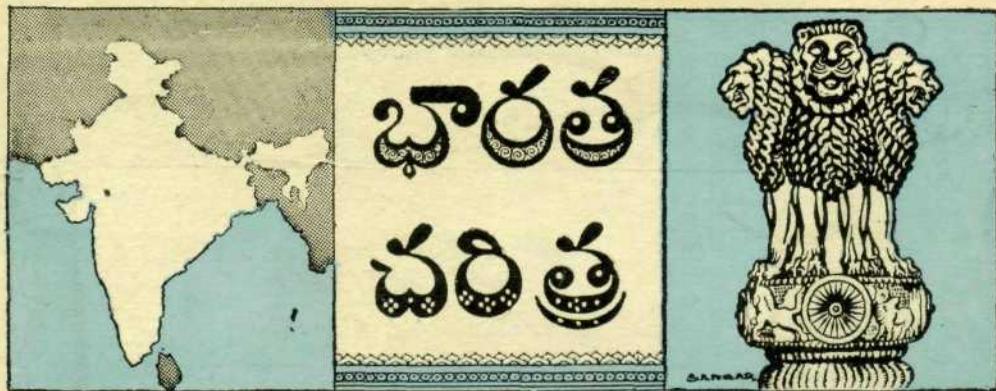

చండమాయ

నందాలకు : 'చ క్ర పా ణ'

“బుహుమతులకు నేచుకోలేని ఒక పారకుడు” అన్న సంతకంతే ఎవరో మా కొక దీర్ఘమైన లేఖ ప్రాస్తు, ధాటో వ్యాఖ్యలపోటీలో తెలంగాజు వారికి బహుమానం ఇవ్వకుండా పక్షపాతం చూపుతున్నామని మా పై ఆరోపణ చేశారు. “ధాటో వ్యాఖ్యల పోటీ” పెట్టినది ప్రాంతియాభిమానాలు మాపటానికి కాదు, పారకులకు ఉత్సాహ మివ్యథానికి. నెల నెలా వచ్చే వెలాది వ్యాఖ్యలలో ఏది ఏ ప్రాంతం నుంచి వచ్చిందా అని చూసే వ్యవధి సంపాదక వద్దానికి ఉండదు. ఈ పోటీకి సంబంధించి సంతవరకు తుది నిర్ణయం సంపాదకుడిదే. సంపాదకుడి నిర్ణయంతో ఏకిభవించ లేని పారకులు పోటీ చెయ్యకుండా ఉండటం మంచిదిగాని, ఆరోపణలు చెయ్యటం తప్ప.

నంపుటి: 33 - డిసెంబర్ 1963 - నంచిక: 6

తుఫ్ఫుకు వేసిన వెద్ది పథకాలు ప్రజలను చాలా రెచ్చగొట్టాయి. సుల్తాను పై అనేక ప్రాంతాల తిరుగుబాట్లు సాగాయి. క్రమ పాలన అంతమయింది. సుల్తానుకు ఆగ్రహ వేశం హెచ్చిపోయింది. అతడి సామ్రాజ్యం విచ్ఛితి కాసాగింది.

మొదటి రెండు తిరుగుబాట్లనూ సుల్తాను సులువుగానే అణచాడు. మొదటి తిరుగుబాటుదారు సాగర్ ను ఏలే సామంతుడు బహోళుదీన్ గురీపాన్పు అనేవాడు; ఖుయా సుద్దిన్ మేనల్లుడు. 1326 లేక 1327లో జరిగిన ఈ తిరుగుబాటును సుల్తాను అణచి పెట్టి, బహోళుదీన్ చర్చం ఒ లి పించి, “రాజుద్దేహుల గతి ఇంతే”, అని ప్రకటన చేయించాడు. మరుసటి సంవత్సరమే ముల్లాన్, సింహ్, ఉచ్చ సంష్ఠానా లేలే బహోళు అనే వాడు మరింత తీవ్రంగా తిరుగుబాటు చేశాడు.

సుల్తాన్ ఇతన్ని ఓడించి, తల గొట్టించి, ఆ తలను ముల్లాన్ కోట ద్వారానికి వేళ్వాడ గట్టించాడు.

ఇట్టి చర్చల వల్ల తిరుగుబాట్లు తగ్గకపోగా హెచ్చాయి. 1335 తరవాత హందూ సామంతులూ, ముస్లిము గవర్నరులూ ఒక రోక రే స్వాతంత్యం ప్రకటించసాగారు. మాజారు గవర్నరు తన పేర నాణాలు కూడా అచ్చు వేయించాడు. సుల్తాన్ ఇతని పైకి సైన్యాన్ని తీసుకుని బయలు దేరాడుగాని, మార్గమధ్యంలో సైన్యాలు కలరా వాత పడ్డాయి.

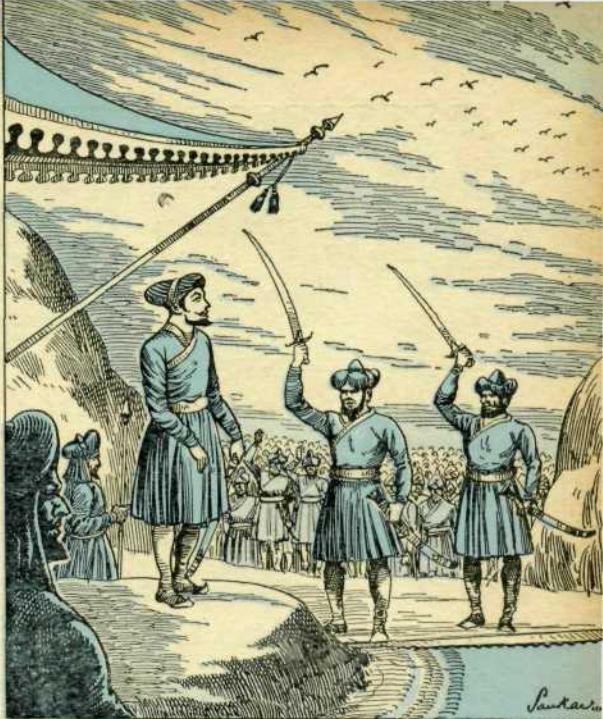
ఆ విధంగా మదురలో ముస్లిము రాజ్యం, విజయనగర రాజ్యం మీద 1377-78లో ఓడిపోయినదాకా సాగింది.

1338లో బెంగాలు గవర్నరు ఘక్కుదీన్ ముబారక్ పా స్వాతంత్యం ప్రకటించి తన పేర నాణాలు వేయించాడు. 1340-41లో

ఆయోధ్య, జఫరాబాద్ల గవర్నరు ఐనుల్ ముల్క్ తిరుగుబాటు అమిత ప్రబలమైనది.
1342 నాటక ఈ తిరుగుబాటు అంత మయిన మాట నిజమేగాని, రాజ్యం నిర్విర్య మయింది, సుల్తాను శక్తులు పూర్తిగా ఉడిగిపోయాయి.

సుల్తానుకు చిక్కులు తీరలేదు. తెలంగాణంలో ప్రోలయనాయకుడూ, అతని అనంతరం కాపయనాయకుడూ ముస్లిము పరిపాలనను ప్రతిఫలించి హిందూ పరిపాలన ఏర్పాటు చేశారు. పౌయసల రాజైన మూడవ వీరబల్లాలుడు వారికి సాయం చేశాడు. కృష్ణతీరాన అలాటి ఉద్యమమే సాగింది. దక్కనులో విజయనగర రాజ్యమూ, ఇతర హిందూ రాజ్యాలూ ఏర్పడాయి. 1347లో దేవగిరి తిరుగుబాటు చేసింది. ఆక్రూడ బహునీ రాజ్యానికి శంకు ప్సావన జరిగింది.

తిరుగుబాటుదార్లను అణచటానికి ఒక చేటి నుంచి మరొక చేటికి పరిగెత్తుతూ ముహమ్మద్ బిన్ తుఫ్ఫుక్ 1351 మార్చి 20 న మరణించాడు. “ప్రజలకు సుల్తాను పీడా, సుల్తానుకు ప్రజల పీడా విరగడ అయింది,” అన్నాడు ప్రసిద్ధ చరిత్ర కారుడు బదాష్చనీ.

ముహమ్మద్ బిన్ తుఫ్ఫుక్ ఆక్రస్కికంగా యుద్ధరంగాన చాపటంతే, సైన్యం నిర్విర్యం కాకుండా చూడటానికి గాను పెద్దలు ఫీరూజ్ షా అనే వాళ్లి సుల్తానుగా ప్రకటించారు. ఈ లోపల థిల్లీలో కొందరు ఒక కుర్రవాళ్లి తెచ్చి, అతను చనిపోయిన సుల్తాను కొడు కని చెప్పి సింహసనం ఎక్కుంచారు. కాని చివరకు ఆ కుర్రవాడే ఫీరూజ్ షా సుల్తానుగా ఆమోదించి, శరణుజొచ్చాడు.

ఫీరూజ్ ఆసమర్థుడు, “పిచ్చి” తుఫ్ఫుక్ ఆఖరు దీనాలలో ఏర్పడిన అరావకాన్ని సరి చెయ్యటం అతనికి సాధ్యం కాలేదు. సామ్రాజ్యంలో కొన్ని ప్రాంతాలు విడి

పోయాయి. ఫీరూజ్ కు యుద్ధదక్షత కూడా లేదు. కానీ యుద్ధాలు చేశాడు. ఒక్కప్పు సారి విజయం సిద్ధించనున్న తరుణంలో వెనక్కు వచ్చేశాడు. ఇతని నగరకోటి యుద్ధం ఒకందుకు ప్రసిద్ధమయింది; ఆ సమయంలో అతను జ్యోలముథి దేవాలయం లోని 300 సంస్కృత గ్రంథాలను పర్చి యనులోకి అనుపదింప జేయించాడు.

అతను మత దురహంకారి, హిందు పులను పీడించాడు. ఈజిప్పులో ఉండే ఖలీఫాకు తాను సామంతునని చెప్పు కున్నాడు. పూర్వం ఏ థిల్లీ సుల్తానూ ఈపని చేసి ఉండలేదు. తన ప్రజలను ఇస్లాములో చేరమని కూడా ఇతను ప్రోత్సహించాడు.

ఫీరూజ్ కు ఖూనిజపాన్ మక్కాల్ అనే మంత్రి ఉండేవాడు. ఇతను మొదట తెలంగాణానికి చెందిన హిందువుడు. ఇతను ఇస్లాం మతం పుచ్చుకుని ముహమ్మద్ బిన్తుమ్మక్ హయాంలోనే రాజోద్యుగి అయి,

క్రమంగా ప్రైకి వచ్చి ఫీరూజ్ కు మంత్రి ఆయాడు. ఇతని దక్షత ప్లలనే రాజ్యం నడిచింది. ఇతను 1370 లో మరణించగా ఇతని కొడుకు జానపా అనేవాడు ఆ పదవి లోకి వచ్చాడు.

ఫీరూజ్ 37 ఏళ్ళు పరిపాలించాడు. ఇతని పాలనలో ప్రజలు సుఖపడ్డారనే చెప్పాలి. మంగోలుల దాడు లేవి జరగ లేదు. వ్యవసాయం నీబి పారుదల సాకర్య లతో బాగుపడింది. రైతులు బాగుపడ్డారు. అతను అనేక నగరాలు కట్టించాడు. జౌన్సపర్, ఫతేహబాద్, హిస్పార్, ఫీరూజ్స్పర్, ఫీరూజాబాద్ మొదలైనవి అతను కట్టించినవే. అతను థిల్లీ శివార్లో 1200 ఉద్యానాలు వేయించాడు.

చివరి రోజుల లో ఫీరూజ్ కు మతి చలించింది. దీనికి కారణం అతని పెద్ద కొడుకు 1374 లో చాప టం. 1388 సెప్టెంబరు 20 న ఫీరూజ్ మరణించాడు.

శుష్ణితభూతరత్నం

ఆ రాత్రి పాండవులకు ఆశ్రమంలో ఎంతే అనందంగా గడిచింది, వారు తమ తల్లికి నాలుగు పక్కలూ పడుకుని నిద్రపోయారు! మర్మాడు కూడా వారు ధృతరాష్ట్రుడి ఆశ్రమంలోనే ఉండి, ఆయన తినే అహరమే తాము కూడా తిన్నారు. మూడవ నాడు కాలకృత్యాలు ముగించి ధర్మరాజు ధృతరాష్ట్రుడి అనుమతితే, తన తమ్ము లనూ, అంతఃపుర ప్రీతినూ, పరివారాన్ని వెంటబెట్టుకుని ఆ ప్రాంతమంతటా చూసి రావచానికి బయలుదేరాడు. ఒక ఆశ్రమం దగ్గిర మునులు హౌమం చేస్తున్నారు. మరొక చోట వేద ఘోష వినిపిస్తున్నది. ఒకచోట కందమూల ఘలాలు గుట్టగా పోగు వేసి ఉన్నాయి.

ధర్మరాజు తన వెంట హస్తినాపురం నుంచి తెచ్చిన బంగారు పాతలూ, రాగి పాతలూ, చర్మలూ, కంబళ్ళా మొదలైనవి

అక్కడి వారికి పంచి పెట్టాడు. తరవాత ఆయన ఆహ్లాదాలు ముగించుకుని ధృత రాష్ట్రాడూ, గంధారీ ఉన్న చోటికి వచ్చి కూర్చున్నాడు. వారికి అంత దూరంలో కుంతి కూర్చున్నది. ధర్మరాజు సమిపంలోనే మిగిలిన పాండవులు కూడా వచ్చి కూర్చున్నారు.

ఇంతలో అక్కడికి కురుషైతంలో ఉండే శతయూపుడు మొదలైనవారు వచ్చి చేరారు. ఆ సమయంలో తన శిఖ్యగణంతే సహా వ్యాసుడు వచ్చాడు. అందరూ ఆయనకు ఎదురు వెళ్ళి తీసుకుపచ్చారు. దర్శససం పైన పరిచిన జింక చర్చం పైన కూర్చుని వ్యాసుడు ధృతరాష్ట్రుణ్ణి కుశల ప్రశ్నలు చేశాడు. తరవాత ఎదురుడి మాట ఎత్తి, ఆయన మాండప్యుడి శాపం వల్ల మానవ జన్మ ఎత్తిన యముడనీ, తన యోగబలం చేత ధర్మరాజులో ఇక్కమ యాడనీ,

చూప గలిగితే చూపండి. ఇదుగో ద్రోహపది, తన కొడుకులను, జ్ఞాతులనూ పొగొట్టుకుని వారి కోసం దుఃఖిస్తున్నది. సుభద్ర అభిమస్యుడి కొరకు దుఃఖిస్తున్నది. ఇది భూరిష్కప్రది భార్య, బక్కుసారిగా మామనూ, బుర్రనూ, కొడుకునూ పొగొట్టు కు న్నది. మా కోడళ్ళు నూరుగురి మాట చెప్పనే అవసరం లేదు,” అన్నది.

గాంధారి ఈ మాట లంటూంటే కుంతి కర్ణుణ్ణి జ్ఞాపకం తెచ్చుకుని కన్నిరుకార్చింది. వ్యాసు డామె దుఃఖం గమనించి, “దేవి, నీ మనసులో ఏదో ఉన్నట్టుంది, చెప్పు,” అన్నాడు.

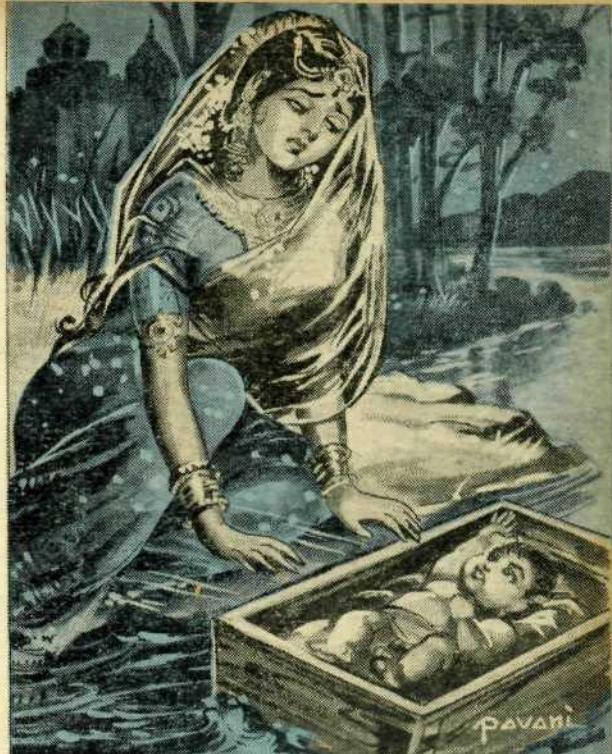
ఇప్పుడు ధర్మరాజే విదురుడని చెప్పాడు. అనంతరం వ్యాసుడు ధృతరాష్ట్రుడితే, “నాయనా, నీ సంశయాలన్నీ తీర్పులూనికి వచ్చాను. నీకేమి కావాలో అడుగు. ఏమి అడుగుతావు? దేన్ని తెలుసుకో గోరుతావు? ఏమి చూడ గోరుతావు? చెప్పు,” అన్నాడు.

వ్యాసు డిలా అడగగానే, కళ్ళకు గంతలు కట్టుకుని ఉన్న గాంధారి తదువుకుంటూ తెచి నమస్కరించి, “మహాత్మ, మా కొడుకులు పోయి పదహారేళ్ళయింది. ఇప్పటికీ ఈయన వుత్తరశోకం పోలేదు. లోకాంతరాలలో ఉన్న ఆ కొడుకులను

అప్పుడు కుంతి కర్ణుడి జనన వృత్తాంతం, అందరూ వింటూండగా, వ్యాసుడికి ఈ విధంగా చెప్పింది: “ఒక ప్యాడు దూర్యాసుడు మా తండ్రి యింటికి భిక్షకై వచ్చాడు. ఆయన ముక్కెపి. ఆయన కోపాన్ని సహించి ఆయన మనస్సుకు సంతోషం కలిగించేటట్టుగా ప్రపార్థించాను. అందు కాయన సంతోషించి, నేను పిలిస్తే ఏ దేవత అయినా పచ్చేలాగా వరం ఇచ్చాడు. ఆ వరం నన్ను ఆశ్చర్యం పరచటమేగాక, మరచి పోదామన్నా మరుపు రాకుండా మనస్సులో మెదిలింది. ఒకనాడు

మిద్దె పైన కూర్చుని ఉదయాస్తున్న సూర్యణ్ణి చూశాను. నా వరం జ్ఞాపకం వచ్చి, ఆ సూర్యాడి పై మనస్సు పోగా, ఆయనను రమ్మని పిలిచాను. ఆకాశంలో ఉన్న తన శరీరం ఆకాశంలో ఉండగానే సూర్యాడు మరొక శరీరంతో నన్ను సమీపించి, నన్ను వరం కోరుకొమ్మన్నాడు. నేను బెదిరిపోయి ఆయనను వెళ్లి పామ్మన్నాను. అనవ సరంగా పిలిచి నందుకు ఆయన సన్నా, నాకు వర మిచ్చిన దూరాయస్తు శపిస్తా నన్నాడు. చేసేది లేక ఆయన పంటి కొడుకు నిమ్మని కోరాను. ఆయన తన తేజస్సును నాలో ప్రవేశ పెట్టి వెళ్లిపోయాడు. ఈ సంగతి నా తండ్రికి తెలియకుండా నేను ఇంటి లోపలనే ఉండి, రహస్యంగా కర్ణుణ్ణి కని సీటిలో వదిలి పెట్టేశాను. పాపమో, పుణ్యమో, జరిగిన సంగతి ఇది. నాకా కర్ణుణ్ణి చూడాలని ఉన్నది.”

“ఇందులో నీ దేషమేమీ లేదు. దేవతల నిర్ణయానికి అడ్డెమున్నది?” అని వ్యాయాడు ఇంకా ఇలా అన్నాడు: “గాంధారి, నీ కొడుకులూ, సౌధరులూ కనిపిస్తారు. కుంతికి కర్ణుడూ, సుఖద్రుకు అభిమన్యుడూ, ద్రోపదికి ఆమె తండ్రి, అన్నలూ, కొడుకులూ కనిపిస్తారు. అందరినీ మీకు చూపించాలని

అదివరకే నిర్ణయించాను. ఎవరెవరు యుద్ధంలో చనిపోయారో వారందరూ దేవ నిర్ణయం చేత మనుమ్ములుగా పుట్టిన దేవతలు. వారు తమ పని తీరగానే దేవ లోకాలకు తిరిగి వెళ్లిపోయారు. మీరందరూ భాగిరథి సదిక వెళ్లింది. యుద్ధంలో చని పోయిన యోధు లందరూ ఆక్కడ మీకు కనిపిస్తారు.”

ఆక్కడ ఉన్న వారందరూ గంగానదికి కోలాపాలంగా బయలుదేరారు. గంగా తీరాన వారు ముచి చోటు చూసుకుని, ఆక్కడే విక్రమించి, పగలు ఎప్పుడు

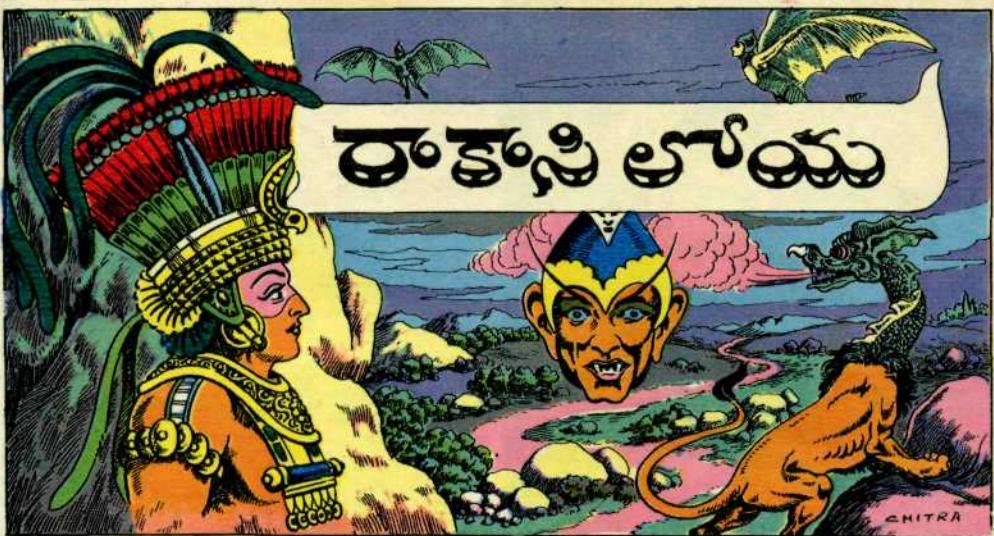
పోతుండా, రాత్రి వచ్చి మృతు లందరూ ఎప్పుడు కనిపిస్తారా అని ఆత్రంతే ఎదురు చూడసాగారు.

చివరకు సూర్యుడ స్తుమించాడు. అందరూ స్నేహాలు చేసి నిశక్తత్వాలు నిర్విర్తించారు. తరవాత వారు వ్యాసుడు ఏకాగ్రవిత్తుడై కూర్చుని ఉన్న చేటికి వెళ్లి ఆయన చుట్టూ కూర్చున్నారు. అప్పుడు వ్యాసుడు యుద్ధంలో చనిపోయిన వారి నందరినీ రమ్మని పిలిచాడు. వెంటనే నది జలంలో కల్గొలం వినిపించింది. కౌరవ పాండవ సేన లన్నీ ఒక పక్కగా కని పించాయి. భిష్మ ద్రోణులు మొదలైనవారు వెల కొద్ది సైనికులను వెంట బెట్టుకుని నీటిలో నుంచి వెడలి వచ్చారు. విరాటుడూ, ద్రుపదుడూ, ఉపపాండవులూ, అభి మన్మథుడూ, ఘుటోత్కుచుడూ, కర్ణుడూ, దుర్యోధనుడూ, శకునీ, దుశ్శాసనుడు మొదలైన గాంధారి కొడుకులూ, భగ దత్తుడూ, భూరిశ్రవుడూ, శలుడూ,

శల్యుడూ, ధృష్టధ్యమ్ముడూ, శఖండి, బాహ్యక సోమదత్తులూ—అందరూ ప్రకాశ మానమైన దేహాలతే, తాము చనిపోయే టప్పుడు ఏయె వెషంలో ఉన్నారే, అవే వేషాలతే, అవే ఆయుధాలూ ధ్వజాలూ కలిగి కనిపించారు. వారిలో వైరమూ, క్రోధమదమత్సరాలూ లేవు.

వ్యాసుడు ధృతరాష్ట్రుడికి దిప్యిధృష్టి ఇచ్చాడు. గాంధారీ ధృతరాష్ట్రులు చనిపోయిన వారందరినీ తిరిగి చూడగలిగారు. ఈ అనుభవం అందరినీ అశ్వర్యంలో ముంచింది. వ్యాసుడి తపశ్శక్తి చేత బతికి వచ్చిన మృతయోధులు సజీవులై ఉన్న తమ తల్లిదండ్రులనూ, భార్యలనూ, అన్న లనూ, తమ్ములనూ కలుసుకున్నారు, వారితో స్నేహపూర్వకంగా వర్తించారు; మాట్లాడారు, ఆలింగనం చేసుకున్నారు, అనందం కలిగించారు. ఎవరి మనస్సు లోనూ శోకమన్నది లేదు. ఆ రాత్రి ఆక్రూడ అందరికి పరమానందంగా గడిచింది.

30

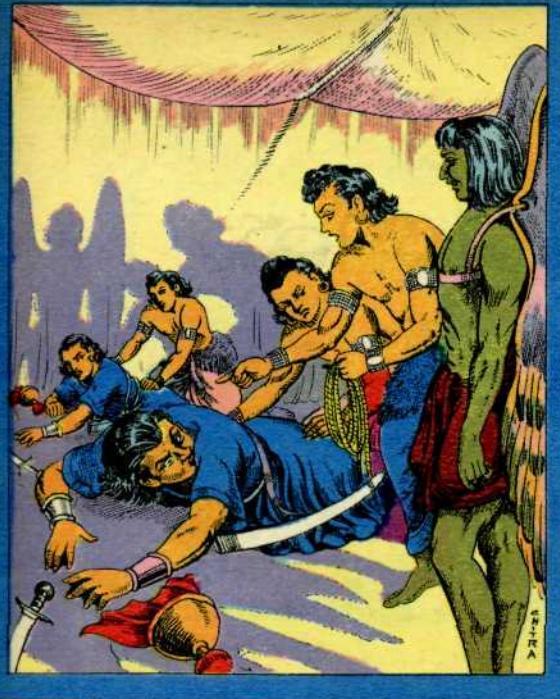
[పులుగురాయుడి రెక్కల మనుషులకు కేశవుడూ, అతడి అనుచరులు దోరికిపోయారు. కాని, ఆ రాత్రి కేశవుడు వాళ్ళు పున్న గుడారంలోకి, బిడాలి శ్యాసకప్పి ముఖాల అడవి మనుషు లిద్దరు ప్రవేశించారు. గుడారం ముందు కావలి పున్న జిత, శక్తివర్షులు వాళ్ళను గుర్తించి కత్తులు దూసి, “అగండి!” అంటూ మీదికి వెళ్ళారు. తరవాత—]

శక్తివర్ష కత్తి దూసి ముందుకు వెళ్ళటం చూస్తూనే జితవర్ష కూడా కత్తి తీసుకుని అడవిమనుషుల దారిని ఆడ్డగించాడు. కాని, అడవిమనుషు లిద్దరూ వాళ్ళను తమ చేతులతినే పక్కకు నెట్టుతూ, “పెద్దగా గోల చేయకండి. పులుగురాయుడు ఈ ముగ్గురు దుర్మార్గాల్ని రహస్యంగా తన వద్దకు తీసుకు రమ్మన్నాడు. ఈ సంగతి పక్క గుడారంలో పున్న బ్రహ్మాదండి

మాంత్రికుడికి, స్ఫూర్మాయాయుడికి తెలియ కూడదు,” అన్నారు.

ఆ మాటలతో జిత, శక్తివర్షులు ముఖ ముఖాలు చూసుకున్నారు. వాళ్ళిద్దరికి అడవిమనుషుల ప్రవర్తన ఆశ్చర్యం కలిగించిది. శక్తివర్ష కత్తివరలో పెట్టబోయిన వాడల్లా ఆగి, చిన్న గొంతుతో, “పులుగురాయుడు ఈ ముగ్గురు హంతకుల్ని తన దగ్గరికి తీసుకు రమ్మని మొమ్మెల్ని పంపితే,

‘చందుమ’

తీసుకుపోండి, మా అభ్యంతరం ఏమీలేదు. కాని, మీ ముఖ కవళికలు చూస్తూంటే, మీరు రెక్కల మనసుల జాతి వాళ్లా లేరు. దానికేమంటారు?" అన్నాడు.

శక్తివర్ష యిలా అనగానే అడవి మనసుల్లో ఒకడు నవ్వి, "ఒక పని కలిగి, మేం కావాలనే ఆడవిమనసుల తలలు తగిలించుకున్నాం. చీ, దారి తెలగండి! మీ యిద్దరూ పరమ శుంఠల్లా పున్నారు," అన్నాడు ముందుకు పోబోతా.

జితవర్ష తేక తెక్కిన పాములా ఎగిరి పడి, కత్తితో అడవిమనిచి మీదికి దూక బోయాడు. అంతలో కేశవుడు అతడి కాళ్లు

రెండూ పట్టుకుని వెనక్కు గుంజటంతో ముందుకు బోర్లా పడిపోయాడు. మరు క్షణంలో కోయుగోమంగ్, శక్తివర్షను పట్టుకుని ముందుకు పడుదోశాడు.

జయమల్లు ఒక తాడుతో వాళ్లిధ్వరీ సమీపించి, "కిక్కురుమన్నారో, మీ యిద్దరి ప్రాణాలూ నిలుపునా తీసేస్తాం. చచ్చినట్టు పడిపుండండి," అంటూ పోచ్చిరించి, తాడుతో యిద్దరి చేతులూ కాళ్లూ కలియ కట్టాడు. అంతలో పక్కన పున్న గుడారంలో నుంచి బ్రహ్మాదండి మాంత్రికుడి గొంతు వినబడింది.

"ఇక్కడ జరిగిన గొడవేదే బ్రహ్మాదండి పశికటినట్టుంది. ఇక మనం పారిపోవటమే కైమం," అంటూ జయమల్లు గుడారంలో కనిపించిన ఆయుధాలు తీసుకున్నాడు.

ఆ సరికి బ్రహ్మాదండ్రి, పూలకాయుడూ కూడా పెద్దగా గాపుకేకలు ప్రారంభించారు: "ఆ దుర్మాగ్గులు ముగ్గురూ జిత, శక్తి వర్షులను చంపి పారిపో చూస్తున్నారు. ఈ పులుగురాయా! రండి, గుడా రాన్ని చుట్టుముట్టండి."

ఆ కేకలు వింటూనే జయమల్లు గుడారం ద్వారం దగ్గిర ఆగి, అడవిమనసులతో, "మీ యిద్దరూ లోపలికి రావటం చూస్తూనే

మీ రెవరైండ్ పో ల్యూకు న్నాం. లోగద మిమ్మల్ని బిడాలి, స్వాసహరి వెంట చూశాం. మీ ముతాల వాళ్ళు పెద్ద బలగంతే యిక్కడికి దాడి వస్తున్నారా?" అని అడిగాడు.

"అలాంటిదమీ లేదు. మీ రెలా పున్నారో చూసి రమ్మని మా నాయకులు మమ్మల్ని పంపారు," అన్నడిక ఆడవిమనిమీ.

కేశపుడు గుడారం నుంచి బయటికి వెళ్లి, బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడున్న చోటు కేసి ఓమారు చూసి, జయమల్లుతో ఏదో చెప్పు బో యేంతలో, ఫూలకాయుడు కొరడా రుభిషిపిహూ అటుకేసి రాసాగాడు. అది గమనిస్తూనే కోయిగోమాంగ్ కత్తి దూసి

అతడి మిదికి ఉరకబోయేసరికి, వాడు పెద్దగా బొబ్బలు పెడుతూ వెనుదిరిగి, "ఆ క్రూరులు ముగురికి తేడుగా మరిద్దరు రెక్కల మనుమలు చేరాయ. పులుగు రాయుడి ముతాలోనే ముసలం పుట్టింది. స్వామి ద్రోహం, పులుగురాయా, స్వామి ద్రోహం!" అంటూ పరిగెత్తాడు.

జయమల్లు చుట్టూ ఓమారు కలయ చూశాడు. ప్రతి గుడారం ముందూ రెక్కల మనుమలు గుంపులుగా చేరుతున్నారు. కొందరు, "మోసం, స్వామి ద్రోహం!" అంటూ అటూ యిటూ పరిగెత్తుతూ, ఎదురైన వాళ్ళకు ఏమా చెప్పతున్నారు.

"కేశవ, గోమాంగ్! మనం పారి పోయేందుకు ఒకే ఒక ఊపాయం నాకు తేస్తున్నది. ఈ సరికే మన శత్రువులందరికి, మనం గుడారంలో నుంచి తప్పించుకు బయట పడినట్టు తెలిసిపోయాంది. వాళ్ళు క్షణాల మీద మనను పట్టుకునేందుకు యిక్కడికి వస్తారు. మనం ఎక్కడ వున్నది, ఎటు పారిపోతున్నది వాళ్ళకు తెలియకుండా తికమక పెట్టేందుకు ఒకటి చేద్దాం. ఆ వెలుగుతున్న కాగడాలు తీసుకుని, సాధ్యమైనన్ని గుడారాలకు నిప్పు పెడదాం. అప్పుడు బయలుదేరే గందరగోళంలో మనం పారిపోవచ్చు," అన్నాడు జయమల్లు.

జయమల్లు మాట ముగించే లోపలే కేశవుడూ, గోమాంగ్, అడవి మనుషుల్దరూ భగభగ మండే కాగడాలు తీసుకుని, "మాసం, స్వామి ద్రోహం!" అని అయస్తూ, అందుబాటులో వున్న గుడారా లన్నిటికి నిప్పు పెట్టారు. క్షణాల మీద అవి అంటు కుని భుగభుగ మంటూ మంటలు లేచినై.

బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడూ, స్తూల కాయుడూ ఆ మంటలు చూస్తూనే శారెత్తి పోయారు. బ్రహ్మదండి మంత్రదండాన్ని పైకెత్తి, "హా కాలఫైరవా! నాకు అగ్ని స్వాసం రాసి పెట్టావా? నీ భక్తుణ్ణి పరికి స్తున్నావా?" అంటూ మంటలను తప్పుకుని పరిగెత్తుతూ, స్తూలకాయుడితే, "పీర కంఠిరవా! నీ ప్రతాపం చూపటానికి యిదే అదను. ఆ దుర్మార్గులు ఎటు పారి పోతున్నారో కనిపెట్టి వుండు. నేను ఆ పెట్టి తల వెధవను నిద్ర లేపుతాను," అని చెప్పి, పులుగురాయుడు వుండే గుడారాని కేసి దౌడతీశాడు.

బ్రహ్మదండి హడావిదిగా తన కేసి పరిగెత్తి రావటం చూస్తూనే, పులుగు రాయుడు పెద్దగా నవ్వి, "ఏం, మాంత్రికా! ఒళ్ళా పై తెలియకుండా డేగలా వగిరి వన్నున్నావే, ఏమిటీ కథ?" అని అడిగాడు.

“విమటీ కథ? ఏం, పులుగు ప్రభో! మనందరి కేమన్నా మతులు పోయినయ్యా? ఆ దుర్మార్గులు మన గుడారాలకు నిష్ట్యా పెట్టి పారిపోతూంటే, మీరు నవ్వుతూ యిక్కడ కూచున్నారా? పైగా, మీ సహచరు లోనే కొందరు స్వామిద్రోహులై, ఆ దుర్మార్గు అతే కలిసిపోయారు,” అన్నాడు బ్రహ్మా దండి పెద్దగా రొప్పుతూ.

“ఆ స్వామిద్రోహుల్ని, ఆ పాపాత్ములు ముగ్గుర్ని వలవేసి కొంగల్ని పట్టినట్టుగా పట్టి తెచ్చేందుకు నా అనుచరుల్ని ఎవ్వడే పంపాను. నువ్వేమీ హడావిడి పడక సాపధానంగా కూడో. నీ అంగరక్కులు జిత, శక్తివర్ష లెక్కడ? ఆ ఎనుబోతు బానిసలయజమాని ఏమియ్యాడు? వాళ్ళా ఆ దుర్మార్గులతే కలిసి పారిపోయే ప్రయత్నంలో లేరుకదా?” అన్నాడు పులుగు రాయుడు, బ్రహ్మాదండి మాంత్రికుడి కేసి గుచ్ఛి గుచ్ఛి చూస్తూ.

బ్రహ్మాదండి ఆ ప్రశ్నతో గతుక్కుమని, “అలాంటిదేమీ జరగదు, పులుగు దోరా! వాళ్ళా నీ అనుచరుల వెంట ఆ ద్రోహుల్ని పట్టి తెచ్చేందుకు వెళ్ళి పుంటారు,” అన్నాడు.

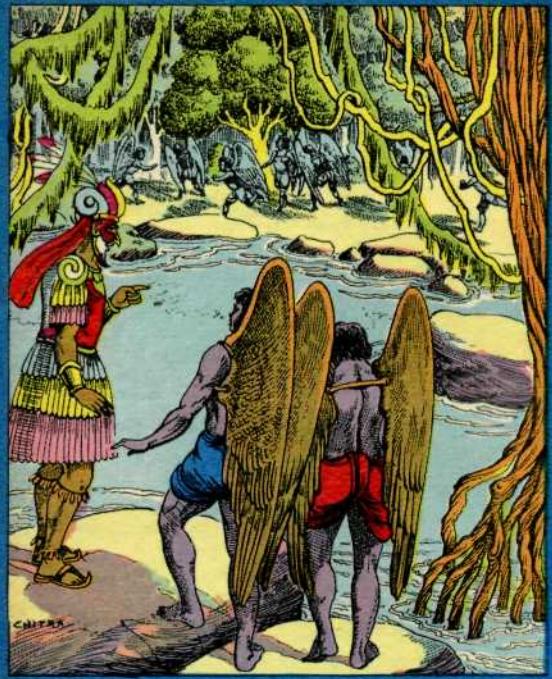
అంతలో సలుగురైదుగురు రెక్కుల మనుషులు అక్కడికి పరిగెత్తుకుంటూ

పచ్చారు. వాళ్ళను చూస్తూనే, పులుగు రాయుడు, “ఆ ముగ్గురూ దోరికారా? స్వామిద్రోహం చేసిన దుర్మార్గు తంత మంది?” అని ప్రశ్నించాడు.

రెక్కుల మనుషుల్లో ఒకడు తమ నాయకుడికి వంగి వంగి దళాలు పెట్టి, “పులుగుదోరా! వాళ్ళు మొత్తం అయిదు గురు. వాళ్ళు మన వాళ్ళల్లో కొందరిని చంపారు. మన చక్రబంధం నుంచి బయట పడి సూటిగా మొసళ్ళు మడుగు కేసి పారి పోతున్నారు,” అన్నాడు.

“అలా అయితే మన పని మరీ తెలిక్కె నట్టే. వాళ్ళు మొసళ్ళు మడుగును చుట్టి

పోరిపోకుండా దారి అటకాయించండి. మడుగులో దిగి పారిపోయే ప్రయత్నం చేశారో, అందరీ మొసళ్ళు భక్తించి వేస్తయ్యి. ఒడ్డున ఆగితే, మనం వేసిన పలలో చిక్కు కుంటారు. అదీ, మన ఎత్తుగడ! అర్థమైందా? యిక వెళ్ళండి,” అన్నాడు పులుగురాయుడు.

“ఆ కేశవుణ్ణి మాత్రం మొసళ్ళు తిన కుండా చూడాలి, పులుగేంద్రా! వాడు చచ్చేందుకు ఏలులేదు. రాకాసిలోయలోని ధనురానుల కన్నిటికి వాడే వారసుడు,” అంటూ బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడు గోల ప్రారంభించాడు.

పులుగురాయుడు ఆ మాట లేపి వినని వాడిలా లేచి నిలబడి, తన అనుచరులతో, “పదండి. వాళ్ళు మొసళ్ళు వాత బడ్డారో, మనవాళ్ళుచేత చిక్కురో మాడ్డాం,” అంటూ బయలుదే రాడు. బ్రహ్మదండి అతష్ఠి అనుసరించాడు.

పులుగురాయుడు మొసళ్ళు మడుగు ప్రాంతం చేరేసరికి, ఆ ప్రదేశమంతా అటూ యిటూ పరిగెత్తే వాళ్ళతే, కెకలు పెట్టే వాళ్ళతే పెద్ద గొడవగా ఘన్నది. అతడు తన అనుచరుల్లో యిద్దరు ముగ్గుర్లు దగ్గరకు పిలిచి, “ఏమయింది? వాళ్ళు మన పల నుంచి తప్పకు పారిపోలేదుగదా?” అని ప్రశ్నించాడు.

“లేదు, దొరా! వాళ్ళను ఉచ్చులో బిగించేందుకు చుట్టూ కమ్ము కుంటూ వచ్చాం. వాళ్ళు మరటు పోయేందుకూ దారిలేక, మొసళ్ళు మడుగు అంచున ఘన్న చెట్ల పాదల్లోకి దూరారు. ఇక మనం వాళ్ళను వెతికి, వాటి మధ్య నుంచి కుండేళ్ళను లాగినట్లు బయటికి లాగటమే మిగిలి వుంది,” అన్నాడెకడు.

“భేష, మహ బాపుంది. ఆ పని కాస్త అయిందని పించండి,” అంటూ పులుగురాయుడు ఎగిరి ఒక చెట్లు మోడు మీద నిలిపి ఉండాడు.

బడ్డాడు. అతడి అనుచరులు కాగడాలతో పాదలన్నీ వెతుకుతూ ముందుకు కదిలారు.

అదంతా చూస్తున్న బ్రహ్మదండిక, కేశవుడు దుస్సాహనంతే మొసత్తు మడు గులో దూకి పారిషోయే ప్రయత్నం చేస్తాడేవో అనిపించింది. ఆ వెంటనే అతడు పెద్దగా గొంతెత్తి, "పత్నా, కేశవ! నికొచ్చిన ప్రాణ భయం ఏమిలేదు. నీ వెంట వున్న ఆ ద్రోహుల్ని వదిలి, యాటు వచ్చేయ్యా. దయామయుడైన వులుగు రాజేంద్రుడు నిన్న తప్పక క్షమిస్తాడు," అని కేకపెట్టాడు.

బ్రహ్మదండి పెట్టిన కేకకు జవాబుగా అన్ని వైపుల నుంచి, "బిడాలికి జై! శ్వాస

కర్మకీ జై!" అన్న భీకరమైన నివాదాలు మార్చిగినై. ఆ వెంటనే పాడవైన ఈటలు బయ్యి మంటూ వచ్చి రెక్కల మనుషుల మిద పడపాగినై.

పులుగురాయుడు మోదు మీది నుంచి కిందికి దూకుతూ, "ఆ ఆడవిమనుషులు మన చక్రబంధానికి చుట్టూ చక్రబంధం బిగించారు. లాభంలేదు, పరిగెత్తండి, ఆకాశంలోకి గరుడపశుల్లా లేవండి," అంటూ వెనుదిరిగి కాలి బలం కొఢ్చి పరిగెత్తసాగాడు. బ్రహ్మదండి కూడా అతడి వెనక పరిగెత్తుతూ, "జితా, శక్తి! ఎక్కుడ?" అని అరవసాగాడు.

రెక్కలమనుషుల గుడారాలు నిప్పంటు కుని మండిపొవటం చూసిన బిడాలీ, శ్యాసన కట్టి, యాదే మంచి తరుణం అనుకుని, తమ ముతావాళ్ళతో పచ్చి రెక్కల మనుషుల మీద పడ్డారు. మొదట విసిరిన ఈటె దెబ్బలకే హడలుకుని రెక్కల మనుషులు పారిపొయే ప్రమాత్మం చేయటంతో వాళ్ళకు ఎక్కడలేని ధైర్యం కలిగింది. కాని, వాళ్ళకు కేశపుడూ ఆతడి అనుచరు లెక్కడ పున్నదీ సూచన మాత్రంగా నైనా తెలియలేదు. ఆ కారణం పల్ల తాపు విసిరే ఈటెలు ఒక వేళ వాళ్ళకు తగిలినా తగలపచ్చన్న అను మానం శ్యాసనకర్మికి, బిడాలికి కలిగింది. ఆ వెంటనే వాళ్ళ తమ అనుచరులకు ఈటెలు విసర పద్ధని ఆజ్ఞాపించి, గొంతు లెత్తి, “కేశవ, జయమల్లా! మీ రెక్కడ వున్నారు?” అంటూ కేకలు వేళారు.

బిడాలీ, శ్యాసనకట్టి పెట్టిన కేకలు, మొపణ్ణ మడుగు అంచున గల పాదల్లో

దాగిపున్న కేశపుడి అనుచరులకూ, వారి వెంట పున్న అడవిమనుషులకూ వినబడినై. కాని, వాళ్ళు జవాబిచ్చే లోపలే కొండరు రెక్కల మనుషులు ఆటుగా పచ్చి, వాళ్ళ మీద కలియబడ్డారు.

కేశపుడూ వాళ్ళకు తమ కత్తులు ఉప యోగించే అవకాశం కలగలేదు. ఒక వైపున మొపణ్ణతో నిండి పున్న మడుగు, రెండవ వైపున చెట్ల పాదలూ—ఆ పరిస్థితిలో వాళ్ళ అన్నిటికి తెగించి, రెక్కల మనుషుల మీద ముష్టా ముష్టి యుద్ధానికి దిగారు.

ఈ పోరాటంలో బలంగా దెబ్బలు తిన్న వాళ్ళూ, కాళ్ళూ జారిన వాళ్ళూ మడుగులో పడసాగారు. కేశపుడూ, గోమాంగ్ కూడా రెండుసార్లు మడుగులో పడి, తిరిగి కణాల మీద ఒడ్డు చేరి, రెక్కల మనుషుల్ని అందులోకి సెట్లసాగారు. దూరంగా బిడాలీ, శ్యాసనకట్టి పెట్టే కేకలు వాళ్ళకు వినబడు తూనే పున్నవి.

— (ఇంకా పుండి)

చందులు మందహసం

3

సమందర్ భట్టుల నుంచి తప్పించుకుని బయటికి పారిపోయి వచ్చిన సాలిహ్ బయట కనిపించిన దృశ్యం చూసి ఆశ్చర్యచితుడై నిలబడిపోయాడు. సమందర్ రాజభవన ద్వారం వెలపల వెయ్యి మంది యోధులు సముద్రపు గుర్రాల మీద ఎకిగ్ర, ఆపాద మస్తకం ఊకుగ్రకపచాలు థరించి, సాయుధులై సోల్పులు తీరి నిలబడి ఉన్నారు. వారందరూ అతని పక్షం వారే. తన కొడుకుగ్ర అపాయం శంకించి సాలిహ్ తల్లి అతని వెనకనే ఆ యోధులను ఆయత్త పరిచి పంచింది.

తనను కాపాడ వచ్చిన యోధులకు సాలిహ్ పరిస్థితి అంతా రెండు మాటల్లో చెప్పేసి, “లోపలికి పోయి ఆ నీచుడి అంతు తెల్పుండి!” అని ఆజ్ఞాపించాడు. వెంటనే

యోధులు గుర్రాల పైనుంచి దూకి, కత్తులు దూసి, సాలిహ్ వెనకగా రాజభవనంలోకి జోరబడ్డారు.

కాలమేఘాలలాగా ఇంత బలం తన పైకి వస్తుంటే సమందర్ రాజు కొంచెమైనా జంకక, తన రక్షకభట్టులతో, “ఈ మురికి వెధవనూ, వీడి వెంటవున్న మందనూ చీల్చి చెండాడండి! తలలు ద్వారిపడాలి!” అని ఆజ్ఞాపించాడు.

“సమందర్కు జై!” “సాలిహ్కు జై!” అన్న నినాదాలు మార్చేగాయి. భయంకర మైన దొమ్మియుద్దం జరిగింది. సాలిహ్ సైనికులవి రాతిగుండెలు. వారు చూపిన పరాక్రమం ముందు కొండత్తెనా నిలవలేవు. వారి ఈటెలూ, ఖడ్డాలూ సమందర్ భట్టులను సునాయాసంగా గుజ్జానజ్జా చేసేశాయి.

సి. మాధవరావు

సమందల్ సింహాసనం చుట్టూ వీనుగుల
కుప్పలు తయారయాయి.

సమందల్ ఆగ్రహావేశంతో నురుగులు
కక్కతూ సాలిహా పైకి ఉరికాడు. సాలిహా
అతన్ని తన ఈతుతో ఆపి, "వివ్యాసం లేని
పశువా! నీకు మూడింది," అంటూ దారు
బంగా ఒక్క దెబ్బ కొట్టేసరికి సమందల్
విరుచుకు పడిపోయాడు. సాలిహా అతన్ని
కదల కుండా పుట్టుకుని ఉండగా, అతని
బటులు సమందల్ను బంధించి, అతన్ని
పెడరెక్కలు విరివి కట్టారు.

రాజసాధంలో యుద్ధ కోలాహలం
ఆరంభం కాగానే భయపడిపోయి, రాజ

కుమారై జహ్నరా ఒక చెలిక త్తెను వెంట
బెట్టుకుని సముద్రం ఆడుగున చాలా
దూరం వెళ్లి, నిర్మనమైన లంకను ఒక
దాన్ని చేరుకుని, అక్కడ నీటిపైకి వచ్చింది.
అక్కడ దట్టమైన ఆకు గుబుర్లు గల
చెట్లున్నాయి.

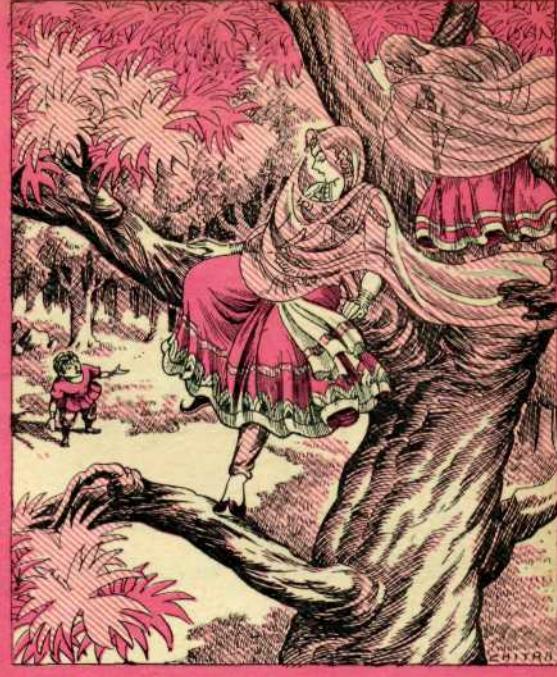
అత్మరక్షణ కోసం జహ్నరా ఒక చెట్లు
ఎక్కు కొమ్మలలో దాకుటన్నది. ఆమె
చెలిక త్తె మరొక చెట్లు ఎక్కుంది.

జహ్నరాకు జరిగిన అనుభవం లాటిదే
మేనమామ ఇంటి పద్మ బద్రేబసీంకు కూడా
జరిగింది. ఈ భయ పక్కల యోధులూ
యుద్ధానికి తలపడగానే, సాలిహా వెంట
కానుకలు మోసుకు వెళ్లిన బానిసలు
ఒక్క పరుగున తిరిగి వెళ్లి సాలిహా తల్లితో
జరిగిన సంగతి చప్పారు. ఈ దారుబా
పరిణామానికి తానే కారణ మనుకుని బద్రే
బసీం చాలా కలపర పడ్డాడు. తన అమృమ్మ
విదట పడుకూనికి కూడా అతనికి మొహం
చెల్లలేదు. సాలిహాకు అపాయం కలిగే
పక్షంలో ఆ బాధ్యతను ఆమె తనపై వేస్తుం
దని భయపడ్డాడు. అందుచేత ఆమె బానిస
లతో మాట్లాడుతున్న సమయంలో అతను
అక్కడినుంచి బయలుదేరి నీటి పైకి వచ్చే
శాడు. ఇంచీకి వెళ్లి తల్లిని కలుసుకుండా

మని అతని ఊదేశం. అయితే సముద్రం మీద అతనికి సరిగా దారి తెలియక తాను కూడా ఈ నిర్మనమైన లంకనే చేరుకున్నాడు.

అతను చాలా దూరం వచ్చి అలిసి పోయి ఉండటాన లంకను చేరుతూనే ఒక చెట్టు కింద సదుము వాల్పాడు. ఆ చెట్టు కొమ్మలోనే తాను ఇంతగా ప్రేమించి ప్రయాస పదుతున్న జహ్నరా సుందరి ఉన్న దని అతనికి తెలియదు. ఇలాటి సన్ని వేశాలను విధి కలిగించినంత సులువుగా మానవులు కలిగించలేరు. అతను చెయ్యి మడిచి తలకింద పెట్టుకుని పైకి చూసేసరికి చెట్టులో చందమామ ఉన్నట్టు ఒక్క క్షణం పాటు భ్రమ కలిగింది. అది చందమామ కాదనీ ఒక స్త్రీ ముఖమనీ గ్రహించి అతను మరింత ఆశ్చర్యపడ్డాడు. ఎందుకంటే తన మామ వట్టించిన జహ్నరా లక్షణాలు ఈ ముఖంలో కానవచ్చాయి. అమె యుద్ధా నికి భయపడి పారిపోయి వచ్చి ఇక్కడ దాక్కని ఉండవచ్చునని అతనికి తట్టింది.

“ ఏమయినా నిజం తెలుసుకుండా మను కుని అతను లేచి నిలబడి, పైకి చూస్తూ, “ అమ్మాయా, నీ వెపరు ? ఈ లంకలో ఈ చెట్టు మీద ఏం చేస్తున్నావు ? ” అని అడిగాడు.

“ నేను సమందర్ రాజకుమారైను. నా పేరు జహ్నరా. శత్రువులకు దొరుకుతా నన్న భయంతో నా తండ్రినీ, దేశాన్ని విడిచి పెట్టి పారిపోయి వచ్చాను. ఈపాటికి పాపిష్టి సాలిహో నా తండ్రిని బందీని చేసి, ఆయన భటుల నందరినీ హతమార్చి, నా కోసం వెతుకుతూ ఉంటాడు. ఆయ్యా, ఎంత కష్టం ! నా తండ్రి కెలాటి దుస్సతి ! ఆయ్యా ! ” అని చెట్టు మీద ఉన్న జహ్నరా వాపోయింది.

దూఃఖివశురాలైన అమె కళ్ళ సుంచి కన్నీటి బిందువులు జలజలా రాలి బద్ర బసీం పైన పడ్డాయి.

ఆతము తనకల నిజమైనంతగా ఆనందం పొందుతూ, “ప్రియురాలా, నా స్వప్న నుండరి! దిగి రా! నేనే బద్రీబసీం రాజును. పాలిహో మేనల్లుళ్ళే. గుల్మార్ కొడుకును. నీ అందం నన్ను దహిం చేస్తున్నది. కిందికి దిగి రా!” అని ఆమెను వేడుకున్నాడు.

ఆమె చెట్టుకోమ్మల మధ్యమంచి మరి కొంచెం ముందుకు వంగి, “ఆహా, అల్లా కట్టాకం! నీవేనా నవమోహనుడైన బద్ర బసీం, పాలిహో మేనల్లుడు, గుల్మార్ కొడుకు? నిన్ను నా తండ్రి నిరాకరించాడంటే ఎంత మూర్ఖుడై ఉండాలి? నీ కన్న

నాకు మంచి భర్త దొరుకుతాడని ఎలా ఆనుకున్నాడు? నేను నిన్ను ఎంతగా ప్రేమిస్తున్నానో చెప్ప లేను. మా తండ్రి దుందుడుకు ప్రపర్తనకు నాపై ఆగ్రహించ వద్దు! నిన్ను చూసిన కణం నుంచి ప్రేమతో నా గుండె మండిషాతున్నది,” అంటూ ఆమె చెట్టుకోమ్మల మీది నుంచి కిందికి జారింది.

బద్రీబసీము ఆమెను ఆలింగనం చేసుకో బోయాడు. కానీ జహ్నరా ఆకస్మికంగా అతన్ని చేత్తే తేసి, “ఓ భూటీవి, నీ మాన వాకారం వదిలిపెట్టి, ఎంర ముక్కాడు, ఎంర పాదాలూ గల పెద్ద, తెల్లని పక్కివైపోపుదువు

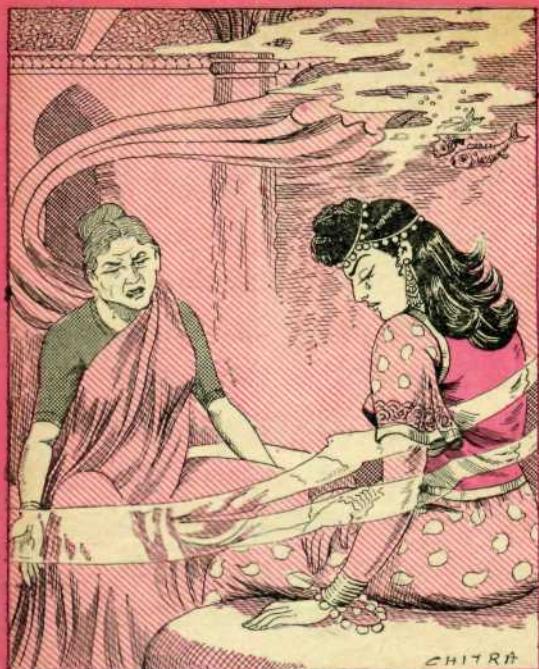

గాక!” అన్నది. ఆమె ప్రవర్తనకు విష్ణుయం చెంది చూస్తున్న బ్రద్రబీసిం అలాగే తెల్లని పెద్ద పక్కిగా మారిపోయాడు. అతని పాదాలా, ముక్కు ఎర్రగా ఉన్నాయి. రెక్కలు కూడా ఉన్నాయి గాని, అవి ఎగరటానికి ఉపయోగపడవు. అతని కంట అశ్రువులు రాలాయి.

జహ్నరా మట్టుకు అతని విచారాన్ని లక్ష్యపెట్టుక తన చెలికత్తెను పిలిచి, “నా తండ్రికి బద్దశత్రువైన ఆ నీచుడు సాలిపోకు ఈ పక్కి మేనల్లుడు. వీణ్ణి తీసుకు పోయి ఎడారిదివి పై వదిలిపెట్టు; ఆకలికి, దాహనికి మాడి చస్తాడు,” అన్నది.

జహ్నరా అతన్ని పక్కిని చెయ్యటానికి ప్రేమించినట్టు నాటకమాడి అతన్ని సమీ పించింది. తన తండ్రి పక్కాన పగ తీరు గలందులకే ఆమె అతన్ని పక్కిని చేసింది. కాని ఆమె ఈ పనికి తరవాత పశ్చాత్తాప పడవచ్చునని ఆమె చెలికత్తెకు అనుమానం కలిగింది. ఎందుకంటే రాజకుమారైకు ఈ ఆగ్రహం ఎంత సేపుంటుందో తెలియదు. అందుచేత చెలికత్తె ఆ పక్కిని ఎడారిదివి పైన కాక మరెక్కడైనా వదిలిపెట్టి, పైభారం దేవుడిపై వేయ నిశ్చయించింది. రాజకుమారై తన మనసు మారినాక, “నేను చెయ్యమంటే మాత్రం జంత

CHITRAK

దారుబుట్టెన పని వెనకా ముందూ చూడు
కుండా చేస్తావా ?” అని తనపైన విరుదుకు
పడవచ్చు. అందుచేత ఆమె ఆ పక్షిని
తీసుకువెళ్లి, సస్యశ్యామలమైన దీవిలో,
ఘలఘ్వాలా, జలప్రవాహలా గల చేట
వదిలిపెట్టింది.

అక్కడ సాలిహె సమందల్ రాజును
రాజభవనంలోనే ఒక గదిలో బందీగా
ఉంది, అతని ప్రానంలో తానే రాజునని
ప్రకటించుకున్నాడు. రాజుకుమార్తె జహ్వారా
కోసం అంతటా గాలింపజేశడు గాని, ఆమె
జాడ తెలియలేదు. ఆమె ఎక్కడా లేదని
నిద్దారజ చేసుకుని అతను తన తల్లిని

చూడబోయి, ఆ మెత్తే జరిగినదంతా
చెప్పాడు. అతను తన మేనల్లు డెక్కు
అని అడిగితే, “ఆడపిల్లలతో ఏకారు వెళ్లి
సట్టున్నాడు,” అని తల్లి అస్సుది. కొంత
సేపటికి ఆడపిల్లలు ఇంటికి వచ్చారు గాని,
వారి వెంట బద్రీబీసిం లేదు. అతనేమఱు
సదీ వారికి ఆశలే తెలియదు. మనుషులను
పంపి అంతటా వెతికించారు, కాని అతని
జాడ లేదు. అందరూ విచార సముద్రంలో
ముఖిగిపోయారు. “నీ కొడుకు కనిపెంచటం
లేదు,” అని సాలిహె తన చెల్లలైన
గుల్మార్కు కబురు చేశాడు.

ఈ వార్త వింటూనే గుల్మార్క సముద్రం
లోకి దూకి, తన పుట్టింటికి చేరుకున్నది.
ఆమెకు ఏ ఒక్క విషయమూ తెలియదు,
అందుచేత ముసలావిడ తన కూతురితో
జరిగినదంతా, మధ్య మధ్య నిట్టూర్పులు
విడుస్తూ, చెప్పేసింది. “నమందల్
రాజును ఓడించి, ఆ రాజ్యాన్ని అక్రమిం
చిన మీ అన్న అంతటా వెతికించాడు.
నీ కొడుకు జాడ లేదు, ఆ జహ్వారా జాడ
కూడా లేదు,” అన్నదామె.

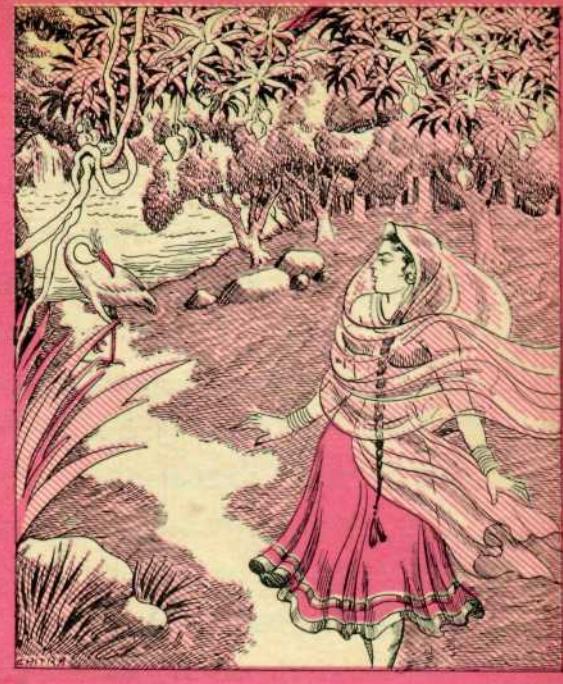
ఈ వార్త వినగానే గుల్మార్కు అంధ
కారం ఆవరించినట్టూ, తన హృదయం
డెల్ల అయినట్టూ అనిపించింది. రోజుల

తరబడి అమె తన తల్లితోబాటు నేకించింది. చివరకు ముసలావిడే గుండెనిబృంతెచ్చు కుని, “ఎందుకే, అమ్మా, ఏడుస్తావు. పిల్ల వాడి జాడ తెలియకపొదు, తెలిసినదాకా నీ అన్న వదిలిపెట్టడు. ఈ స్థితిలో నిష్పత్తి కొడుకుగ్రా చెయ్యగలదల్లా ఏమిటంటే, ఇంటికి తిరిగిపోయి, వాడి రాజ్యానికి భంగం కలగకుండా చూసుకో. వాడు కనిపించటం లేదన్న మాట పైకి పాక్కనివ్వకు. ఆ పైన అల్లా ఉండనే ఉన్నాడు,” అన్నది.

“అప్పునమామ్మా, నేను తిరిగి వెళతాను. మీరు మాత్రం వాళ్ళీ వెతికే పనిలో ఏమాత్రమూ అశ్రద్ధ చెయ్యవద్దు. వాడి కేదన్న కీడు జరిగితే నేను చస్తాను. వాడు తప్పనాకిప్పుడు వేరే జీవితమంటూ లేదు,” అన్నది గుల్మార్ తల్లితో.

“ప్రయత్నులోపం ఏమీ జరగదు. నీవు మాత్రం ఘైర్యంగా ఉండు, పైకి సాధ్య మైనంత శాంతంగా కనిపించు,” అని సలహా యిచ్చింది తల్లి. గుల్మార్ తన బంధువు లందరి వద్దా సెలవు పుచ్చుకుని ఇంటికి తిరిగి వచ్చేసింది.

ఈ లోపల జహ్నురా చెలికత్తె బద్రీ బసీంను ఫలపృష్ఠలూ, సెలయేటి ప్రవాహలూ గల దీవిలో దించింది. ఆమె వెళ్ళి

పాయెటప్పు డతనికి దుఃఖం ఆగలేదు. తాను పక్కి అయిపోవటం ఆతని కింకా ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తానే ఉన్నది. ఆతను ఎగరటానికి యత్తించాడు, కాని భారమైన ఆతని శరీరాన్ని పైకి లేపిపాటి శక్తి రెక్కలకు లేకపోయింది. “ఎగిరి మాత్రం ఏం ప్రయోజనం? ఈ రూపంలో ఎక్కుడికి వెళితే మాత్రం నన్నెవరు గుర్తిస్తారు?” అనుకున్న డతను నిస్పృహతో.

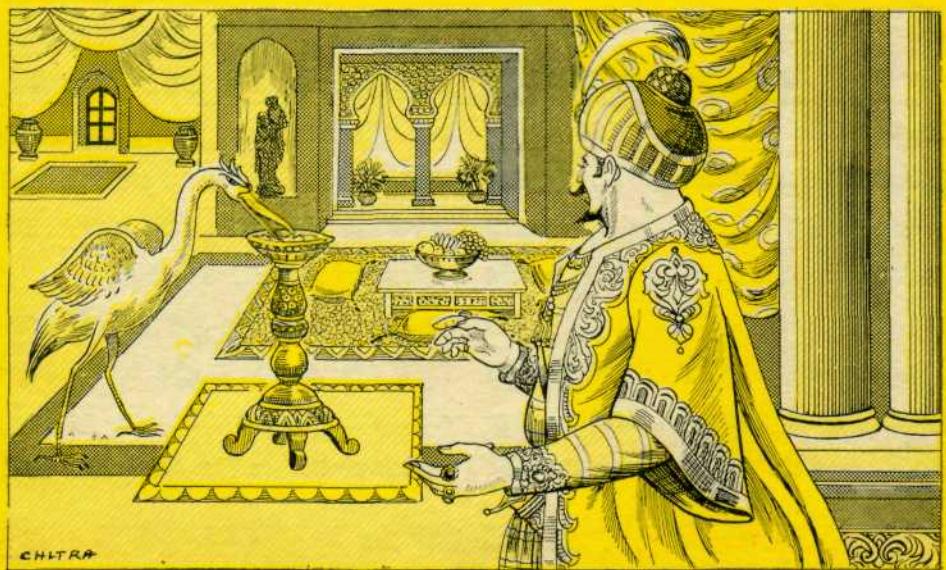
ఆతను ఆక్కుడి పణ్ణతోనూ, స్వచ్ఛమైన నీటితోనూ కడుపు నింపుకుని, రాత్రిపూట ఒక కొమ్మ మీదికి ఎగిరి ఎక్కు ఆక్కుడ నిద్రపోయాడు. ఒకనా డతను తల వంచు

కుని ఆ దీవిపై నడుస్తూండగా, ఆ దీవికి వచ్చిన పక్కలను పట్టేవా డెకడు అతన్ని చూశాడు. ఈ వింత పక్కని చూసి వాడికి అమిత ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఆ తెల్లని శరీరమూ, తెలుపు మూలాన మరింత ఎవ్రగా కనిపించే ముక్కార్ప, పాదాలూ గల పక్కని వాడెన్నదూ చూసి ఉండలేదు. వాడు ఎంతో చాకచక్కంతో వెనకగా వచ్చి, ఒడు పుగా వలవేసి ఆ పక్కని పట్టుకుని, దాన్ని తానుండే నగరానికి తీసుకుపోయాడు.

“ ఇన్నేళ్ళుగా పక్కలు పట్టుతున్నాను గాని ఇలాటి పక్క నెన్నదూ చూడలేదు. ఇదేదో అపూర్వమైన పక్క. దీన్ని బజారులో

అమ్మితే మామూలువాళ్ళు కొనుకున్నాని, చంపి వండుకు తింటారు. దీన్ని తీసుకు పోయి రాజగారికి కానుకగా సమర్పించు కున్నట్టయితే ఆయన ఎంతో సంతేషించి మంచి బహుమానం ముట్టజెప్పుతాడు,” అని ఆలోచన చేసి పక్కలను పట్టేవాడు తాను పట్టిన పక్కని సుల్తానుగారికి కానుకగా ఇచ్చి, పది బంగారు దీనారాలు బహుమానం పొంది తన దారిన తాను వెళ్ళాడు.

సుల్తానుగారు ఆ పక్కని బంగారు తీగలతో ఆల్లిన పంజరంలో ఉంచి, తానే స్వయంగా దానికి జొన్న గింజలూ మొక్కజొన్న గింజలూ పెట్టాడు. కాని ఆ పక్క వాటిని

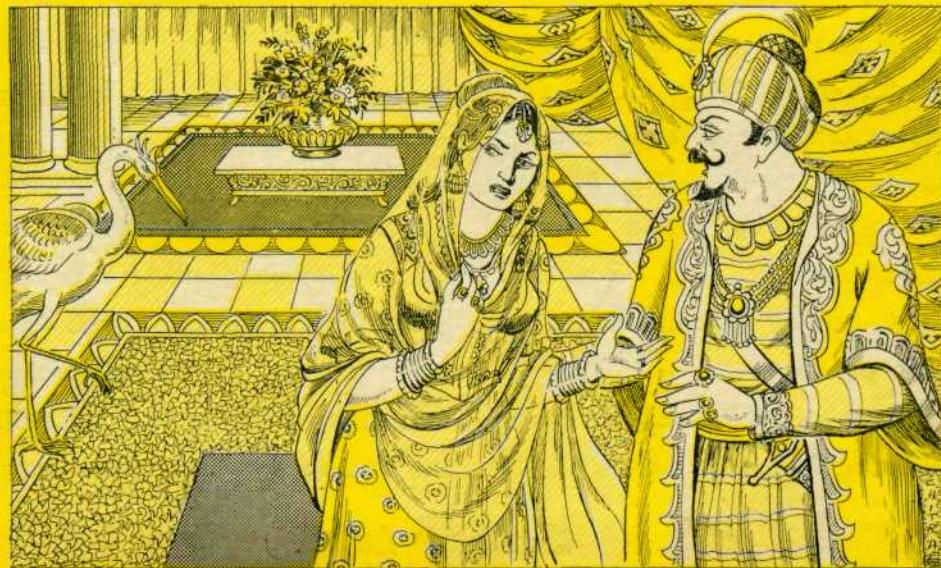

ముట్టలేదు. సుల్తాను ఆశ్వర్యపడి, పక్షిని పంజరంలో నుంచి బయటికి తీసి, వివిధ పైన హాంసం ముక్కలూ, పథ్ఱా దాని ముందుంచాడు. వెంటనే ఆ పక్షి వాటిని సంతోషంతో ఆరగించ సాగింది. సుల్తానుకు చాలా అనందం కలిగింది. ఆయన తన బానిసను పిలిచి, “ఇక్కడ ఒక అపురూపమైన పక్షి ఉన్నదని, అది పట్లు తినే ఆహారం ఏదీ ముట్టదని మీ యజ మానురాలికి చెప్పి, పక్షిని చూడటానికి రమ్మని పిలుచుకు రా,” అన్నాడు.

ఈ పిలుపు విని సుల్తాను భార్య తన భర్త వద్దకు వచ్చింది, కాని ఆమె పక్షిని

చూస్తూనే ముఖం మీదిక మేలిముసుగు లాగుకుని, వెనక్కు తిరిగి చరచరా ద్వారం కేసి వెళ్ళసాగింది. ఆమె వెళ్ళిపోయే లోపల సుల్తాను పరిగెత్తి వెళ్లి ఆమె మేలి ముసుగు లాగి ఆపి, “ఇక్కడ నేనూ, కొజ్జావాళ్లా, దాసీలూ తప్ప ఎవరూ లేరు గదా, ఎందుకు ముఖం కప్పేసుకున్నావు ?” అని అడిగాడు.

“ ఈ పక్షి నిజంగా పక్షి కాదు, మీలాటి మనిషే. పారిమాన్, గుల్మార్ల కొడుకు బద్రీ బసీం. ఇతని మేసమామ సాలిహ్ తన తండ్రిని ఒడించాడన్న కోపంతో సముద్ర రాజు సమందల్ కూతురు జహ్నారా

“ఇతన్నిలా పక్కిగా మార్చేసింది,” అన్నది సుల్తాను భార్య.

“ఈ జహ్వీరా పాడుగానూ! నాకా కథంతా వివరంగా చెప్పు,” అన్నదు సుల్తాను. ఆ కాలపు గిప్ప మంత్రవేత్తలలో జమ అయిన సుల్తాను భార్య బద్రీబసిం కథ అంతా సుల్తానుకు చెప్పింది. అంతా విని సుల్తాను పక్కిని, “ఇదంతా నిజమా?” అని అడిగాడు.

పక్కి రెక్కలు కొట్టుకుంటూ తల పైకి కిందికి అడించింది.

“ఆలా అయితే ఇతను నరక యాతన పాందుతూ ఉండాలి. పాపం, ఇతనికి ఒక్క వివరం కూడా వీరు పొనివ్వకుండా

వెంటనే మంత్ర విమోచనం కలిగించు,” అన్నదు సుల్తాను తన భార్యతో.

వెంటనే రాణి గోడలో అమర్పి ఉన్న అలమారు తలుపు తెరిచి, బద్రీబసింను అందులో ప్రవేశించమన్నది. వెంటనే పక్కి అలమారులోకి నడిచి వెళ్లింది. దాని వెనుక ఆమె కూడా చిన్న పాత్రలో నీరు తీసుకుని లోపలికి వెళ్లి ఏవో మంత్రాలు చదివింది. ఆ మంత్రాల ప్రభావాన పాత్రలో నీరు మసిలి తెర్ర సాగింది. ఆమె ఆ నీటిని పక్కి పై ప్రాక్షణ చేసి, “ఈ రూపం విడిచి నీ సహజమైన రూపం పాందు!” అన్నది. ఒక్కసారి పక్కి శరీరమంతా కంపించి నట్టయింది, మరుక్షణం బద్రీబసిమ్ మామూలు మనిషి ఆయనాడు. అది చూసిన సుల్తాను ఆ యువకుడి అందానికి అచ్చేరుపంది, “ఆహా, నీకు తగిన పేరు పెట్టారు!” అన్నదు.

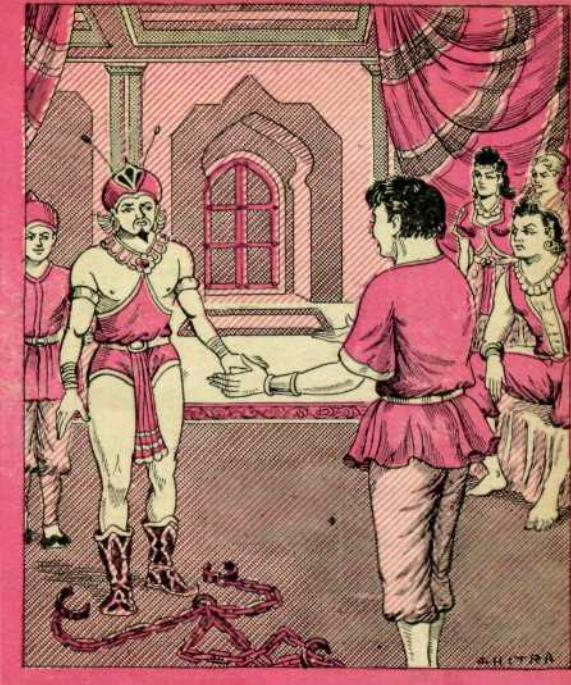
బద్రీబసిమ్ సుల్తానును సమీపించి, ఆయన చేతులు తీసుకుని ముద్దు పెట్టు కుని, “కలకాలం పర్చిల్లంది!” అన్నదు. సుల్తాను అతని తల మీద ముద్దు పెట్టు కుని, “నాయనా, నీ జీవిత కథ యావత్తూ నాకు వినిపించు,” అన్నదు. బద్రీబసిమ్ ఒక్క వివరం కూడా వీరు పొనివ్వకుండా

తన జీవిత కథ అంతా ఆయనకు వినిపించాడు. ఆతని కథ అంతా విన్నాక సుల్తాను ఆతని, "నాయనా, నా పల్ల నీకేం సహాయం కావాలి ?" అని అడిగాడు.

దానికి బద్రీబసీము, "నేను ఇల్లు విడిచి చాలా కాలమయింది. ఆందుచేత నా రాజ్య నికి తిరిగి పోవాలి. నేను లేకపోవటం చూసి నా శత్రువులు రాజ్యం అపహరించ దానికి ఏమి పన్నగాలు చేస్తారో తెలియదు. నా తల్లి కూడా నా కోసం చాలా దిగులు పడుతూ ఉంటుంది. ఆందుచేత నే నామెను చేరుకోవాలి," అన్నాడు.

సుల్తాను వెంటనే ఆతని కోసం ఒక ఓడ సిద్ధం చేయించి, దాని నిండా సంబారాలు అమర్చి, బద్రీబసీమును దాని మీద ఎక్కుంచి పంపాడు. కాలక్రమాన బద్రీబసీము స్వదేశం చేరుకుని, తన భవనానికి వెళ్లి, తల్లి ఉండే గదిలోకి అడుగు పెట్టే సరికి, అక్కడే ఆతని అమృతమాయి, మేన మామ సాలిహి కూడా ఉన్నారు. వారితో బాటు సముద్రలోకంలో ఉండే స్త్రీ లంధువు అంతా కూడా వచ్చి ఉన్నారు.

బద్రీబసీము చప్పున తల్లి వద్దకు పరిగెత్తి అమెను ఆలింగనం చేసుకున్నాడు. ఆసంద పారవ శ్యాంలో గుల్మార్ క్షణంపాటు

మైమరచి తెప్పరిల్లి, చాలా సేపు ఆనం దాస్తువులు రాల్చింది. చాలా సేపు ఒకరి అనుభవ లొకు విన్న మీదట బద్రీబసీము, "జహ్నరాను పెళ్ళాడా లన్న నా నిశ్చయం ఏమాత్రమూ మారలేదు. ఆమె నిజంగా సాటిలేనిది," అన్నాడు.

"జప్పు దదేమంత కష్టం కాదు. సమం దల్ రాజు మనకు భైదీగానే ఉన్నాడు," అని ముసలావిద తన వారిని పంపి సమం దల్ రాజును కట్టు గొలుసులతో సహాయించింది.

బద్రీబసీము ఆయన సంకెళ్ళు విప్పించి ఆయనతో మర్యాదగా, "జంత వరకు

మీకు కలిగిన చిక్కులకు నేనే కారణమైతే
నన్న క్షమించండి. ఇప్పుడు మధ్యవర్తు
లెవరూ లేకుండా, నేనే మిమ్మల్ని నాతే
సంబంధం చేసుకోమని అయిగుతున్నాను.
మీ కుమారైను నా కిచ్చి పెళ్ళి చెయ్యండి.
ఇందుకు మీరు సమ్మతించకపోతే నేను
బతకను; సమ్మతిస్తే నేను మీకు ఆ జన్మ
విధయత చూపడమే గాక మీ రాజ్యం
మీకు తిరిగి ఇప్పిస్తాను,” అన్నాడు.

సమందర్ల రాజు అతన్ని కాగలించు
కుని, “బద్రేబసీమో, నీ కన్న మంచి భర్త
దానికి దీరకడు. నేను చెబితే అది తప్పక
నిన్న పెళ్ళాడుతుంది. అయితే ఇప్పు డది
సముద్రం మీద ఒక దివిలో దాగి ఉన్నది.
దాన్ని రప్పించాలి,” అన్నాడు. అయిన
సముద్ర లోకంనుంచి ఒక దూతను
రప్పించి, తన కుమారైను వెతికి వెంటనే
తీసుకు రమ్మని ఆజ్ఞాపించాడు. కొద్ది
సెప్టోనే వాడు దీవికిపోయి జహ్నరానూ,

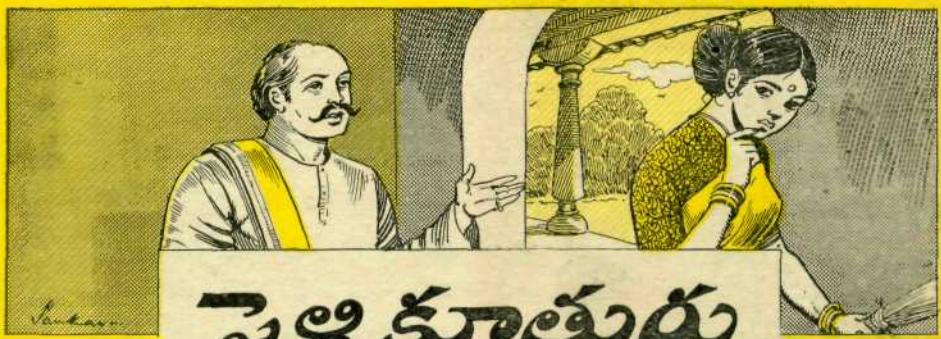
ఆమె చెలిక త్రైనూ వెంట పెట్టుకుని
తిరిగివచ్చాడు.

సమందర్ల రాజు తన కుమారైను అంద
రికి పరిచయం చేసి, బద్రేబసీంను చూపుతూ
జహ్నరాతే, “అమ్మాయిా, నిన్ని కుప్ర
వాడి కిచ్చి పెళ్ళి చేస్తానని మాట ఇచ్చాను.
ఇతని కన్న అందగాడూ, పెద్ద చక్రవర్తి,
ఉత్తముడూ ప్రపంచంలో మరి లేదు. మీరి
ద్వరూ సమమైన జోడు ఆని నా సమ్మకం,”
అని చెప్పాడు.

జహ్నరా తల వంచుకుని, “మీ మాటే
నాకు శాసనం. మీరు చెప్పారు గనక ఇక
నుంచి ఇతన్ని నా హృదయంలో ప్రతిష్ఠించు
కుంటాను,” అన్నది. ఈ మాటకు అందరూ
సంతోషించారు.

వెంటనే కాజీనీ, సాక్షులనూ పిలిపించి
వివాహపత్రం రాయించారు. వివాహం
అత్యంత వైభవంగా జరిగింది. అందరూ
సుఖంగా ఉన్నారు. —(అయిపోయింది)

పెళ్ళి కూతురు

బక మహా థనికుడైన భూస్వామి ఉండే వాడు. ఆయనకు లంకంత ఇల్లుండేది; కట్టుకు పోయినంత బంగారమూ, వెండి ఉండేవి; కనుచూపు మేరదాకా పాలా లుండేవి. కానీ ఆయనకు బకటే లోటు— ఆయన భార్య చనిపోయింది.

బకనాడు పారుగున ఉండే బక రైతు కూతురు భూస్వామి జంట పని చెయ్యి టానికి వచ్చింది. ఆ పిల్ల భూస్వామికి చాలా నచ్చింది.

పెదయింటి పిల్ల గడా, తాను అడగ టమే వ్యవధిగా ఎగిరి, గంతేని తనను చేసుకుంటుం దనుకున్నాడు.

ఆందుచేత ఆయన ఆ పిల్లతే తాను మర్లీ పెళ్ళాడు మనుకుంటున్నట్టు చెప్పాడు.

“అలాగాండీ?” అని పైకి అని ఆ పిల్ల తనలో, “ఈ మునలినక్కి పెళ్ళ తక్క వయింది గామాలు!” అనుకున్నది.

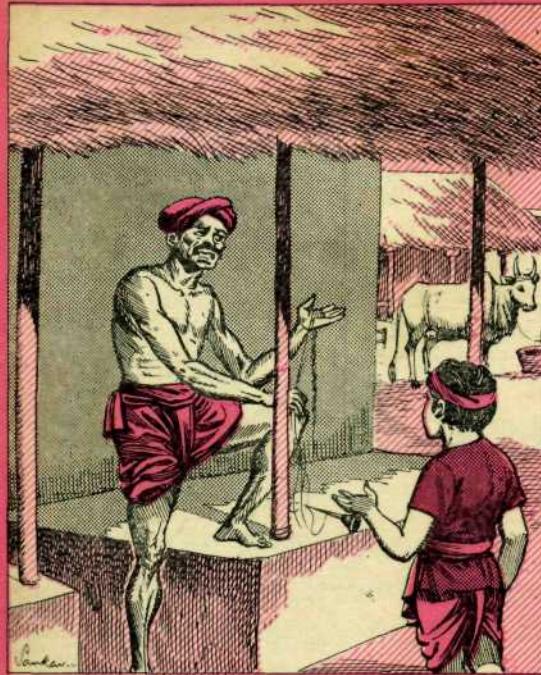
“అప్పనే! నిస్సే చేసుకుండా మను కుంటున్నాను,” అన్నాడు భూస్వామి.
“నేనా? నే నెందుకు లెండి!” అన్నదా పిల్ల తాపీగా.

తన మాటకు ఎదురు చెప్పిందని భూస్వామికి రోషం వచ్చింది.

కానీ ఆయన ఎంత పట్టుదలగా అడిగితే ఆ పిల్ల అంత ఖచ్చితంగా ఆయనను నిరాకరించింది.

పిల్లతే మాట్లాడి* లాభం తేదసుకుని భూస్వామి పిల్ల తండ్రి అయిన రైతును పిలిపించి, “నన్ను పెళ్ళాడు టానికి నీ కూతుర్లి ఒప్పిస్తావా, నాకు నీ విష్ణవల సిన బాకి రద్దు చేయస్తాను, నీ చేలో కలిసే పాలం కూడా ఇస్తాను,” అన్నాడు.

“పసిపిల్ల, దాని కేమీ తెలీదు లెండి. దాన్ని నేను ఒప్పిస్తాగా!” అని రైతు భూస్వామికి మాట యచ్చి ఇంటికి వచ్చాడు.

కాని అతను నయానా, భయానా కూడా కూతురి చేత ఆ పెళ్ళికి సరె ననిపించలేక పోయాడు. ఆ భూస్వామి ఎత్తు ధనం జచ్చినా తనకాయన ఆక్కర్దైదని ఆ పిల్ల చెప్పేసింది.

రోజులు గడిచాయి. రైతు జవాబు కోసం ఆత్రంగా ఎదురుచూసే భూస్వామికి ఓర్కు సన్నగిల్లింది. ఆయన రైతును పిలిపించి, “పిల్లను ఖప్పిస్తానని మాట ఇచ్చావు. ఎంతకాలం ఎదురు చూడమంటావు? వెంటనే తెల్చియ్యా,” అన్నాడు.

రైతు కేమనాలో తోచక, “నా దేమీ ఆలస్యం లేదు. మీరు పెళ్ళి ప్రయత్నాలు కానివ్యంది,” అన్నాడు.

“ పిల్ల ఒప్పుకున్నదా ?” అని భూస్వామి అడిగాడు.

“ అది ఒప్పుకునే దేమిటి? దాని ఇష్టమేముంది? ముహూర్తాని కంతా ఏర్పాటు చేసి నాకు కబురు చెయ్యండి. మీ ఇంటపని ఉన్నదని దాన్ని పంపిస్తాను. మీరు చప్పువ మూడు ముళ్ళా వేసెయ్యండి,” అన్నాడు రైతు.

ఈ ఉపాయం భూస్వామికి అద్భుతంగా నచ్చింది. ఆయన పెళ్ళి ఏర్పాటు చేయించాడు. పిలవ పలసిన వారి నందరిని ఆహ్వానించాడు. పురోహితుడు దగ్గిరనుంచి అందరూ సీద్ధంగా ఉన్నారు. అప్పుడు భూస్వామి తన నౌకర్లలో ఒకటి పిలిచి, “ ఒరే, మన పొరుగున ఉండే రైతు ఇంటికి వెళ్ళి, ఆయన ఏదో పంపిస్తా సన్నాధు, దాన్ని వెంటపెట్టుకు రా ! ” అన్నాడు.

నౌకరు కుర్రాడు రైతు ఇంటికి పోయి, “ దండాలండి. తమరు మా దొరగారింటి కేదే పంపిస్తానన్నారట, వెంటనే తీసుకు రమ్మన్నారు,” అన్నాడు.

“ అదుగో, ఆ బీడులో ఉన్నది. వెంట పెట్టు కెళ్ళు,” అన్నాడు రైతు.

నౌకరు కుర్రాడు బీడుకు పరిగెత్తి వెళ్ళి, ఆక్కర్ద పచ్చిగడ్డి కోస్తున్న రైతు కూతుర్లు

చూసి, “మా దోరగారింటికి మీ నాన్నగా రేదే పంపిస్తానన్నారట. వెంట పెట్టుకు పోతాను,” అన్నాడు.

ఆ పిల్ల, “ఓహో! ఇదా ఎత్తు?” అనుకుని, పైకి, “మీ నల్ల గుర్రపుపిల్ల గామాలు. అదుగో, ఆ కంచెకు అవతల కట్టి ఉన్నది. తీసుకు పో!” అన్నది.

నొకరు కంచె మలుపు తిరిగివెళ్లి, అక్కడ కట్టి ఉన్న నల్ల గుర్రపుపిల్లను విప్పి, దాని మీద ఎక్కు, దొడు తీస్తా భూస్వామి ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు.

వాణి చూడగానే భూస్వామి, “తెచ్చ వుట్టా?” అని అడిగాడు.

“తెచ్చనండి. వాకిలి దగ్గిర ఉన్నది,” అన్నాడు నొకరు.

“అయితే మరి మేడ మీదికి తీసుకు వెళ్లా!” అన్నాడు భూస్వామి.

“మేడ మీది కాండి? నా వల్ల అపుతుం దాండి?” అన్నాడు నొకరు తెల్లబోయి.

పెళ్ళికూతురు మోరాయిస్తున్నదనీ, ఒక రికి ఇద్దరు ఉండటం మేలనీ అనుకుని భూస్వామి, “ఒరే, నీ ఒక్కడి వల్లా తాక పోతే ఎవరినన్నా తేడు తీసుకో. చచ్చన పని కావాలి,” అన్నాడు.

నొకరూ, మరి కొండరూ కలిసి, గుర్ర పిల్లను ముందు సుంచి లాగుతూ, వెనక

నుంచి తేస్తా, ఎలా గటుతేనేం, మెట్లు కిర్పంచి మేడు మీది గదిలోకి చేర్చారు.

“పైకి చేరవేశానంది. చచ్చి చెట్టంత పని అయిదండి,” అన్నాడు నౌకరు కుర్రాడు తిరిగిపచ్చి.

“నీ శ్రమ ఉంచుకోనుతేరా. నువ్వు వెళ్లి దాన్ని అలంకరించమని ఆడంగులతో చెప్పు,” అన్నాడు యజమాని.

“అదేమిటి, దొరా!” అన్నాడు నౌకరు అశ్వర్యంతో.

“నువ్విప్పుడు మాట్లాడకంతే! దానికి చీరా అదికట్టి, నగలూ ఆవి పెట్టమను. దండా, తాళిబోట్టూ మరిచేరు!” అన్నాడు భూస్వామి.

నౌకరు వెళ్లి దానీ జనంతో, “ఇదుగో మీ రంతా వెళ్లి గుర్రపీల్లని పెళ్లికూతు రిని చేయాలి. డొరగారి ఆళ్ళ! చూడ వచ్చిన వాళ్ళ కందరికి కడుపు చెక్కలై పొవాలి సిందే!” అన్నాడు.

దానీలు వెళ్లి గుర్రపీల్లకు చేయవల సినపన్ని చెసి, పెళ్లికూతుర్ని చేశారు నౌకరు కుర్రాడు కిందికి వెళ్లి తన యజమానితో, “బాబుగారూ, అంతా సిద్ధం,” అని చెప్పాడు.

“భేష! అయితే చూస్తారేం చప్పున దాన్ని కిందికి తీసుకురండి,” అన్నాడు భూస్వామి ఉత్సహంగా.

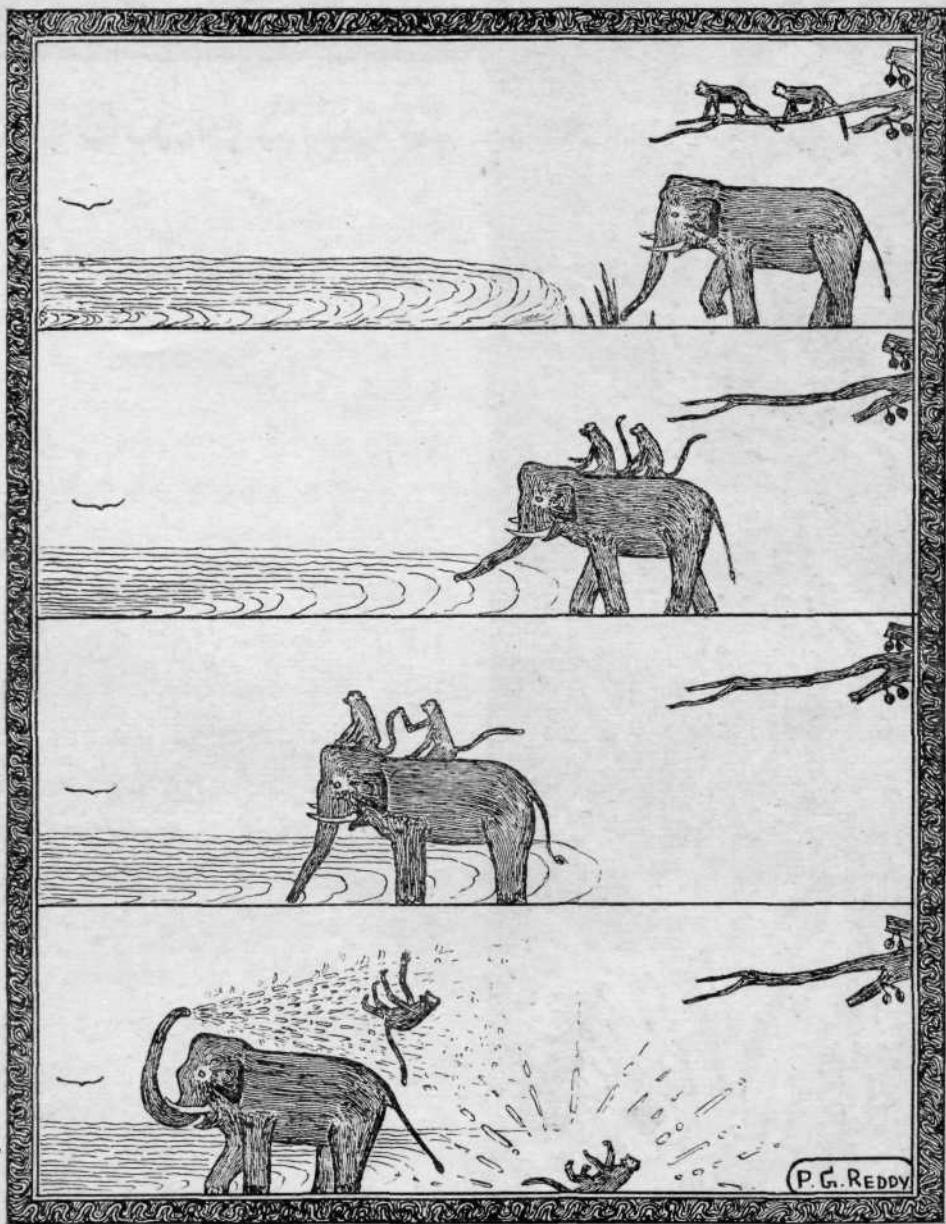
మెట్లు మీద టకలకా పెద్ద చప్పుడయింది. గుర్రం మెట్లు దిగి పెళ్లి చాపడిలోకి వచ్చే సరికి అతిథులూ, ఆహాతులూ కిలకిలా నవ్వుసాగారు. క్రమంగా ఆ నవ్వుతే పెద్ద ఉప్పెన అయిపోయాయి.

భూస్వామి రెండే పెళ్లి ప్రారంభంకాక ముందే పూర్తి అయిపోయింది.

పెళ్లి చూడవచ్చిన వారంతా ఎవరి దారిన వారు వెళ్లిపోయారు.

పాపం, ఆ మానవుడు తిరిగి పెళ్లి మాట స్వరిస్తే ఒట్టు!

పోయిన అమరత్వం

పట్టువదలని విక్రమార్గుడు తిరిగి చెట్టు పద్ధతు వెళ్లి, చెట్టు పై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే హౌనంగా శ్కృతానం కేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, “రాజు, ఏ మహా ఫలితం కోరి నీవి అపరాత్రివేళ ఇలా శ్రమ పడుతున్నావే తెలియదుగాని, అమరత్వం లభించినా దాన్ని పోగట్టుకునే వారుంటారు. ఇందుకు తార్కాణంగా నీకు చారుకేసి ఆనే వాడి కథ చెబుతాను, క్రమ తెలియకుండా విను,” అంటూ ఇలా చెప్పు నారంఖించాడు:

శ్వర్యం గాంధారదేశం పై ఎడారివాసులు దాడి చేసినప్పుడు ఆక్రూడి చిల్లర రాజులు వారి ధాటికి తట్టుకోలేక పోయారు. అంతు లేని ఈ దాడులతో దేశమంతా నాశనమై పోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది. అప్పుడు గాంధారేయు ఉనే వాడు దేశమంతా తిరిగి, ప్రజలకు పొరుషం నూరి పోసి, ప్రజలలో కైర్యసాహసాలు గల యువకులను చేరడిసి,

చేతాళ కథలు

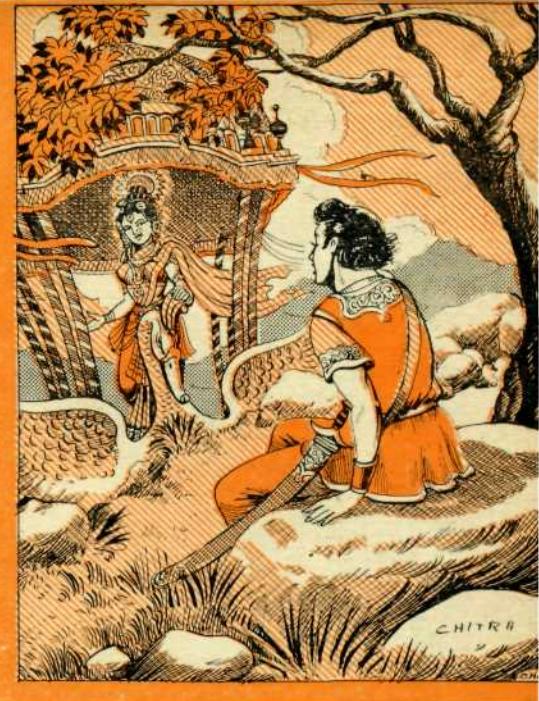

వారికి శిక్షణ ఇచ్చి, అజేయమైన సైన్యంగా తయారుచేసి, శత్రువులకు సింహస్వప్యంగా తయారయాడు. గాంధారేయుడి ఆనుచరు లందరికి గాంధారేయులనే పేరు వచ్చింది. ఈ గాంధారేయుల మూలంగా గాంధార దేశం తిరిగి కొత్త జీవం పాంది, సుఖిక్షంగా తయారయింది. దేశానికి శత్రు భయం తీరి పోయింది. రాజులకు రక్షణ లభించింది.

గాంధారేయులు రాజ్యాభిలాష గలవారు కారు. యుద్ధాలు వెనకపడి శాంతి నెల కొన్నాక వారు తమ శక్తులను వృథా పుష్ట కుండా వేటలో కాలం గడిపేవారు.

ఒక ఏడు వారు వసంతకాలంలో కుశ పర్వతాల మీద వేటకు వెళ్ళారు. వారి వెంట గాంధారేయుడి కొడుకైన చారుకేశ కూడా ఉన్నాడు. మిగిలిన వారంతా వేటలో నిమగ్నులై ఉంటే చారుకేశ మాత్రం ఒక కొండ మీద కూర్చుని దిగువగా ఉన్న లోయ లనూ, దూరాన ఉన్న కొండలనూ చూస్తూ, ఆ ఆనందంలో నిమగ్నుడయాడు.

అతను అలా చూస్తాయగానే, దిగువన ఉన్న లోయలోని సరోవర ప్రాంతం నుంచి ఒక మబ్బులాటి ది లేచి అతని కేసి రాపాగింది. సమీపానికి వచ్చినాక మబ్బు విచ్చిపోయి, అందులో ఒక విమానమూ,

ఆ విమానంలో ఒక దేవకన్య ఉండటం అతను చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు.

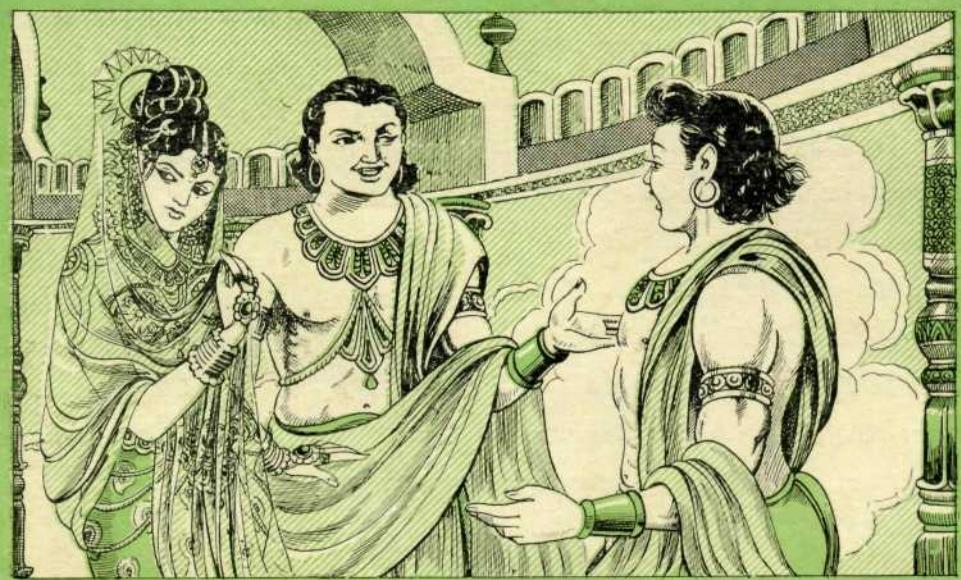
విమానం చారుకేశి సమీపంలో ఆగింది. దాని లోపల ఉన్న దేవకన్య అతనితో, “నేను విద్యాధర చక్రవర్తి కుమారైను, విద్యాధరిని. నెన్ను చాలా కాలంగా ప్రేమించి, ఎంతో శ్రమపడి మా తండ్రిగారి అనుమతిపాంది, నీకు సమ్మతమైతే నెన్ను తీసుకుపోయి పెళ్ళాడామని వచ్చాను. నన్ను పెళ్ళాడినట్టయితే నీకు దేవత్వం లభిస్తుంది; నీకు ముసలితనమూ, చావ్మ ఉండపు. నీవు కలలో కూడా ఉహించని నుభాలు సమ కూరుతాయి,” అన్నది.

చారుకేసి కిదండా స్వప్నంలాగా ఉన్నది. తానేమి చేస్తున్నది తెలియని వాడిలాగా అతను విమానంలోకి వెళ్లి విద్యాధరి పక్కన కూచున్నాడు. విమానం కదిలింది. ఆ ప్రాంతంలో అక్కడక్కడా నిలబడి అర్త నాదాలు చేస్తున్న గాంధారేయుల కేసి అతను ఒక్కసారి చూశాడు. కాని వారి కేకలు అతని చెవుల కెక్కలేదు.

విమానం కొండల మీదుగా సముద్రాల మీదుగా ప్రయాణించి విద్యాధర లోకం చేరుకున్నది. అంత ఆందమైన ప్రదేశం చారుకేసి ఏనాదూ ఊహించలేదు. అక్కడి ప్రతి చెట్టూ, ప్రతి పాదా, ప్రతి ఇల్లూ తీర్చి

దిద్దినట్టున్నది. అక్కడి మనుష్యులలో కూడా అనాకారి తనమనేది మచ్చుకైనా లేదు. విద్యాధర చక్రవర్తి చారుకేసికి స్వాగతం చెప్పి, ఆ రోజే అతనికి తన కుమారె నిచ్చి పెళ్లి చేశాడు. ఆ పెళ్లికి మంత్ర తంత్రా లేపి లేపు గాని, విందు వినేదాలు అధ్యుతంగా జరిగాయి.

ఆ తరవాత అతను ఒక్క క్షణం తీరిక లేకుండా వర్షనాతితమైన భోగాలలో ముఖిగి తెలసాగాడు. అతని జీవితం ఒక మధుర స్వప్నంగా, కాలవానం తెలియరాకుండా, చీకు చింతలనేవి ఎలా ఉంటాయో కూడా మరిచిపోయేలాగా సాగిపోయింది. అతను

కోరటమూ, కోరిక ఈడేరక పొపటమూ అన్నది లేదు. చారుకేళి పాందిన సుఖాలు నరలోకంలో సాధ్యపడేవి కావు.

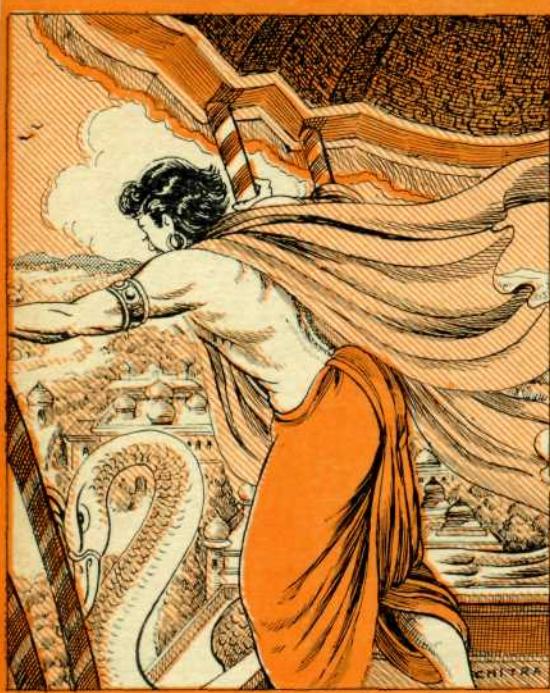
కొంతకాలం గడిచాక చారుకేళిలో ఒక చిత్రమైన మార్పు పచ్చింది. ఆతనికి నిద్రలో కలలు రాసాగాయి. అవి విద్యాధర లోకానికి సంబంధించినవి కావు, గాంధార దేశానికి, అక్కడి జీవితానికి సంబంధించినవి. ఆక్కడి సరస్సులలో గాంధారేయులు ఈతలు కొట్టటమూ, వారు అరణ్యాలలో ఆడవి పందులనూ, ఇతర మృగాలనూ వేటాడ టమూ, తన ఆప్తులూ మిత్రులూ తన వెంట ఉండటమూ మొదలైన వివరాలనీ ఆతను

కలగన్నాడు. ఒక రాత్రివేళ ఆతను నిద్ర లేచి, కలలో చూసినదంతా తనకు దూరమై నందుకు చింత పడేవాడు. అలా ఉన్నావే మని భార్య అడిగితే, “మరేమిలేదు. కలలో ఘలాని ఘలాని వాళ్ళను చూశాను. అంద రమూ కలిసి అడవిలో లేళ్ళను వేటాడు తున్నాంట!...” ఆనే వాడు.

మరి కొంత కాలం గడిచింది. చారుకేళి తన దేశాన్ని గురించి కలవరించటం జాస్తి అయింది గాని ఏమీ తగ్గలేదు.

“నరలోకం గురించి అస్తమానమూ ఆలోచించటానికి అక్కడ ఏముంది? అదు గడుగునా బాధలే. జబ్బులూ, ముసలి

దేశానికి వెళ్లిరానీ. ఒక్కపొరి ఆ పరిసరాలన్నీ చూడాలని ఉన్నది,” అని భార్యను చారుకేసి వేడుకున్నాడు.

అతనికి నరలోకం పైకి బుద్ధి మళ్ళీటం అమెకు ఏమాత్రమూ ఇష్టంలేదు. అయినా అతను అక్కడికి వెళ్లి రావటానికి ఒప్పుకున్నది. “ఏమానంలో వెళ్లి ఏయే స్తలాలు చూడాలని ఉన్నదో అవన్ని చూసి రండి. కాని ఒక్కటి మాత్రం చెయ్యువద్దు-అక్కడి భూమిమీద కాలు మోపవద్దు, ఏమానంలో నుంచి కిందికి దిగవద్దు,” అని విద్యాధరి చారుకేసితో అన్నది.

తనమూ, చాపులూ! ఏ బుతుపూ సుఖంగా ఉండదు. వేసవి వేడి, అది పొతే వద్దాలు, అవిపోతే వలి. చలికాలం రాగానే చెట్లన్నీ మోడైపోతాయి. ఎండా కాలం రాగానే మడుగులన్నీ ఇంకిపోతాయి,” అన్నది విద్యాధరి తన భద్రతో.

“అలా అనకు. వేసవి తరవాత వానలు కురిస్తే ఎంత సంతోషంగా ఉంటుంది! శితాకాలంలో మోడైన చెట్లు తిరిగి వసం తంలో చిగిచ్చి, పక్కలు పాడుతుంటే ఎంత ఆనందంగా ఉంటుంది! చాపు ఉంటేనేం గాక, ఎప్పటి కప్పుడు కొత్త జీవితం ఉండనే ఉన్నది. నన్ను ఒకరోజుపాటు మా గాంధార

ఎక్కి త్వరలోనే తన మాతృదేశానికి వచ్చాడు. గాంధారేయులు తరుచు విహరించే చేట్లూ, వేటాడే చేట్లూ, ఇబిరాలు ఏర్పాటు చేసుకునే చేట్లూ. అన్న గాలించాడు. కాని ఎక్కడా వారి జాడ గాని, సందడిగాని పాడగట్టి లేదు. తన తండ్రి, ఆతని ఆనుచరులూ గాంధారదేశం విడిచి ఇంకో దేశానికి వలస వెళ్లి ఉంటారా అని అతనపుకున్నాడు.

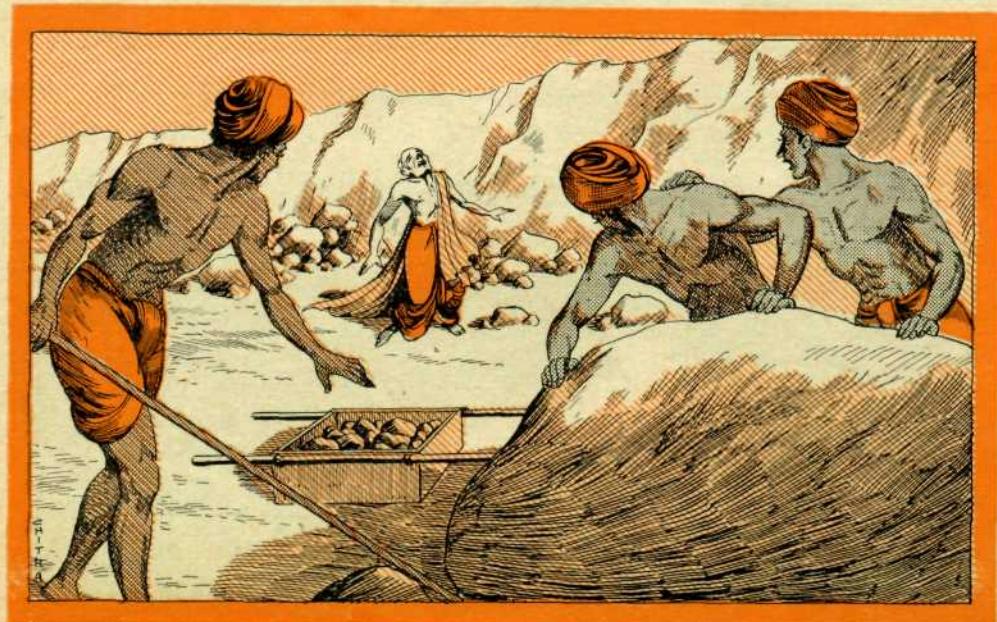
ఒక చేట ఒక పొలంలో పని చేసు కుంటున్న రైతును పిలిచి అతను, “ఈ ప్రాంతంలో గాంధారేయులనే యోధులుండే

వాహ. వా రెక్కడికి పోయారో నీకు తెలుసా ?” అని అడిగాడు.

“ఎక్కడి గాంధారేయులు, ఎక్కడి కథ? వాళ్ళు పోయి మూడు వందల ఏళ్ళు దాటపోయింది!” అన్నాడు రైతు.

చారుకేశి తన చెవులను నమ్మలేక పోయాడు. అతను విమానాన్ని అక్కడి నుంచి బయలుదేరత్తిని వెళుతుండగా అతని కొక దృశ్యం కంటపడింది. నలుగురు మనుషులు ఒక కొండలో గని తప్పు తున్నారు. ఆ నలుగురూ కలిసి ఒక బండ రాయిని కదిలించచూసి నానా పాట్లూ పడుతున్నారు.

“మనుషు లింత నీరసించి పోయారేమిటి? గాంధారేయుల్లో ఏ ఒకడైనా పునా యాసంగా ఎత్తి పైన వేసే ఈ బండను నలుగురు చేరి కదిలించలేక ముక్కుతున్నా రేమిటి?” అనుకుంటూ చారుకేశి, తన బలం వారికి మాపే ఉడ్డిశంతో విమానాన్ని నేల పైకి దించి, దానిలో నుంచి దిగి పరిగెత్తాడు. అతను రెండడుగులు వేశాడే లేదో పడి పోయాడు. ఆ క్షణంలోనే విమానం మాయ మయింది. గనిలో పనిచేసేవాళ్ళు పరిగెత్తి వచ్చి చూసేసరికి హాళ్ళకి ఎండి వేరుగై పోయిన అతి ముసలివాడి కళేబరం మాత్రమే కనిపించింది.

బేతాళు దీకథ చెప్పి, “రాజు, నాకొక్కు సందేహం. సాధారణ మానవులకు అతీత మైన దేవత్యాన్ని, అమరత్యాన్ని పోగొట్టు కుని, సుఖాలన్నిటినీ విడిచిపుచ్చి, తన భార్య అయిన విద్యాధరిని కూడా పోగొట్టు కుని చారుకేసి దిక్కులేని చాపు చావటానికి కారణమేమిటి? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం తెలిసికూడా చెప్పకపోయావే నీ తల పగిలి పోతుంది,” అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్గుడు, “చారుకేసి దేవత్యం పొందినా తన మానవత్యాన్ని కోల్పోలేదు. లేని దాని కొరకు చింతించటం మానవ స్వభావం. అలాటి స్వభావం ఉండ టంచేతనే మానవులు ముందుకు పోగలుగు తున్నారు. దేవలోకంలో ఉన్న చారుకేసికి ప్రత్యుషమైన కష్టాలమీ లేవు. అతని కోరిక లన్నీ తీరుతూనే ఉన్నాయి. అందు చేతనే తీరని కోరిక ఒక్కటి కలల ద్వారా అతనిలో ప్రవేశించింది. అది కూడా మానవ సహజ

మైన కోరికే. మనిషి అచ్చగా సుఖపడునికి బతకడు, ఇతరులను సుఖపెట్టుటానికికూడా బతుకుతాడు. అతని తండ్రి, ఆయన అను చరులూ అలాగే బతి కారు. విద్యాధర లోకంలో చారుకేసికి ఇతరులను సుఖపెట్టే అవకాశం పోయింది. అటువంటి అవకాశాన్ని వెతుకుంటూ అతను నరలోకానికి, అందు లోనూ తన జన్మభూమికి తిరిగి వచ్చాడు. జన్మభూమి స్వర్గాన్ని మించినదంటారు గదా! వచ్చిన వాడు గనిలో పని చేస్తున్న వారిని చూడగానే వారికి సహాయం చేయాల్సి నిశ్చయించుకున్నాడు. అదే అతనికి నిజమైన స్వర్గక్కుం. అందుకే, అతను భార్య చెప్పిన మాటలు మరిచి నేలపై ఆడుగు పెట్టాడు. ఏవిధంగా మాసినా చారుకేసి చేసిన పని స్వాభావికమైనదే,” అన్నాడు.

రాజు కి విధంగా మౌనభంగం కలగానే బేతాళుడు శవంతో సహ మాయుమై మళ్ళీ చెట్టుకాగ్రు. (కల్పితం)

కెర్దినష్టం

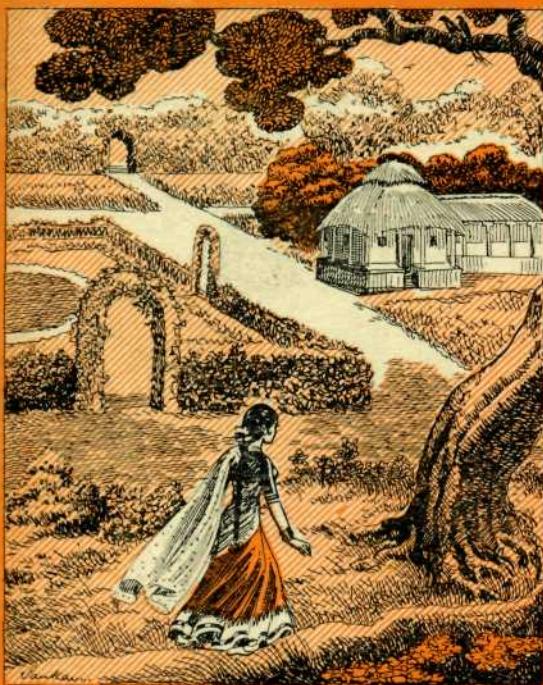
ఒక రాజుకూ, రాణికి పన్నెండు మంది కొడుకు లుండేవారు. లేని దాని కోసం తపిం చటం మానవ స్వభావం గనక రాణి తన కడుపున ఆడపిల్ల కలగక పోయెనే అని చాలా బాధపడేది. ఒకనా డామె దేవి ఆల యానికి వెళ్లి, అక్కడ ఉండే అంద మైన దేవి విగ్రహాన్ని చూసి, “నా కిలాటి కూతురు పుట్టితే, నా కొడుకు లందరూ లేక పోయినా విచారించను గద !” అనుకున్నది మనసులో.

వెంటనే ఆమె శరీరమంతా అదిరినట్ట యింది. “పాపిష్టిదాన్ని, ఎలాటి కోరిక కోరాను ? ఎందు కిలా కోరాను ?” అని ఆమె తనలో తాను కుళ్ళిపోయింది. కాని కాలక్రమాన ఆమె ఆ సంగతి మరిచి పోయింది కూడా.

తన కోరిక నిజంగా నెర వేరుతుందని ఆమె కలలో కూడా అనుకో లేదు.

ఇది జరిగిన కొద్ది కాలానికి రాణి గర్వ పతిగా ఉండి నకాలాన ఒక ఆడపిల్లను కన్నది. ఆ పిల్ల భూమి మీద పడ్డ క్షణం లోనే పన్నెండు మంది రాజుకుమారులూ ఆడపిబాతులుగా మారి ఆకాశమార్గాన ఎటో ఎగిరిపోయారు. వారి జాడ ఎవరికి తిరిగి తెలియాలేదు.

పన్నెండెళ్లు గడిచాయి. రాజుకుమార్తె ఆపూర్వ లాపణ్యపతిగా ఎదిగి వచ్చి, ఆల యంలోని దేవి విగ్రహానికి ప్రాణం వచ్చిందా అన్నట్టుగా కనిపించ సాగింది. తనకు పన్నెండుగురు అన్న లుండేవారనీ, తాను పుట్టిన క్షణానే వారు పటులుగా మారి ఎటో వెళ్లిపోయారనీ ఆమె విన్నది, కాని ఆలా జరగటానికి కారణమేమిటో ఆమెకు తెలి యదు. అస్తమానమూ ఒంటరిగా ఉండటాం చేత తన దగ్గిర అన్నలు లేని కొరత ఆమెను మరింతగా బాధిస్తూ వచ్చింది.

చివర కామెకు అన్నలను గురించి నిజం తెలుసుకోవాలన్నది ఒక మనేవ్యాధిగా పరిణా మించింది. తన కూతురి దుస్థితి చూడలేక రావి ఆమెతో జరిగినదంతా చెప్పేసింది.

రాజకుమారై తల్లి నేమీ అనక, “నా అన్నలు పశులు కావటానికి సేసే కారకురాలి నన్న మాట. పాపం, పన్నెం డెళ్ళుగా వాళ్ళు ఎలాటి కష్టాలు పడుతున్నారో! నేను వెళ్లి వాళ్ళను కలుసుకుని, సాధ్యమైతే వారిని మామూలు మనుషులను చేస్తాను,” అన్నది.

కళ్ళు ఎదట కనిపిస్తున్న ఒక బిడ్డా తనకు కాకుండా పొతుండెమానని భయ

పడి రావి భట్టులను ఆమెకు రాత్రింబగళ్ళు కాపలా ఉండమన్నది. అయినా, ఆ రోజు అర్ధరాత్రివేళ రాజకుమారై రాజగృహం వదిలిపెట్టి అరబ్బిమార్గం పట్టి ప్రయాణం సాగించింది. ఆమె తన వెంట కొంత ఆహారం తెచ్చుకున్నది. అది గాక అడవిలో ఆమెకు అనేక రకాల ఘలాలు కూడా దేరి కాయి. ఆమె ఆ రాత్రి, మర్మాడు పగలూ నడిని, సాయంకాలాని కల్గా ఒక కుటీరం చేరుకున్నది. దాని చుట్టూ పూలమొక్కలు విరగబూచి ఉన్నాయి. లోపల ఒక భాగంలో వంట సిద్ధంచేసి ఉన్నది, మరొక భాగంలో పన్నెందు పక్కలున్నాయి.

ఆమె కుటీరమంతా కలయజూ సేటంతలో బయట ఆడుగుల చప్పుడయింది. మరు క్షణం పన్నెండుగురు చక్కని యువకులు లోపలికి వచ్చారు. వారందరికి ఆమెను చూప్పానే ఆశ్చర్యమూ, విచారమూ కలిగి నట్టు కనిపించింది.

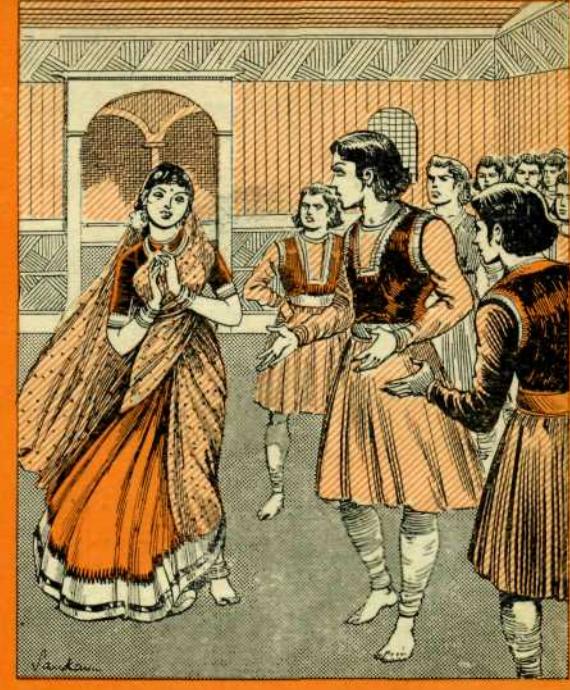
“నిన్నే ఆభాగ్యదేవత ఇక్కడికి తీసుకు వచ్చింది? ఒక ఆడపిల్ల కారణంగా మేము తల్లిదండ్రులకు దూరమై పగలల్లా బాతుల రూపంలో బతుకుతున్నాం. పన్నెండెళ్ళుగా ఈ శాపం మమ్మల్ని వెధిస్తున్నది. అందు చేత, మాకు ఆడపిల్ల దోరికినట్టయితే దాన్ని

చంపేస్తామని శపథం చేశాం. నిన్ను మాసై అందంగా ఉన్నావు. అహాయకురాలివిగా కనిపిస్తున్నావు. సే ప్రాణాలు తీయటం అన్యాయమే, కాని మా శపథం దాటురానిది,” అన్నారు యువకులు.

“ కావచ్చు, కాని నేనే మీచెల్లెల్లి. మీ సంగతంతా నిన్ననే నాకు తెలిసింది. తెలియగానే మిమ్మల్లి వెతుక్కుంటూ, మీకి దుర్గతి తప్పించుదామనే ఉద్దేశంతో, బయలుదేరి యిక్కడికి వచ్చాను,” అన్నది రాజ కుమారై.

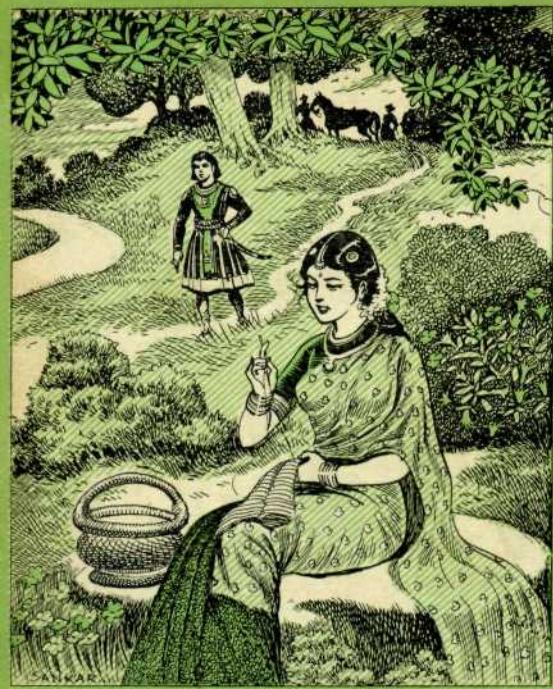
ఆమె అన్నలు సెగ్గుతో తలలు వంచి, “ ఎందుకు చేశా మీ దిక్కుమాలిన శపథం ! ” అని గొఱుకుక్కున్నారు.

ఆ సమయంలో వాకిలి వద్ద ఒక శ్రీ కనిపించి, “ చాల్లిండి, మీ శపథమా మీరూనూ ! ఆ పిల్ల మీద చెయ్యి చేసు కున్నారో, మిమ్మల్లి వెచుపులో పాచిగా మార్చేయగలను, జాగ్రత్త. ఏమిటనుకుం టున్నారు ? ఆ పిల్ల మీకున్న శాపాన్ని పోగొట్టుటానికి వచ్చింది. అయితే అది సులభం కాదు. అందుకుగాను ఆమె అతి కలోర్మైన నియమాలు అవలంబించాలి. ఆడవిలో దెరికి పీచు తెచ్చి పేని ఆమె మీ పన్నెండు మందికి పన్నెండు చొక్కలు

అల్లాలి. ఈ పని పూర్తి కావటానికి అయి దేశ్శు పట్టుతుంది. అంతదా కా ఆమె మాట్లాడరాదు, సవ్యరాదు, ఏడవరాదు. ఏటిలో ఏ పని చేసినా ప్రత భంగమపు తుంది ; మీరు యావజ్జీవమూ పటులుగానే ఉండిపోతారు. కనక మీ రామెను మీ మేలు కొరకైనా వెయ్యి కళ్ళతో కనిపెట్టి కాపాడండి,” అని పెచ్చరించి అంతర్దాన మయింది. అన్న లందరూ పరమానంద భరితులై తమ చెల్లెలిని కొగలించుకుని ముద్దు పెట్టుకున్నారు.

చెల్లెలు అన్నల విమోచనం కొరకు ప్రతం పట్టి వారికి కావలిసిన చొక్కలు

తయారు చేయసాగింది. మూడేళ్ళు గడి చాయి. ఈ కాలంలో ఆమె మాట్లాడలేదు, నవ్వలేదు, ఏడవలేదు. అప్పటిక ఎనిమిది చోక్కలు తయారయాయి.

ఒకనా దామె ఘూలమొక్కల మధ్య తోటలో కూచుని దారం పడుకుతూండగా ఒక రాజకుమారుడు బయటి వాకిలి వద్దకు పచ్చి, “లోపలిక రావచ్చునా?” అని అడిగాడు. ఆమె తల ఆడించిన మీదట అతను లోపలికి ఆడుగు పెట్టి ఆమె ఉన్న చోటికి పచ్చి, తాను అరబ్బం అవతల ఉండే నగరానికి రాజుననీ, వేటకై వచ్చా ననీ ఆమెకు చెప్పాడు. అంతటితో పోనివ్వక

అతను ఆమెను తన వెంట తన రాజధానికి పచ్చి తనని పెళ్ళాడమని వేడుకున్నాడు.

అతనికి తనపై ప్రేమ కలిగినట్టు ఆమె గ్రహించింది. నిజానికి అతనిపై ఆమెకు కూడా అంత ప్రేమా కలిగింది. కాని ఆమె తన అస్సులను పదిలిపెట్టి వెళ్ళలేక చాలా సార్లు తల ఆశ్రంగా తిప్పింది. కాని చిట్ట చివరకు ఆమె అతని ప్రార్థనకు లొంగి పోయి, తల ఆడించి, అతని చేతిలో చెయ్యి వేసి తన సమ్మతిని సూచించింది. తాను ఈ యువకుడైన రాజు వెంట వెళ్ళినప్పటికి తన అస్సులు తన జాడ తెలుసుకోగలుగు తారని ఆమెకు తెలుసు.

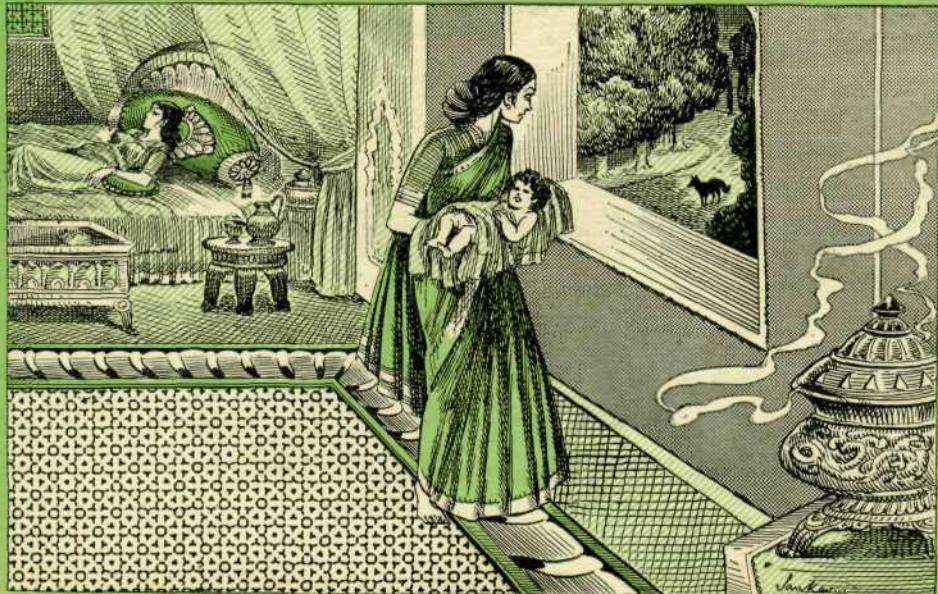
అతని వెంట బయలుదేరే ముందు ఆమె తాను సిద్ధం చేసిన చోక్కలను ఒక తట్ట లోనూ, తాను పోగుచేసి తెచ్చుకున్న పీచును మరొక తట్టలోనూ వెంట తీసు కున్నది. ఈ తట్టలను రాజుయొక్క నౌకర్లు ఎత్తుకున్నారు. తరవాత రాజు ఆమెను తన గుర్రం పై ఎక్కించుకుని ఇంటికి బయలు దేరి వెళ్ళాడు. త్వరలోనే వారిద్దరికి వైభ వంగా వివాహం జరిగిపోయింది.

చూపులను బట్టే గాక ప్రవర్తనను బట్టి కూడా రాజు తన భార్య తప్పక ఏ రాజుకుమార్తే అయి ఉంటుందని రూఢి చేసు

కున్నాడు. అతను తా నామెను వివాహం చేసుకున్నందుకు ఏమాత్రమూ పశ్చాత్తాప పడలేదు. కానీ అతని సపతితల్లి మాత్రం అనవలసిన మాటలన్నీ అన్నది. ఆమె ఏ కోయివాడి కూతురో ఆయి ఉంటుందని ఆమె ఉద్దేశం. తాను రాబూ, సర్వస్వతం త్రుండూ గనక అతను తన సపతి తల్లి మాటలు ఏ మాత్రం లక్ష్మీపైటలేదు. ఆమె కూడా తన అన్నల కోసం చోకాలు ఆల్లే పని మానలేదు.

ఒక ఏడాది గడిచింది. ఆమె ఒక చక్కని మగిడ్డను ప్రసవించింది. రాజు అనందపారవక్యంలో ముణి గిపో యాడు.

ఆ భార్య భర్తల పాంగూ, చెల్లవాడు పుట్టి నందుకు జరిగిన ఉత్సవాల వైభవమూ చూసి రాజుగారి సపతితల్లి కళ్ళలో నిప్పులు పోసుకున్నది. తన సపతి కొడుకు మనస్సు భార్య పట్ల విరిగేలాగు చెయ్యటాని కామె ఒక దురాలోచన వేసింది. బాలింతరాలికి మత్తుమందు జప్పించింది. తరవాత ఆమె చంబిబిడ్డను ఎలా మాయం చెయ్యటమా అని ఆలోచిస్తూండగా కిటికీలోనుంచి తోటలో నేరు తెరుచుకుని, అర్చుచూచుకుని ఉన్న తోడే లాకటి కనిపించింది. వెంటనే ఆమె కిటికీ వద్దకు బిడ్డను తీసుకుపోయి బయటికి విసిరి వేసింది.

తేడేలు ఒదుపుగా ఆ బిడ్డను నేట కరుచు
కుని, వెనక్కు తిరిగి అతివెగంగా అటవి
కేని వెళ్ళిపోయింది.

తరవాత సవతి రాజమాత తన వేలు
చీరుకుని, ఒళ్ళు తెలియని మత్తులో ఉన్న
బాలింతరాలి మూతికి రక్తం రాచి తన
దారిన తాను అవతలిక వెళ్ళిపోయింది.
రాజు వేట నుంచి తిరిగి వచ్చేసరికి సవతి
తల్లి ఎదురై, "ఎంత పని జరిగిందో చూడు,
నాయనా?" అని కల్లంల్లి ఏడుపులు ఏడ్చి,
మొనలి కన్నిళ్ళు కార్యతూ, అతన్ని అతని
భార్య పడుకుని ఉండే గది లోపలిక
లాక్కొచ్చి చూపింది.

తన భార్య మూతికి రక్తమూ, పక్కలో
పిల్లవాడు లేకపోవటమూ చూసి రాజు
భయ దుఃఖాలతో సతమత మయాడు.
ఈ వార్త పైకెక్కడా పాక్కరాదని ఆతను
ఆజ్ఞాపించాడు; ఏ తోడేలో పచ్చి తల్లి
పక్కలో ఉన్న పిల్లవాణి ఎత్తుకు పోయి
నట్టు అందరికి చెప్పమని ఆతను తన
సవతి తల్లితో అన్నాడు. ఆమె సరే నన్నదే
గాని, చాటుగా అందరితోనూ తన కోడలి
మూతికి రక్తం ఉండటమూ, పిల్లవాడు
మాయం కావటమూ గురించి చెప్పింది.

ఈ సంఘటన పల్ల ఆందరికన్న
ఎక్కువ వేదన పడిన మనమి రాజకుమారై.
ఒక పంక పిల్లవాడు పోయాడు, మరొక
పంక బర్కు తన పై ఆనుమానం కలిగింది.
ఇంతకు మించిన బాధ ఏముంటుంది?
అయినా ఆమె తన బాధను నిగ్రహించు
కున్నది, పైకి దుఃఖించ లేదు; తన అన్న
లకు చొక్కలు తయారు చెయ్యటంలో
నిమగ్గురా లయింది. అప్పుడప్పుడూ ఆమె
అన్నలు పటుల రూపంలో పచ్చి, తోటలోని
చెట్ల మీద వాలీ, కిటికీల పద్మ వాలీ ఆమెను
చూసుకుని వెళుతూండేవారు.

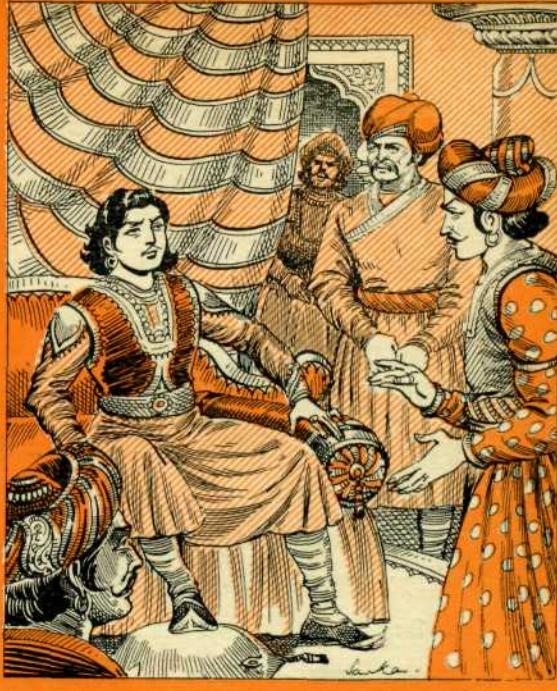
మరొక సంపత్తురం గడిచింది. పద
కొండు చొక్కలు పూర్తి అయాయి. పన్నెం

డవది కూడా చలా వరకు హృతి అయింది.
ఇంకా కొంచెం కొరప ఉండగా ఆమెకు
మళ్ళీ కాన్సు వచ్చింది. ఈ సారి ఆమెకు
ముద్దులు మూట గట్టే కూతురు కలిగింది.

కిందటి సారిలాగా ఫూరం జరగకుండా
రాజు పురిటింట అహోరాత్రాలు దాసీలను
కాపుంచాడు. కానీ దుర్మాగ్నరాత్రెన రాజ
మాత మళ్ళీ దాసీలకు అంచం పెట్టి, వారి
చేత రాణికి మత్తుమందు పెట్టించింది.
ఒఱ్ఱు తెలియక పడి ఉన్న బాలింతరాలి
పక్కనుంచి పసిబిడ్డను తీసి, ఈ సారి ఎలా
మాయం చే దా మా అనుకుంటూండగా,
పిలిచినట్టుగా వెనుకటి తోడేలే పచ్చి కిటకి
వెలపల నేరు తెరుచుకుని నిలబడింది. తన
సమస్య సులువుగా తీరిందనుకుని రాజ
మాత ఆ చంటిబిడ్డను తోడేలుకు విసిరి
వేసింది. తోడేలు ఒడుపుగా ఆ బిడ్డను
నేటితే అందుకుని వెళ్ళిపోయింది. వెనకటి
లాగే రాజమాత రాణీ మూతికి తన వేలి
రక్తం పూసి, పెద్దపెట్టున కేకలు పెట్టి
అందరినీ పురిటి గదిలోకి పోగుచేసింది.

రాణీ తన బిడ్డను తానే తిన్నదని
అందరూ నమ్మారు.

రాణి ఎలాటి దుస్తితిలో పడిందంటే,
ఆమె మెదడు రాయిలాగా అయిపోయింది.

తన ఆఖియ ఘడియ దగ్గిర పడించని
ఆమెకు తోచింది. అయినా ఆమె తన
ప్రతాన్ని భంగం కానివ్వక, పన్నెండే
చోక్కు హృతి చెయ్యటానికి ఉపక్రమిం
చింది. దాన్ని హృతి చెయ్యటం తప్ప
ఆమెకు మరేమీ పట్టలేదు.

ఈ లోపుగా రాజభవనంలో ఆమెను
గురించి తర్వానభర్వానలు జరిగాయి. రాజు
ఆమెను తీసుకుపోయి ఆరణ్య మధ్యంలో
ఉన్న కుటీరంలో వదిలిపెడతా నన్నాడు.
ఇందుకు రాజమాత ఎంత మాత్రమూ
సమ్మతించలేదు; అలాటి పాపాత్ము రాలిని
సజీవంగా చిత్తిపైన దహించటమే తగిన

శిక్ష అని ఆమె అన్నది. రాజోద్యగులూ, న్యాయాధికారులూ కూడా ఆమెతో ఏకీ భవించారు. చేసేదిలేక రాజు ఆ సాయం కాలం తన భార్యను సజీవంగా దహించ వలసిందిగా శాసించాడు.

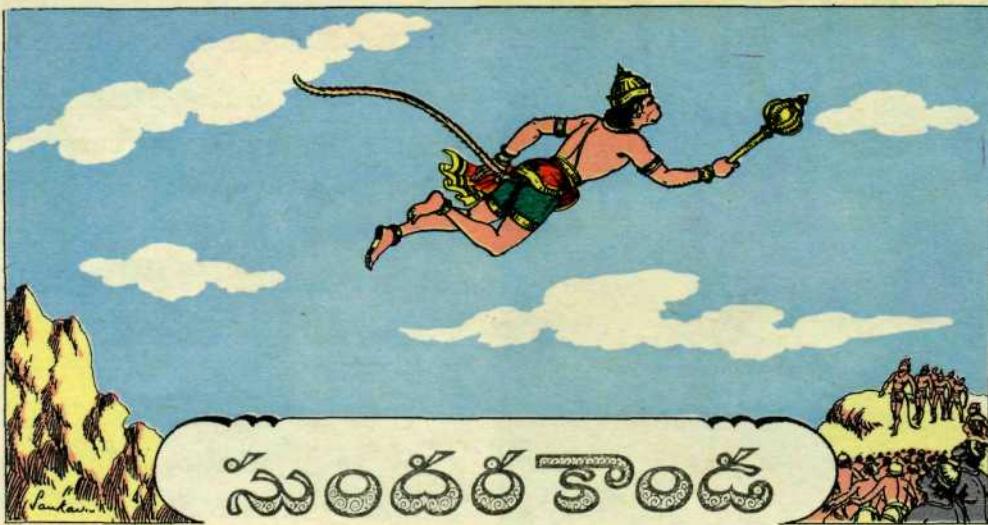
నిర్వయించబడిన వేళకు రాజభటులు వచ్చి ఆమెను ప్రైతభూమికి తీసుకు వెళ్లారు. ఆమె తాను తయారుచేసిన చోక్కలనూ, పూర్తికావచ్చే చోక్కనూ కూడా తన వెంట తీసుకుని భటుల వెంట బయలుదేరింది. ఆమెను చిత్త మీద ఎక్కుంచి నప్పుడు కూడా ఆ చోక్కకు ఆఖరు కుట్టు కుట్టుతూనే ఉన్నది. ఆ పని పూర్తి అప్పుతూనే ఆమె చిత్త మీద చివాలున లేచి నిలబడి, “నే నే పాపమూ ఎరగను. రాజు గారిని పిలవండి,” అని కేక పెట్టింది.

ఆమె నేరు తెరిచి మాట్లాడటం చూసి అందరూ దిగ్వ్యాంతులై చూస్తూ ఉండగా ఎక్కుడినుంచే పన్నెండు వక్కలు ఎగిరి

వచ్చాయి. ఒక్కొక్కటీ ఆమెను సమీ పించటమూ, దానికి ఆమె ఒక చోక్క కప్పుటమూ, వెంటనే ఆది ఒక అందమైన యువకుడుగా మారటమూ జరిగింది. పన్నెండు వక్కలూ పన్నెండుగురు రాజుకుమారులుగా మారారు. వారందరూ కలిసి ఆమెను చిత్త పై నుంచి కిందికి దించారు.

అదే సమయంలో రాజు అక్కడికి వచ్చాడు. ఏమి జరిగినది అతను అర్థం చేసుకునే లోపుగా ఒక ప్రీ ఒక చంటిపిల్లను ఎత్తుకుని, మరొక చిన్నకుర్రవాళ్లి నడి పించుకుంటూ అక్కడికి వచ్చి, ఆ పిల్లలను వారి తల్లికి అప్పగించింది. ఈ సంఘుటనలన్నీ చూసిన వారి ఆనందానికి మేరలేదు. రాజు తన భార్యతోనూ, బిడ్డలతోనూ ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు. ఆతను తన సపతితల్లికి ఏమి శిక్ష ఇచ్చాడో మనకు తెలయదుగాని, ఆమె మరెన్నడూ వారి ఆనందానికి అడ్డు రాలేదు.

సుందరకౌండ

నూరామడల దూరం దూకినా కూడా హను మంతు డికి ఆయాసం కలగలేదు. అఖిలుకు ఊపిరి కూడా వేగంగా పీల్చులేదు. అందుచేత అతను, “నేను ఎన్ని నూరామడ లైన దూక గలను. ఈ సముద్రం దాటటం ఏపాటి?” అనుకున్నాడు. అతను పచ్చిక భూముల మీదుగా, చిన్న పెద్ద కొండలు గల అరణ్యాలమధ్యగా లంకానగరం కేసి నడవ సాగాడు. లంకా పట్టణం చుట్టూ సరళ చెట్లూ, కొండగేగులూ, ఖర్షారాలూ, జంబీ రాలూ, కొండ మల్లెలూ, మొగలి పొదలూ, ఏడాకుల అరటులూ మొదలైన ఎన్నో రకాల చెట్లున్నాయి, అందమైన ఉద్యానాలున్నాయి. నగరం చుట్టూ బంగారు ప్రాకారాలున్నాయి, అగ్రఢలున్నాయి. ఎవరూ

లోపల ప్రవేశించుకుండా భయంకరులైన రాక్షసులు ఆయుధాలతో కాపలా కాస్తున్నారు. తక్కులైని కోట బురుజులతోనూ, ధ్వజ స్తంభాలతోనూ, ప్రకాశిస్తున్న ఇళ్ళతోనూ ఆతి మనోహరంగా ఉన్న లంకా నగరం ఎత్తున ఉండటం చేత నిజంగానే దేవ లోకానికి సంబంధించినట్టుగా ఉన్నది.

లంకా నగరమూ, దానికి గల రక్షణలూ, రాక్షసుల కాపలా చూస్తూ ఉంటే హను మంతుడి కొక ఆలోచన కలిగింది : వానరులు సముద్రం దాటి ఈ లంకకు ఎలా పస్తారు? నూరు యోజనాల సముద్రాన్ని లంఘించ గల వానర వీరులలో హనుమంతుడు గాక, అంగదుడూ, సీలుడూ, సుగ్రీవుడూ మాత్రమే ఉన్నారు. మిగిలిన వాళ్ళ మాటేమిటి?

మహ వీరుడైనప్పటికీ రాము డిక్కుదికి వచ్చి ఈ లంకను జయించగలడా అని హను మంతుడికి ఆనుమానం కలిగింది. సీతను చూసినాక ఈ శంకలను గురించి ఆలోచించవచ్చు ననుకుని హనుమంతుడు లంకలో ప్రవేశించటానికి చిన్న రూపం ధరించాడు. మరీ చిన్న శరీరమైతే త్వరగా కదలలేదు, మరీ పెద్ద శరీరం అందరినీ ఆకర్షిస్తుంది; అందుచేత అన్నివిధాలా ఆనుకూలించే ప్రమాణంలో శరీరాన్ని ఉంచుకుని ఆతను ముందుకు పాగాడు. లంకలో జోరబడి సీతను వెదకటానికి రాత్రివేళే మేలని ఆతనికి తేచింది. అందుచేత ఆతను

సూర్యాప్రమయ మయాక పిల్లి ప్రమాణంగల దేహంతో, నాలుగు కాళ్ళమీదా ఒకే పారి గెంతుతూ కోతిలాగే లంక ప్రవేశించాడు. లంకా నగరం హనుమంతుడికి ఆద్భుతంగా కనబడింది. ఏడేసి, ఎనిమిదేసి అంతస్తుల మేడలు, వాటికి వెండి బంగారాల స్పంభాలు, స్ఫురికమణుల అలంకారాలు! ఎక్కుడ చూసినా మణులతోనూ, ముత్యాల తోనూ తీర్చిన అలంకరణలు! “ఆహ, ఈ నగరాన్ని వానరులు ఎలా జయిస్తారు!” అనుకున్నాడు హనుమంతుడు.

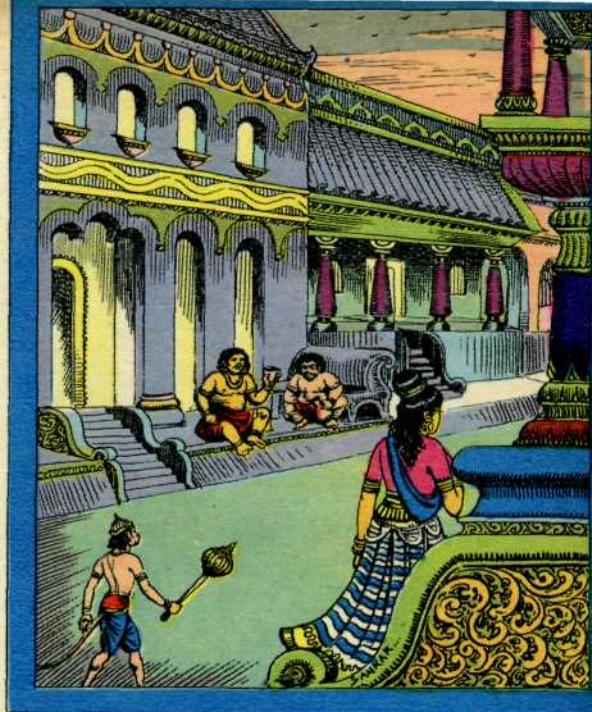
అకస్మాత్తుగా హనుమంతుడి ముందు ఒక భయంకర వికృతాకారం సాక్షత్తారించి, పెద్ద గెంతుతో అరుస్తూ, “ఎవరు నీవు? ఇక్కడి కెందుకు వచ్చావు? నిజం చెప్పకపోతే నీ ప్రాణాలు తీస్తాను!” అన్నది.

“నా సంగతి చెబుతాను గాని నీ వెవతెవు? వికారమైన కళ్ళతో ఈ నగర ద్వారం దగ్గిర ఏం చేస్తున్నావు?” అని హనుమంతుడా ఆకారాన్ని అడిగాడు.

“నేను ఈ లంకా నగరాన్ని. రావణుడికింకరిని. ఈ నగరాన్ని నేను రక్షిస్తున్నాను. నన్ను గలిచి నీవు నగరంలోకి ఆడుగు పెట్టలేవు. నిశ్శయంగా నా చెతిలో చస్తావు,” అన్నది లంక.

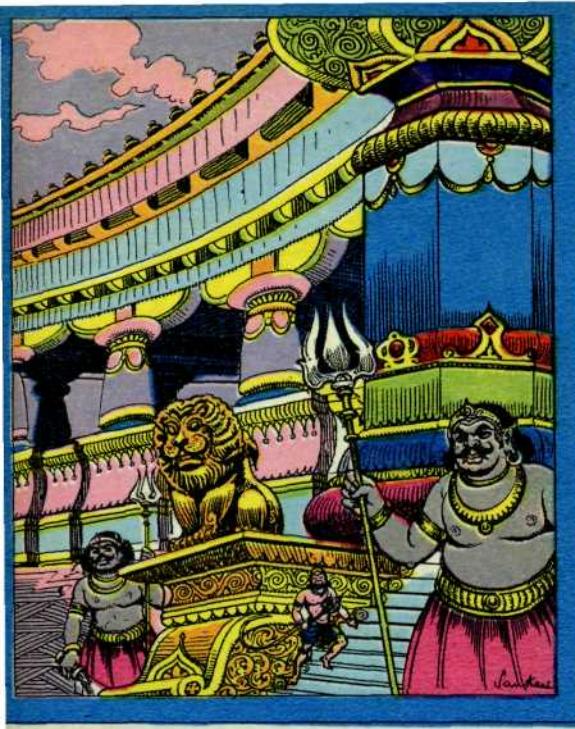
"మరేమీ లేదు. ఈ బురుజులూ, ప్రాకారాలూ గల అందమైన లంకా నగరాన్ని చూడ బుద్ధి పుట్టి వచ్చాను. నగరమంతా చూసి ఎలా వచ్చానే, అలాగే పోతాను. ఇంకె మీ చేయను," అన్నాడు హనుమంతుడు. ఆ మాట విని లంక హనుమంతుణ్ణి అరచేతే గట్టిగా చరిచింది. హనుమంతుడిక్క కేక పెట్టి, తన ఎడమ పిడికిలి ఖిగించి లంకను ఒక్కపోటు పాడిచాడు. దాన్ని చంపాలనే ఊద్దేశం లేకపోవటంచేత అతను ఆటై బలంగా కూడా పాడవలేదు. కాని ఆ దెబ్బకే లంక కాళ్ళూ, చేతులూ కొట్టుకుంటూ నేల కూలింది.

లంక హనుమంతుడికి ఒక్క నమ సాగ్రం పెట్టి, "కోతిరాజు, నీవు మహా బలుడవు. నా మీద నీ శక్తి చూపక, నన్ను కాపాడు. నేను ఓడిపోయాను. నన్ను ఎవరో వానరుడు వచ్చి జయిస్తాడనీ, అంతటతో రాక్షసులకు చేటు మూడుతుందనీ ఒకప్పుడు బ్రహ్మ చెప్పాడు. ఆ సమయం ఇప్పుడు వచ్చింది. ఇక రాక్షసులకు కీడు తప్పదు. సీతను ఎత్తుకు వచ్చి రావణుడు రాక్షసు లందరికి నాశనం తెచ్చాడు. నీపు నగరం ప్రవేశించి నీ యిష్టం వచ్చినట్టు చెయ్యి. సీతను కూడా చూడు," అన్నది.

ఈ విధంగా లంకను జయించిన హనుమంతుడు ప్రాకారం ఎక్కు లంకా నగరం లోక దిగి, ఎడమకాలు ముందు పెట్టి నగరం ప్రవేశించాడు. అతను రాజ మాగ్దం వెంట పోతుంటే వాద్య ధ్వనులూ, నవ్వులూ వినిపించాయి. ఇళ్ళన్నీ ఎంతే అందంగా రంగు రంగుల పుష్ప మాలలతోనూ, చిత్ర విచిత్రమైన రంగులతోనూ అలంకరించి ఊన్నాయి. మద్యం తాగిన శ్రీలు త్రిస్తాయి లలో మనోహరంగా పాడి గంధర్వ శ్రీలను జ్ఞాపకం చేస్తున్నారు.

రాక్షసుల ఇళ్ళలో శ్రీలు అటూ ఇటూ తిరిగేటప్పుడూ, మేడల మెల్లెక్కెటప్పుడూ

చేసే అందెలు మొదలయిన వాటి ధ్వనులు హనుమంతుడు విన్నాడు. కొన్ని జళ్లలో మంత్రాలు చదువుతున్నారు. ఒక చేటి రాక్షసేన విడిని ఉండటం కనిపించింది.

హనుమంతుడు రావణుడు మొదలైన రాక్షస ప్రముఖులుండే కోటసు చేరేసరిక పాద్మ పొయింది. దాని లోపల బంగారపు టిళ్లూ, బంగారు పూత పూసి, ముత్కూలతో తలంకరించిన ప్రాకారాలూ ఉన్నాయి. దానికి భయంకరైన రాక్షసులు కాపలా కాపున్నారు. ఎవరికి తెలియకుండా హను మంతుడు ఆ అంతర్గతగరం ప్రవేశించాడు. ప్రతి ఒక్క జంట రథాలూ, వినుగులూ,

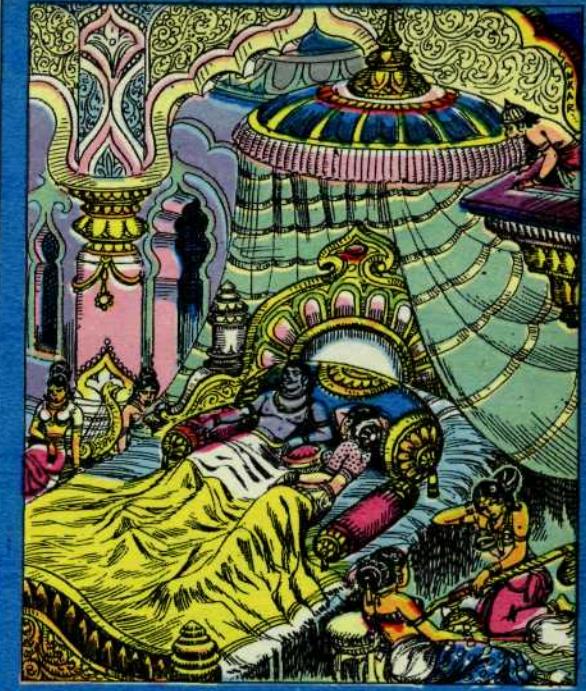
గుర్రాలూ, సీంహసనాలూ ఉన్నాయి. ఎక్కడ చూసినా బాగా తిని, తాగి ఒఱ్ఱు తెలియని స్థితిలో ఉన్న రాక్షస ప్రీ పురుషులు అతనికి కనిపించారు.

ఆతను ఘైర్యంగా ప్రతి ఇల్లూ, ఇంచి తోటా పరిశిలిష్టా, ప్రహస్తుడు, మహా పార్వత్యడు, కుంభకర్ణుడు, విభీషణుడు, మహావాదారుడు, విరూపాక్షుడు, విద్యున్నాలి, వజ్రదంపుర్ణుడు, శుకుడు, సారణుడు, ఇంద్రజిత్తు, జంబుమాలి, రస్మికేతుపు, వజ్ర కాయుడు, ధూమ్రాక్షుడు, విద్యుద్రూపుడు, విఘ్ననుడు, శుకానాసుడు, యుద్ధేన్నాతుడు, ధ్వజ గ్రీవుడు, బ్రహ్మకర్ణుడు, ఇంద్రజిహ్వాడు, కరాణుడు మొదలైన రాక్షస ప్రముఖుల జళ్లన్నీ గాలించి రావణుడి ఇంట జోరబడ్డాడు. ఆ ఇంటి ఆవరణలో రంగు రంగుల గుర్రాలూ, ఐరావతాలలాటి ఏనుగులూ, శ్రేష్ఠమైన బంగారు ఆభరణాలు ధరించిన కావలి వాళ్లా కనిపించారు. ఆ ఇంట లతా గృహలూ, చిత్రశలలూ, క్రీడా గృహలూ మొదలైనవి వేరువేరుగా ఉన్నాయి. అంతటా మణులు ప్రకాశిస్తున్నాయి. ఆ ఇంట మంచాలూ, పీటలూ, పాత్రలూ, సమప్రమూ బంగారంతో చేసినవే. ఎక్కడ

చూసినా పుష్పమాలలూ, సుగంధ దీపాలూ, ధూపాలూ కనిపించాయి. విశ్వకర్మ నిర్మించిన ఆ గృహం కన్న అందమైనది ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేదు. ఆక్కడే పుష్పక విమానం కూడా హనుమంతుడికి కనిపించింది.

ఆత్మయుతమైన పుష్పక విమానాన్ని వివరంగా చూసి హనుమంతుడు రావళుడి శయ్యగా రానికి వెళ్ళాడు. అర్థరాత్రి దాటింది. అందరూ నిద్రపోతున్నారు. ఆక్కడ హనుమంతుడికి వెయ్యి మంది స్త్రీలు కనిపించారు. వారిలో చాలామంది అడ్డదిడ్డంగా పడుకుని ఉన్నారు. కొందరి చేతుల్లో ఇంకా వాయ్యలు మొదలైనవి ఉన్నాయి. వారిలో చాలామంది సాందర్భ పతు లున్నారు. వారందరూ రావళుడి భార్యలు. వారిలో బుయమల స్త్రీలూ, దేవ గంధర్వ స్త్రీలూ, రాక్షస స్త్రీలూ ఉన్నారు. కాని ఒక్కతే కూడా బలాత్మారంగా తెచ్చి నదికాదు. అందరికి అతడిపై ప్రేమ ఉన్నది.

రావళుడు ఒక పక్కగా శయ్యపై నిద్ర పోతున్నాడు. అతను తన నల్లని శరీరానికి ఎర్రని చందనం పూసుకుని, బంగారు అలంకారాలు గల బట్టలు ధరించి మందర పర్వతంలాగా ఉన్నాడు. రావళుడికి ఉంటాయా? అందుచేత అమె సీత అయి

సమీపంగా వెళ్ళిన హనుమంతుడు భయ పడ్డ వాడిలాగా వెనక్కు వెళ్ళి, పక్కనే ఉన్న మెట్ల మీది కెక్కి, ఆక్కడి నుంచి రావళుణ్ణి పరీక్షించాడు. నిద్రపోతున్న స్త్రీలలో సీత ఉన్నదే మోనని అతను చూడటంలో, అతని కణ్ణ రావళుడి పక్కనే పడుకుని ఉన్న మందోదరి పై పడ్డాయి. ఆమెను చూసి సీతే అనుకుని హనుమంతుడు ఒక్క క్లాంపాటు సంతోషించి, మరుక్లాం అనుమానంలో పడ్డాడు. రాముణ్ణి ఎడబ్లాసిన సీతకు నిద్రాపోతాలూ, అలంకరణలూ, తాగుడూ పర్వతంలాగా ఉన్నాడు. అందుచేత అమె సీత అయి

లున్నాయి. హనుమంతుడు అన్ని ఇళ్ళలోకీ జోరబడి అంతటా సీత కోసం వెతికాడు. ఆఖరుకు వీధులూ, మంటపాలూ, తిన్నెలూ, బాపులూకూడా వెతికాడు. సీత అసలు లంకదాక రానే లేదేమో, రావణుడు తెచ్చి టప్పడు మాగ్గ మధ్యానే, సముద్రంలోనే పడిపోయిందే మో నని కూడా ఆతనికి తేచింది. తాను సీతను చూడక తిరిగి పోతే రాముడు చస్తాడు, రాముడి తమ్ములు చస్తారు. సుగ్రీవుడూ, అంగదుడూ చస్తారు. అందుచేత సీత కనబడిన దాకా తాను లంకను విడవరాదు. ఇక్కడే ఏ వనంలోనే పట్టార్థ ఫలాలూ తింటూ ఉండి, సీతను చూడలేకపోయిన పక్షంలో ప్రాయావవేశం చెయ్యటం మంచిదని హనుమంతుడు తీర్చా నించుకున్నాడు.

ఉండదని హనుమంతుడు నిశ్చయించు కున్నాడు. ఆతనికి అనేక రకాల ప్రీతిలు కని పించారు గాని సీత కనిపించలేదు. సీత ప్రాణాలతో ఉంటే ఇందరు ప్రీతిల మధ్యగాక ఇంకెక్కడే ఉంటుందా? సీత ఆత్మహత్య చేసుకున్నదేమో నని హనుమంతుడికి అను మానం కలిగింది. ఇంత యత్నమూ చేసి చివరకు సీతను చూడకుండానే తిరిగి పోవలసివస్తుందా అని ఆతను భయపడ్డాడు.

హనుమంతుడు మిగిలిన లంక యావత్తూ వెతకటానికి నిశ్చయించు కున్నాడు. పెదగా అనేక ఇళ్ళన్నాయి. కొన్ని మేడలు, కొన్ని ఇళ్ళలో నేలమాళిగ

రాత్రి అయిపో వచ్చింది. హనుమంతుడు ప్రాకారంమీదుగా దూకి చుట్టూ చూసేసరికి ఆతనికి అశోకవనం కనిపించింది. ఆక్కడ కూడా సీత కోసం వెతకవచ్చు నని ఆతనికి తేచింది. ప్రాకారం మీది నుంచి చూస్తే అశోక వనంలో అశోక వృక్షాలతో బాటు మామిడి చెట్లూ, సంపెంగ చెట్లూ, ఇతర వృక్షాలూ, దట్టంగా ఆల్లుకుని ఉన్న లతలూ, నానా రకాల పక్కలూ ఉన్నట్టు

తెలిసింది. హనుమంతుడు విడిచిన బాణం లాగా ఆ చెట్ల మీదుగా పరిగెత్తసాగాడు. అతని వేగానికి చెట్లు పూలను రాల్చాయి, పట్లు గోల చేస్తే ఎగిరాయి. హనుమంతుడు ఆ చెట్ల మీదుగా పొతూ ఆకులా, పశ్చా రాల్చి చెట్లను మోడు చేశాడు, లత లను చిందరవందర చేశాడు.

ఆశోక పనంలో అనేక రకాల ఆందమైన కట్టడాలున్నాయి. కృతిమ వృక్షాలా, దిగుడు బాపులా ఉన్నాయి. ఒక చోట ఒక క్రీడా పర్వతం ఉన్నది. దాని చుట్టూ చెట్లున్నాయి. దానిమీద రాతి ఇళ్ళున్నాయి. దాని పైనుంచి ఒక నది కిందికి ప్రవహిస్తున్నది. ఆ నదికి దూరంగా తామర తంపర కనిపించింది. ఆక్కడ చల్లని నీరు గల కృతిమమైన తటాకం ఒకటి ఉన్నది. దానికి రత్నాల మెట్లున్నాయి. ముత్యాలు ఇసుకలాగా పోసి ఉన్నాయి. దాని చుట్టూ అందమైన చెట్లూ, గిప్ప మేడలా ఉన్నాయి.

హనుమంతుడికి దట్టమైన ఆకులా, బంగారు అరుగులా గల శింశుపా వృక్షం ఒకటి కనిపించింది. అతను కొన్ని బంగారు వృక్షాలనూ, వాటి మధ్య గల ఒక ఆశోక వృక్షాన్ని చూసి ఆశ్చర్యపడ్డాడు. ఆ ఆశోక చెట్లు గాలికి కదిలినప్పుడ్లూ గజ్జెలమోత వినిపించింది.

అతను శింశుపా వృక్షం ఎక్కి, “ఈ ఆశోకవనం ఇంత అందంగా ఉన్నది, సీత రోజు ఇక్కడికి రాక మానదు. ఆమెకు పనవిషరం ఇష్టం. ఆమె విషారించటానికి ఈ పనం తగి ఉన్నది, స్నానమాడటానికి ఈ జలశయం కూడా తగి ఉన్నది. రాముణ్ణి తలమకుని దుఃఖించటానికైనా ఇది ఎంతే ఆనువైన చోటు. సీతకు ఈ పనమూ, ఈ పనానికి సీతా తగి ఉంటారు. ఆమె జీవించే ఉండాలి గాని, ఇక్కడికి రాకుండా ఉండదు; నే నామెను తప్పక చూస్తాను కూడా!” అనుకున్నాడు.

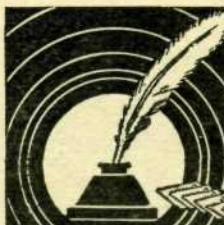

ప్రపంచపు వింతలు:

25. లుంగ్ మేన్ బుద్ధుడు

హైదరాబాదు వద్ద లుంగ్ మేన్ లోయ లోని ఈ బుద్ధ విగ్రహం క్రి. శ. 4వ శతాబ్దిలో చెక్కుబడింది. ఇది రాతి గుహలలో కొండరాయి నుంచి మలచినది. అష్టానిస్త్రానం నుంచి చీనాకు వెళ్లిన గాంధార శిల్పం ఈ అద్భుత విగ్రహంలో కనిపిస్తుంది. ఈ ప్రాంతాల ఇంకా పెద్ద బుద్ధ విగ్రహాలున్నాయి.

ప్రశ్నాత్మరాలు

C. CHITRA

1. చిన్నం కేపారావు, తాడికొండ

నేను సరిగా వ్రాయలేను, చదవలేను. గాని “చందమామ” సహవాసం వల్ల యిప్పుడు బాగా చదవ గలుగుచున్నాను. అందుకు నా వందనములు స్వీకరిస్తారా, మరే బహుమతినైనా కోరెదరా ?

“చందమామ” చదివే అలవాటు పిన్నలలోనూ, పెద్దలలోనూ పెంచటానికి పుట్టింది. ఆ ఆశ్యం నెరవేరటమే మాకు పెద్ద బహుమానం.

2. సోమంచి కోభారాణి, ఉండి

“ఆ శత్రులపాలటి బ్రహ్మజీముడే నిన్న తిరిగి నా పరం చేసాడు” అని బ్రహ్మదండి [రాకాశిలోయ] అన్నాడు. మచ్చలేని చందమామకి ఈ మచ్చ విమిటి, మామా ?

అందులో అచ్చు తప్పేమీ లేదు. బ్రహ్మదండి భాషే అంత.

3. కె. ఎల్. రావు, విశాఖపట్టణం

అన్నయ్య, చైనావారితో ఇంత గౌడవ జరిగాక కూడా డుంకా చైనా కథలే వేయాలా ?

అదివరకు చైనా జానపద కథలు వేసింది వారిపై గల ఆధిమానం కొద్ది కాదే !

4. వి. శ్రీనివాసరావు, ఖుర్రారోడ్డు

అన్నయ్య, మన గెలాక్కి పేరేమిటి ? సూర్యనికి మిక్కిలి దగ్గరగా నున్న నష్టతము ఎంత దూరములో కలదు ?

మన గెలాక్కిని “పాలవెల్లి” అంటున్నాం. సూర్యడికి దగ్గరగా ఉన్న నష్టతం “ప్రాక్కిమా సెంటాలై”; ఇది మనకూ సూర్యడికి మధ్య ఉండే దూరానికి 260,000 రెళ్లు పొచ్చు దూరంలో ఉన్నది. సెకండుకు 186,000 మైళ్లు ప్రయాణించే కాంతి ఈ దూరం ప్రయాణించటానికి 4 సంవత్సరాల కన్న పొచ్చు కాలం పట్టుతుంది.

5. కె. చొక్కులంగం పిత్తు, వెంక్కుట్టా మాపురం

సూర్యుడు పెద్ద అగ్నిగోళం. పస్తుపు మండాలి అంటే ఆక్షిజన్ అవసరం. అయితే సూర్యునికి ఆక్షిజన్ ఎలా సరఫరా అపుతుంది? సూర్యుడు ఆక్షిజన్ లేకనే వెలుగుతాడా?

సూర్యుడు పూర్ణిల్లా తగలబడుతున్నట్టుగా తగలబడే గోళం కాదు. అది ఉష్ణగోళం. దాని లోపల అనేక లక్షల ద్విగీల వేడి ఉన్నది. ఆ వెడికి సృష్టిలో ఉండే ఏ పదార్థ మైనా ప్రజ్యలింపుంది. ప్రజ్యలించటం వేరు, మంచటం వేరు. కట్టిలు మొదలైనవి ఆక్షిజన్ సహయంతే మండి రాసాయనికమైన మార్పు పాండుతాయి. ఎలక్ట్రిక్ బల్లు మండదు, విద్యుత్పూక్ వెలుగుతుంది. దానిలో ఉండే ఫిలమొంటులో మార్పేమీ ఉండదు. అలాగే గానీ లైట్ పత్తులూ, బాగా కాల్పున జనుమూ వేడికి ప్రకాశిస్తాయి. ఇలా ప్రజ్యలించే పదార్థాలు వాయు రూపంలో సూర్యుడిలో ఉన్నాయి.

6. కె. శ్రీనివాసులు నాయుడు, కడవప

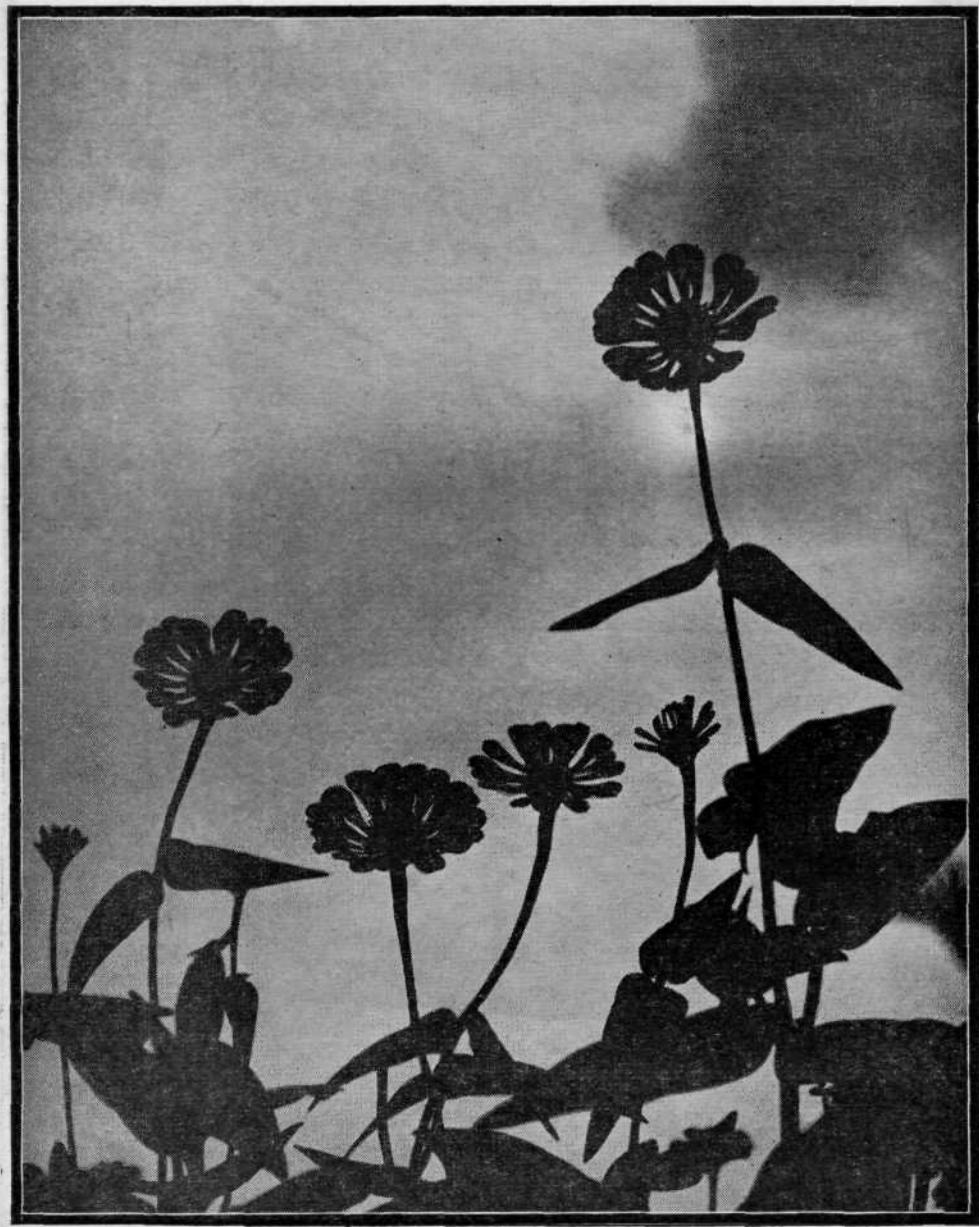
ఆకాశం సీలముగా ఎందుకుంటుంది? అంతరిక్షంలో ఎంత దూరం పోయినా అదే రంగు ఉంటుందా?

ర్యాత్రిపూట మనకు ఆకాశం ఏ రంగులో కనిపిస్తుందే అదే ఆకాశం అనలు రంగు. భూమికి చేరువగా ఉండే దట్టమైన గాలిపారలలో సూర్యుకాంతి తాలూకు సీలం కిరణాలు చెదరటం వల్ల మనకు ఆకాశం ఆ రంగుగా కనిపిస్తుంది. దూరాన ఉన్న కొండలు సీలంగా కనిపించేది కూడా అందుకే. అంతరిక్ష నౌకలలో తిరిగిన వారు దట్టమైన గాలి పారలకు ఎగువగా తిరగటం చేత వారికి ఆకాశం పగలు కూడా నల్లి గానే కనిపించింది. కానీ వారు భూమి కేసి చూస్తే భూమి సీలంగా కనిపిస్తుంది. ఈ మాట తిరిష్కూప ఇటీపల ముద్రానులో కూడా చెప్పింది.

7. స్వేచ్ఛం లక్ష్మీనారాయణ, కొత్తపల్లి

మామయ్య, చంద్రుడు తన చుట్టూ తాను తిరుగును గదా, చంద్రుని లోని ఇవతలి భాగమే యొల్లప్పుడు మనకు కనిపించుచున్నది, కాని అవతలి భాగము ఎందుకు కనిపించుట తేదు?

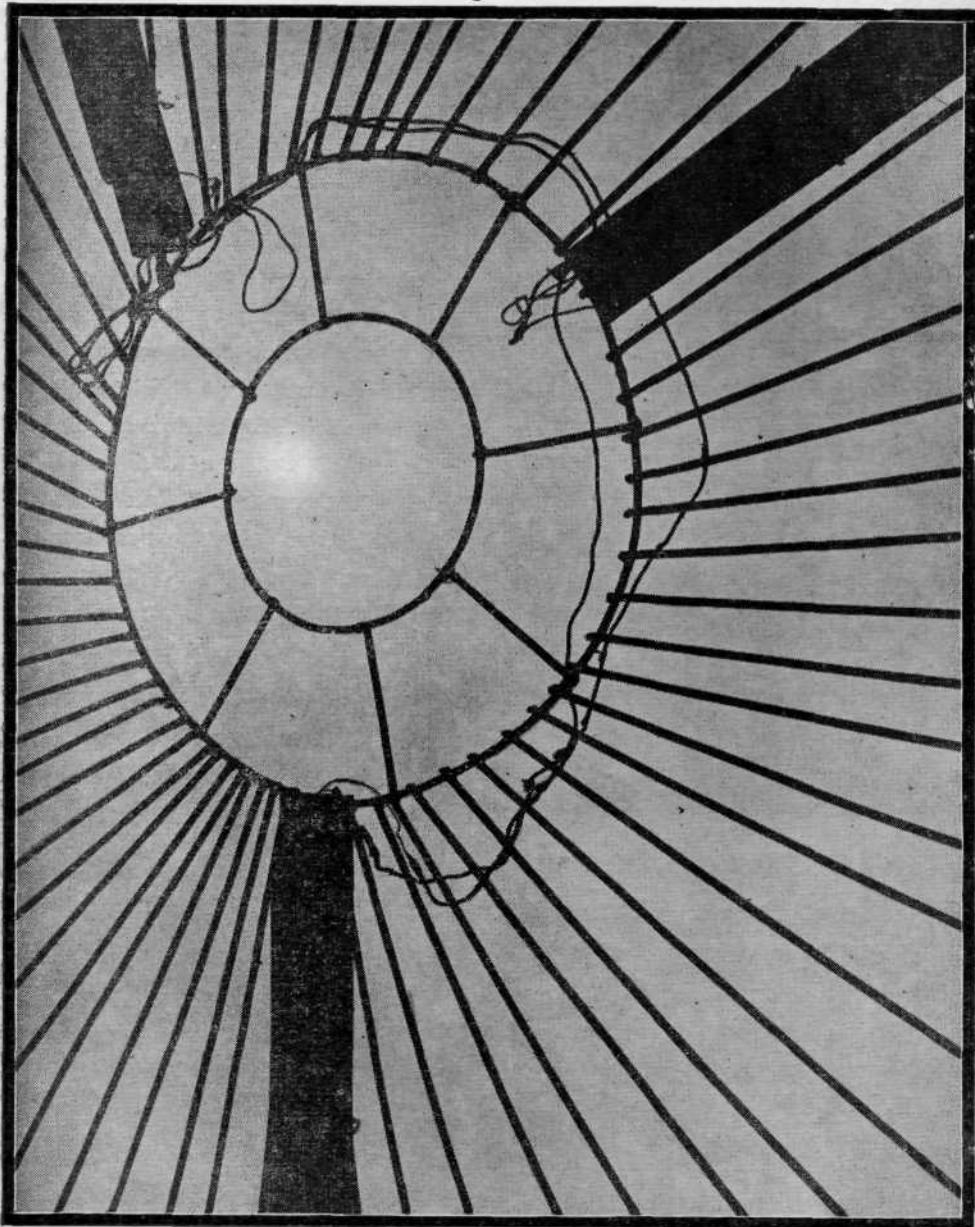
చంద్రుడు తన చుట్టూ తాను ఒకసారి తిరిగేవరికి భూమిచుట్టూ ఒకసారి తిరిగి పట్టాడు. అందుచేత మనకు ఎప్పుడూ ఒక సగమే కనిపిస్తుంది. మనం గుడి చుట్టూ ఇలాగే ప్రదక్షిణం చేస్తాం. గుడిని ఒకసారి చుట్టి పచ్చేపరికి మనం ఒక ఆత్మ ప్రదక్షిణ చేస్తాం. గుడిలో ఉండే దేవుడు మనని చూడ గలిగితే ఆ దేవుడికి మన కుడి పొర్చుమే అస్తమానమూ కనిపిస్తుంది.

బహుమతి
పాండిన వ్యాఖ్య

నందనవనములో

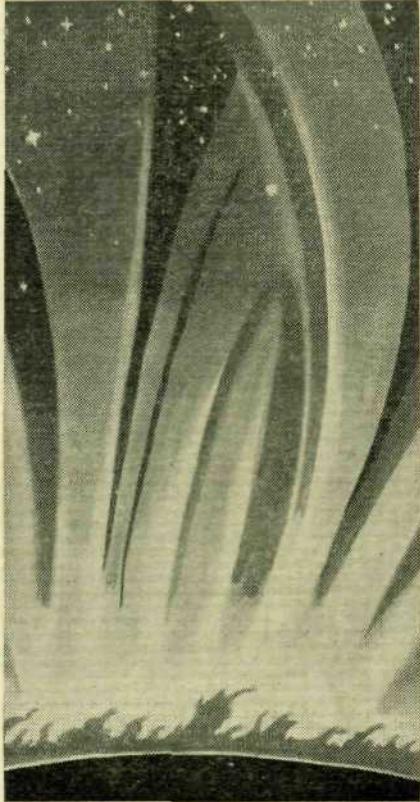
పంపినవారు :
ఎ. ఆర్. గాంధి, మదిర

బహుమతి
పాండిన వ్యాఖ్య

సుందరవలయము

పంపెనవారు :
బి. ఆర్. గాంధి, మదిర

సూర్యుడి “కిరిటం”

సూర్యుడి ఒకప్పుడు గ్రహాలకు రాజుగా బావించేవారు. రాజుకు కిరిటం ఉండాలి గద. సూర్యుడికి “కోనా” ఉన్నది. “కోనా” అంటే కిరిటమనే అర్థం.

సూర్యుడి “కోనా” అన్నది ఒక కాంతి వలయం. అది సూర్యుచింబం చుట్టూ అనేక లక్షల కిలోమీటర్ల దూరం ఆకాశంలోకి వ్యాపించి ఉంటుంది. “కోనా” కాంతి చందుడి కాంతిలో సుమారు నగంఉంటుంది. సూర్యుడి కాంతి దాని కాంతి కన్న అనేక వేల రెణ్ణు పొచ్చు కావటం చేత అది మనకు గ్రహాల నమయంలో తప్ప కనబడదు. శాస్త్రజ్ఞులు ఈ కాంతి వలయాన్ని నంపుట సూర్య గ్రహాలమప్పుడే మొట్టమొదట కనిపెట్టారు.

ఒకప్పుడు శాస్త్రజ్ఞులు “కోనా” స్వరూపాన్ని చిత్రించారు. నంపుట సూర్య గ్రహాలం 2 లగా యతు 8 నిమిషాలలో ముగుటుంది గనక ఆ నమయం ఒక్క చిత్రం తయారు చేయటానికి గట్టిగా చాలేది

కాదు. ఈ నాడు బలి కాపెరాలతే “కోనా”కు పండల కోట్టి పూటోలు తీయపచ్చ.

సూర్యుడి చుట్టూ కాంతివలయం మాత్రమేగాక, బింబం అంచు వెంబడి లేచిన జ్వాలాతోరణాలు కూడా గ్రహాల మప్పుడు కనిపిస్తాయి. (బోమ్మలో చూడండి.) వాటిలో కొన్ని మేఘాలలాగా ఉంటాయి, కొన్ని జలయంత్రాలలగుంటాయి. వాటిలో కొన్ని నిజంగా మేఘాలే—అగ్ని మేఘాలు. అవి సూర్యుడి వాతావరణంలో తెలుతూ అనేక గంటలపాటు, ఒక్కక్రూప్పుడు అనేక రోజులపాటు ఉండి క్రమంగా కరిగిపోతాయి. వాటి ప్రమాణం చాలా పొచ్చు.

మరికొన్ని సూర్యుడి నుంచి పైకి చిమ్మె జ్వాలలు. ఇవి కొన్ని లక్షల కిలోమీటర్ల ఎత్తుకు చిమ్ముటం శాస్త్రజ్ఞులు గమనించారు.

టెలిస్క్రిప్చలు కనిపెట్టిన తరువాత నూర్యుడీ గురించి ఎన్నో విషయాలు తెలిచాయి. అంతకు ఘార్యం నూర్యుడంటే తెల్లిని రంగు వచ్చేదాకా కాలిన ఒక బ్రహ్మండమైన ఇన్నవ గోళంలాటి దమకునేవారు. కానీ నూర్యుడిలో ఉన్న వెడికి ఏ పదార్థమూ మనస్తితిలో ఉండ లేదు, ద్రవస్తితిలోనూ ఉండలేదు. నూర్యుడు ప్రజ్ఞలించే వాయువుల ముద్ద. వెలూ, లక్షలూ డిగ్రీల వెడికి వాయువు చలనం లేకుండా ఉండటం సాధ్యంకాదు. నూర్యుడిలోని వాయువులు తీవ్రమైన శక్తితో కదులుతూ ఉంటాయి. ఆ శక్తి ముందు భూమి పై వీచే మారుతాల శక్తి ఎందుకూ పనికిరాదు.

నూర్యుగోళం అనేక వందల కోట్ల విళ్ళనుంచి ఇలాగే ఉన్నది. ఇంతకాలమూ ప్రతి క్షణమూ అందులో అపారమైన వాయు నంచలనం సాగుతూనే ఉన్నది. నూర్యుడిలో సాగే అగ్ని తుఫానులతో పొల్చితే మనం చూసే తుఫానులు చంటబిడ్డ క్యాపులాటివి.

నూర్యుడిలో బ్రహ్మండమైన మచ్చలు విర్గదుతూ ఉంటాయి. వాటినుంచి బ్రహ్మండ మైన విద్యుత్తులు విశ్వాంతరాళంలోకి ప్రసారమవుతూంటాయి. నూర్యుగోళంలో అప్పుడప్పుడూ కలిగే బ్రహ్మండమైన పేలుడులకు ప్రజ్ఞలించే వాయువులు సెకండుకు 400 కిలో మీటర్ల వేగంతో ఆకాశంలోకి లేస్తాయి. (స్వాత్మికుల్కుల ఆరంభ వేగం సెకండుకు 11 చిల్లర కిలో మీటర్ల.) పది నిమిషాల కాలంలో ఈ జ్యూలలు భూమి నుంచి చందురున్నంత దూరం ప్రయాపిస్తాయి. చందురు ఈ జ్యూలల దారికి అఢ్ఢం వచ్చిన వక్షంలో కొద్ది క్షణాల లోపల అది హృతిగా అంటుకుని మండుతుంది.

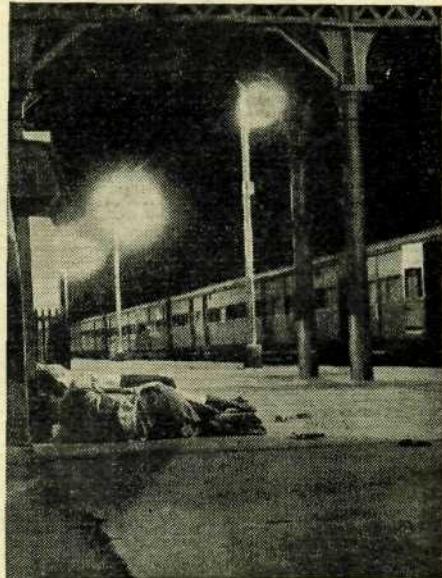
గ్రహణం లేని నమయంలోకూడా నూర్యుగోళం మిది నుంచి పైకి లేచే జ్యూల తేరణాలను గమనించే నధుపాయాలను శాస్త్రజ్ఞాలు కనిపెట్టారు. ఇందుకొరకు ప్రత్యేకమైన టెలిస్క్రిప్చలు కూడా ఉన్నాయి. ఈ జ్యూల తేరణాలు పైకి లేవటం ఛాటోలు తియ్యటమేగాక నినిమాలుకూడా తీటున్నారు. అనేక గంటలూ, రోజులూ పట్టే సారజ్యాలల జీవితాన్ని ఈ నినిమాలు కొద్ది నిమిషాలలో ప్రదర్శిస్తాయి.

సారజ్యాలల ఉధృతానికి, నూర్యుడిలోని మచ్చలకూ సంబంధం ఉన్నట్టు కనిపిస్తుంది. నూర్యుడిలోని మచ్చల సంఖ్య పొచ్చుటమూ, తగ్గడమూ పదకొండెళ్ళ కొకపారి జరుగుతుంది. ఇవి నూర్యుబింబం కాంతితో పొల్చితే నల్గూ ఉంటాయి గనశ మనం మామాలుగా వాటిని చూడలేం. కానీ వాటి వెడి 5,000 డిగ్రీలుంటుంది. వాటిని చూడగలిగినట్టయితే నూర్యుబింబం మనకు గుండ్రని పక్కంలాగా కాక పీచులు రేగిన బంతిలాగా కనబడుతుంది. ఆ పీచుల ఆకారం అనుక్షణమూ మారుతూ ఉంటుంది.

గత నూరు కోట్ల సంవత్సరాల కాలంలో నూర్యుడి వెడి విమాతమూ మారలేదని శాస్త్రవేత్తలు నిరూపించారు. కముక మరి కొన్ని వందల సంవత్సరాల దాకా నూర్యుడి “కిరీటానికి” చలనం ఉండదనుకోవచ్చు.

పోటోవ్యాఖ్యల పోటి :: బహుమానం రు. 10 లు

ఈ ఫాటోల వ్యాఖ్యలు 1964 ఫిబ్రవరి నెల సంచికలో ప్రకటింపబడును.

★ పై ఫాటోలకు నరిణన వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ నంబంధం వుండాలి.)

★ దిశెంబర్ నెల 20-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాతు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలింపబడవు.

★ మాతు చేరిన వ్యాఖ్యలో అత్యుత్తమంగా పున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/లు బహుమానం.

★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోట్టుకాద్దుపైన ప్రాని, ఈ ఆదనుకు పంపాలి:-చందమామ ఫాటో వ్యాఖ్యల పోటి, ముద్రాను-26.

డి జెంబర్ నెల పోటి ఫలితాలు

మొదటి ఫాటో : నందనవనములో

రెండవ ఫాటో : సుందరవలయము

పంపినవారు : బి. రామక్రిష్ణ గాంధీ,

ముదిర, (ఖమ్మంపెట్ జిల్లా)

బహుమతి మొత్తం రు. 10/- ఈ నెలాభయలోగా పంపబడుతుంది

సావిత్రి సౌందర్య రహస్యం

**లక్ను నాచర్చు సౌందర్యానికి
దివ్యమైనది' అన్నది ఆమె**

లక్ను టాయ్లెట్ సబ్బు

సినీమా తారలకు సౌందర్యమునిచ్చే బుద్ధమైన, సౌమ్యముగు సబ్బు

4 వానవెళ్లి రంగులలోను, తెలుపులలోను మన్నది.

పాండప్పాన లీపర్ ఇంజెషన్

LTS. 148-77 TL

కీత్తు నేప్పిని
పోగ ట్రై కోండి ఇదుగో
ఆమృతాంజనవు

శమనం కలిగించే 10 రకాల బ్రోఫాలు
చెరి ఉండడంచేత అమృతాంజన
అమోపమైన కీము నివారిణి. అతి
నా జూ కు గా ఉపయోగించుకోవచ్చు
కాబట్టి ఒక సిసా నెలల తరచుడ
వస్తుంది. 70 ఏళ్లుకి రిపొందిన నమ్మక
పైన ఇంచిమందు. అమృతాంజన
కండల నేప్పులకు, బిబుకు, తలనేప్పు,
గుండె జలుబు ఇతర నేప్పులు జలు
బులు బాధలకుకూడా అమోపమైనది.
సంసార తప్పతయాలు వాతావరణపు
మార్పులు నేప్పులు, జలుబులు ఇతర
బాధలు, కలిగిస్తాయి. అపసరానికి అను
శుగా ఒక అమృతాంజన సిసా ఉండండి.

**అమృతాంజన 10 రకాల
బ్రోఫాలు చేరిన మందు**

అమృతాంజన క్రిత్తగా అట్ట పెట్టేలో
వస్తుంది. ససా 'అలూ' క్యాప్చెస్ నీలు
చెని ఉంటుంది.

అమృతాంజనీ లిమిటెడ
మద్రాస . బొంధాలు . కరకూరు . దిల్లీ

WT-AM-2330

వాటర్బర్న్

విటమిన్

కాంపొండ్

మిందు ఎప్పుడు తీసుకోవాలి?

■ వాటర్ బర్న్ విటమిన్ కాంపొండ్, పిల్లలకు పెద్దవారికి, అన్ని వాతావరణములలోను... సంవత్సరములో అన్ని కాలములందు... సిఫారసు చేయబడిన సాధారణమైన టానిక్.

■ ఎక్కువగా విటమిన్ చి కాంపెట్స్, మార్ట్ ఎక్స్‌ప్రోక్స్ మరియు ఆరోగ్యమునకు, సత్తువకు ముఖ్యావసరమైన ఇతర పదారథములు కలిగి వాటర్ బర్న్ విటమిన్ కాంపొండ్ ఆకలిని పుట్టించి నుభముగా నుంచును.

వాటర్బర్న్

విటమిన్

కాంపొండ్

వార్క్.లెంబర్డ్ పార్క్ సూటికల్ కంపెనీ (పరిమితమైన బాధ్యతలలో యు ఎన్ ఎలో స్థాపితము)

WLY-9 TEL

ఇప్పుడు!
విం ప్రియమైన

(హాషెక్ రూపంరో)

ట్లోచ్

క్లోకింగ్ రోకూడా లభించుచున్నది

- ఎంది పోడు
- పొక పోడు
- వసిరి పోడు.

కూడా మంది

సోట్ ఏషంట్లు మరియు ఎగుమతి గాలు:
ఎమ్.ఎమ్. కంకెల్ వాలా, అహమదాబాద్. 1
విశేషము:
సి. సి. కెమ్ అంద్ కో., కొంబాల్ - 2 ఫ్లో

పెప్పు గొంతు
మరియు

గుండె
బిల్లలను

మీరు
నేనించేయదం

మీ దగు త్వరితంగా పోవును
పెప్పును చెప్పరించి, నాప్పుని నివారించే దర్జును
జడుచున్ఱు అందరి ఇమసకర ఆవిధిను
ఆస్ట్రోపించండి, అది గొంతు కొప్పి, కొమ్మక్కు
పడికము, దగ్గు రేక జయామసుగరిగించే క్రిము
ఉను చంపును. పెప్పు కష్టం నివారించును గరి
గొంపి క్రిముంసు నిర్మారించును.

ఇందులో హెనికర
ఓవరుయి రేపు పెల్లంతు
పురక్కింగ్ గొ
ఇప్పువచ్చును.

రోమ్యు పడిశేములు;
గొంతు నేప్పీ,
పడిశేము, అధిక
కఫము జలబులు,
దగ్గులను,
త్వరితంగా నివారించును
పుండర వ్యాపాదంందరివద్ద అమృతమచున్నది
సి.ఐ. తులిపోర్ (ఇండియా) (ప్రైవేట్ లి.

FPY-55-TEL

మద్రాసు రాష్ట్రమునకు సౌల్ డిప్టీబ్యాగ్రటర్లు :

M/s. వెరాతీ అంద్ కో.,

మద్రాసు - 3.

సింధూర్ పిత్కర్
చిత్తుర్ రాణి

చందమా

రచనల్ లైట్ రఘుజ్యోతి విత్తప్ప నారాయణమూర్తి B.A., తల్లితు, చంద్రం, తుమ్మిం
అంతర్జాల వాణి తెక్క భూసుర్
REVATHI

STUDIO Ketha

ప్రమాణందము

ఆస్త్రేన
గొల్లభామ శబ్దాలకే
మూర్ఖమీద
ఎంచాన ముద్ర
ఉంటుంది.

గమనిక : తడ్డా మూర్ఖము
పూత్రుల ఉంటుంది. రోవం
పొండు గొఱ లాండీ రోక్కో
గిన్ని రోక్కో కండండి.

గొల్లభామ మార్కు గడ్డ పాల దట్ట మూర్ఖ ఉంటుంది -
ఉత్సేషిస్తు కల్గించే శుష్టికర వచ్చార్థము నించాగల దట్టము
శెరిహారస్తుమార్క. ఎండుకంతే ప్రతి గొల్లభామ దట్ట
ఉఠ్టమైన ఉండుని లాంగ పాయ దురికరంగా మీగదంత
దిక్కుగా గట్టివరకడసీ నిండి కోటిని లాంగుంటుంది
కుబంంలో అందరకి ఇంధమై ఉఠ్టమైన పాల సుమము
దురికరంగా అసువమించడానికి. ఉత్సేషిస్తు కల్గించి
పరమానందాన్ని పొందించడానికి గొల్లభామ
గడ్డ పాయ వించ్చుమైని :

గొల్లభాము

మార్కు
పూర్తి మీగడగల తియ్యని గడ్డ పాలు

నెస్ట్లె కూతురు.

11 NOV/59/1961

**నేపిన్ అమోఫంగా పనిచేసి పెయిన్ బాము సరిగ్గా వాడి
నత్తులితాలు పొందండి**

- ★ నేపిన్ ఎంతో సెవాసంగా వుండి నేపిన్ యిచ్చే
పొగ్గులు - చెముట పట్టి చికాకుగా బాధగా
వుండు. తేడా కనిపెట్టండి.
- ★ నేపిన్వల్ల చర్చుంమీద పొక్కులెక్కుదు. చిటు
చిటు, దురద వుండు. మందు అలవాటేమీ
అవదు.
- ★ నేపిన్లోని ఒషధులు ప్రభ్యాత వైద్యులు,
శార్పువేత్తలూ పరిశోధించి చేర్చినపాటి. నీర్మీ
టూబులలో వున్నందున ఎవ్వుడూ తాజాగానే
వుంటుంది.

నేపిన్

పెయిన్ బాము

ది కలకత్తా కెమికల్ కం. లిమిటెడ్, కలకత్తా-29.

కోటానుకోట్లు పొడుక చేపారు

ఎట్లమయి ఒక
పూడు నేపిన్ ము
అందుమాల్టీ
పుండుకోండి

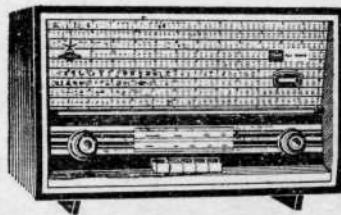

మోడల్ యు డబ్బు - 153

- ★ ఆల్ వేవ్ ఎ/సి
- ★ 3 బ్యాండ్లు, పియాసే
స్వరముల చేర్పుతే
- ★ స్వరనియంత్రణకు నూతన
మెల్లో స్వవ్

రు. 360.00

(ఎక్స్‌ప్రోఫీల్ పుంకముతో నహ—
ప్రైవిక పన్నులు అదనము)

క్రొత్త మోడల్

మహాత్మర వినేద్విమచ్చనది

జార్పు - రుంకార్ విడుదలని ఆద్యత ఔన
షేడు. విచక్షణపరుల సాత్తు. ఇది మీకు ఉండే
తీరాలి.

Sharp
JHANKAR

ట్రాస్‌స్ట్రో రెడియోల్ అగ్గియైల
రెడియో డివిజన్:
ఇండియన్ స్ట్రీట్ వి., కొంబాల్ - 67.

హాయకావా ఎలక్ట్రిక్ కం. లి, జపాను వారి సాంకేతిక సహకారంతో నిర్మితము.

TEL

మీ నమివు పార్పు - రుంకార్ ణిలరును నంపదించండి
ఆంధ్రప్రదేశ్, మద్రాసు, మైసూర్, కేరళ
ప్రాంతియ పంచదారులు : జ్యే - బి - ప్లోన్ కంపెనీ,
13, మింట్ స్ట్రీట్, మదరాసు.

పోలిమెంక్కు గుణములు గలిగిన...

C F Y - 9 TEL

క్యాద్బుర్స్ బరీన్
మిల్క్ చాక్ లెట్

ఏతా యాని ఏంచినది ... అహా రము!

WITH AN EXPERIENCE OF
OVER 30 YEARS

THE
B. N. K. PRESS

PRIVATE LIMITED,

"CHANDAMAMA BUILDINGS"

MADRAS-26 (PHONE: 41851-4 LINES)

OFFER
BEST
SERVICES

IN

COLOURFUL PRINTING &
NEAT BLOCK MAKING

*

FAIRLY FOR PRECISION
AND PROMPTITUDE

